

VISOKA ŠOLA ZA TRAJNOSTNI RAZVOJ

VISOKA STROKOVNA ŠOLA

Diplomsko delo visokošolskega strokovnega študija
Program: Varstvo okolja

**ENERGETSKA REVŠČINA V SLOVENIJI:
ANALIZA DEJAVNIKOV IN TRAJNOSTNE
REŠITVE**

Mentor: prof. dr. Drago Papler

Kandidat: Martin Roblek

Lektorica: Rebeka Roblek Horvat, mag. prof. rus. in slov.

Ljubljana, september 2025

ZAHVALA

Iskrena hvala mentorju prof. dr. Dragu Paplerju za strokovno podporo in usmerjanje pri pripravi diplomskega dela.

Iz srca se zahvaljujem tudi svoji družini za vso ljubezen in spodbudo na poti mojega študija in nastanka diplomskega dela.

IZJAVA

Študent Martin Roblek izjavljam, da sem avtor tega diplomskega dela, ki sem ga napisal pod mentorstvom prof. dr. Draga Paplerja.

Skladno s 1. odstavkom 21. člena Zakona o avtorski in sorodnih pravicah dovoljujem objavo tega diplomskega dela na spletni strani šole.

Dne _____

Podpis: _____

POVZETEK

Energetska revščina je vse bolj pereč družbeni problem, ki prizadene številne prebivalce držav Evropske unije, vključno s Slovenijo. Diplomaska naloga obravnava energetske revščino z večdimenzionalnega vidika, pri čemer analizira tako objektivne kazalnike kot tudi subjektivno dožemanje energetske prikrajšanosti. V teoretičnem delu naloge so opredeljeni temeljni koncepti energetske revščine, predstavljeni so mednarodni kazalniki, ključni dejavniki tveganja ter ukrepi za njeno zmanjševanje, zlasti v okviru evropskih in nacionalnih politik. Obravnavani so tudi primeri dobrih praks iz tujine, ki ponujajo možne smernice za izboljšave v Sloveniji. Empirični del temelji na obsežni analizi podatkov Eurostata in SURS za zadnje desetletje. Z uporabo izbranih kazalnikov (nezmožnost ogrevanja, zamude pri plačilih, tveganje revščine) so izvedene ocene trendov in uspešnost ukrepov skozi čas. Izvedena je primerjalna analiza med Slovenijo, EU povprečjem in izbranimi primerljivimi državami. Poleg uradnih statističnih podatkov naloga vključuje tudi lastno anketno raziskavo, ki osvetljuje subjektivne vidike energetske revščine v Sloveniji ter percepcijo prebivalcev o učinkovitosti ukrepov. Rezultati kažejo, da se Slovenija po večini kazalnikov energetske revščine uvršča bolje od povprečja Evropske unije, kar kaže na relativno učinkovito delovanje dosedanjih ukrepov. Kljub temu pa so po letu 2021 zaznani znaki stagnacije oziroma počasnejšega napredka, kar kaže na potrebo po prilagoditvi obstoječih politik in dodatnemu usmerjanju k najbolj ranljivim skupinam. Analiza regionalnih in demografskih razlik potrjuje, da energetska revščina nesorazmerno prizadene gospodinjstva starejših, enostarševskih družin in prebivalce vzhodnega dela države. Zaključki naloge poudarjajo potrebo po celovitih, dolgoročno naravnanih politikah, ki združujejo socialne, energetske in stanovanjske ukrepe ter večjo vključenost lokalnih skupnosti in ranljivih skupin prebivalstva.

KLJUČNE BESEDE

- energetska revščina
- družbena ranljivost
- kazalniki revščine
- primerjalna analiza držav EU
- energetska in socialna politika

ABSTRACT

Energy poverty is an increasingly pressing social issue affecting many residents of European Union member states, including Slovenia. This thesis addresses energy poverty from a multidimensional perspective, analysing both objective indicators and the subjective perception of energy deprivation. The theoretical part defines the core concepts of energy poverty, presents international indicators, key risk factors, and measures for its mitigation, particularly within the framework of European and national policies. It also discusses examples of good practices from abroad, offering potential directions for improvements in Slovenia. The empirical part is based on an extensive analysis of Eurostat and SURS data over the past decade. Using selected indicators (inability to heat, arrears on utility bills, and risk of poverty), it evaluates trends and the effectiveness of measures over time. A comparative analysis is carried out between Slovenia, the EU average, and selected comparable countries. In addition to official statistical data, the thesis also includes an original survey that explores the subjective aspects of energy poverty in Slovenia and the public's perception of the effectiveness of current measures. The results show that Slovenia ranks better than the EU average in most energy poverty indicators, suggesting relatively effective policy implementation. Nevertheless, signs of stagnation or slower progress have been observed since 2021, indicating a need for policy adjustment and greater attention to the most vulnerable groups. The analysis of regional and demographic disparities confirms that energy poverty disproportionately affects elderly households, single-parent families, and residents in the eastern regions of the country. The conclusions highlight the need for comprehensive, long-term strategies that integrate social, energy, and housing measures, alongside stronger involvement of local communities and vulnerable population groups.

KEYWORDS

- energy poverty
- social vulnerability
- poverty indicators
- comparative analysis (EU countries)
- energy and social policy

KAZALO

1	UVOD.....	1
1.1	Predstavitev problema in aktualnost teme.....	1
1.2	Namen, cilji in raziskovalna vprašanja	2
1.3	Struktura naloge in metode dela.....	3
2	ENERGETSKA REVŠČINA: OPREDELITEV IN DEJAVNIKI	5
2.1	Definicije energetske revščine.....	5
2.1.1	Mednarodne definicije energetske revščine	5
2.1.2	Definicija energetske revščine v EU	6
2.1.3	Definicija energetske revščine v Sloveniji.....	6
2.2	Dejavniki energetske revščine	7
2.2.1	Socialno-ekonomski dejavniki	8
2.2.2	Stanovanjski in infrastrukturni dejavniki.....	9
2.2.3	Tržni in cenovni dejavniki	9
2.2.4	Politični in zakonodajni dejavniki	10
2.3	Posledice energetske revščine	10
2.3.1	Socialno-ekonomske posledice	10
2.3.2	Okoljske posledice	11
3	ENERGETSKA REVŠČINA V EVROPSKEM IN SLOVENSKEM KONTEKSTU	12
3.1	Kazalniki energetske revščine v EU	12
3.1.1	Statistični pregled energetske revščine v EU	13
3.1.2	Analiza trendnih sprememb v obdobju 2015 - 2024	17
3.2	Kazalniki in stanje energetske revščine v Sloveniji	28
3.2.1	Statistični kazalniki energetske revščine v Sloveniji.....	28
3.2.2	Regionalne razlike v energetske revščini.....	31
3.2.3	Demografske razlike v energetske revščini	33
3.3	Ukrepi za zmanjšanje energetske revščine.....	37
3.3.1	Evropski zakonodajni in politični okvir	37
3.3.2	Slovenske politike in ukrepi	37
3.3.3	Analiza učinkovitosti obstoječih ukrepov	38
3.4	Primerjalna analiza stanja med Slovenijo in drugimi državami EU ...	38
3.4.1	Primerjava glavnih kazalnikov energetske revščine	38
3.4.2	Pregled ukrepov za zmanjšanje energetske revščine in dobrih praks..	46
4	RAZISKOVALNI PRISTOP IN EMPIRIČNA ANALIZA	48
4.1	Namen in cilji raziskave.....	48
4.2	Uporaba sekundarnih virov.....	48
4.3	Opredelitev vzorca in udeležencev.....	48
4.4	Zasnova in izvedba ankete.....	49
4.5	Metode analize podatkov.....	49
4.6	Struktura in demografski profil anketirancev	49
4.7	Interpretacija zaznav o kakovosti življenja in dostopu do ukrepov...	54
4.8	Korelacijska analiza.....	60

5	TRAJNOSTNE REŠITVE ZA ZMANJŠANJE ENERGETSKE REVŠČINE	63
5.1	Analiza ugotovitev v kontekstu raziskav.....	63
5.2	Ocenjevanje možnosti za izvajanje ukrepov	64
5.3	Predlogi trajnostnih rešitev.....	64
5.3.1	Nadgradnja obstoječih ukrepov.....	64
5.3.2	Dopolnitve in zapolnjevanje vrzeli	66
5.3.3	Prilagoditev dobrih praks slovenskim razmeram	67
6	ZAKLJUČEK.....	68
6.1	Povzetek ključnih ugotovitev	68
6.2	Prispevek naloge k reševanju energetske revščine	68
6.3	Predlogi za nadaljnje raziskave in razvoj politik.....	69
7	LITERATURA IN VIRI	70
	PRILOGE.....	74

KAZALO SLIK

Slika 1: Delež gospodinjstev, ki si ne morejo privoščiti primernega ogrevanja, v Sloveniji in EU v obdobju od 2015 do 2024	20
Slika 2: Delež gospodinjstev z zamudami pri plačilih za energijo v Sloveniji in EU v obdobju od 2015 do 2024	21
Slika 3: Delež gospodinjstev, izpostavljenih tveganju revščine v Sloveniji in EU v obdobju od 2015 do 2024	27
Slika 4: Delež energetske revnih gospodinjstev v Sloveniji v obdobju od 2014 do 2025	29
Slika 5: Delež energetske revnih gospodinjstev v Sloveniji v obdobju od 2014 do 2024 po posameznem kazalniku	31
Slika 6: Delež energetske revnih gospodinjstev po statističnih regijah v Sloveniji v obdobju od 2014 do 2025	33
Slika 7 : Delež energetske revnih prebivalcev po starosti v obdobju od 2014 do 2024	35
Slika 8: Delež energetske revnih gospodinjstev brez vzdrževanih otrok po tipu gospodinjstva v obdobju od 2014 do 2024	36
Slika 9: Delež energetske revnih gospodinjstev z vzdrževanimi otroki po tipu gospodinjstva v obdobju od 2014 do 2024	36
Slika 10: Gospodinjstva, ki si ne morejo privoščiti primernega ogrevanja, v izbranih državah in EU v obdobju od 2015 do 2024 (indeks s stalno osnovo 2015 = 100) ..	41
Slika 11: Gospodinjstva, ki si ne morejo privoščiti primernega ogrevanja, v izbranih državah in EU v obdobju od 2015 do 2024 (verižni indeks)	41
Slika 12: Gospodinjstva z zamudami pri plačilu stroškov energije, v izbranih državah in EU v obdobju od 2015 do 2024 (indeks s stalno osnovo 2015 = 100)	43
Slika 13: Gospodinjstva z zamudami pri plačilu stroškov energije, v izbranih državah in EU v obdobju od 2015 do 2024 (verižni indeks)	44
Slika 14: Gospodinjstva, izpostavljena tveganju revščine, v izbranih državah in EU v obdobju od 2015 do 2024 (indeks 2015 = 100)	45
Slika 15: Povprečne vrednosti ocene vpliva energetske revščine na kakovost življenja	57
Slika 16: Povprečne vrednosti ocene dostopa do ukrepov in stališč do politik	59

KAZALO TABEL

Tabela 1: Delež gospodinjstev, ki si ne morejo privoščiti primernega ogrevanja, po državah EU v obdobju od 2015 do 2024	14
Tabela 2: Delež gospodinjstev z zamudami pri plačilih za energijo po državah EU v obdobju od 2015 do 2024	15
Tabela 3: Delež gospodinjstev, izpostavljenih tveganju revščine, po državah EU v obdobju od 2015 do 2024	16
Tabela 4: Delež gospodinjstev, ki si ne morejo privoščiti primernega ogrevanja, po državah EU v obdobju od 2015 do 2024 – indeks s stalno osnovo (2015 = 100) ..	18
Tabela 5: Delež gospodinjstev, ki si ne morejo privoščiti primernega ogrevanja, po državah EU v obdobju od 2015 do 2024 – verižni indeks	19
Tabela 6: Delež gospodinjstev z zamudami pri plačilih za energijo po državah EU v obdobju od 2015 do 2024 – indeks s stalno osnovo (2015 = 100)	22
Tabela 7: Delež gospodinjstev z zamudami pri plačilih za energijo v Sloveniji in EU v obdobju od 2015 do 2024 – verižni indeks	23

Tabela 8: Delež gospodinjstev, izpostavljenih tveganju revščine, po državah EU v obdobju od 2015 do 2024 – indeks s stalno osnovo (2015 = 100).....	25
Tabela 9: Delež gospodinjstev, izpostavljenih tveganju revščine, po državah EU v obdobju od 2015 do 2024 – verižni indeks	26
Tabela 10: Delež energetske revnih gospodinjstev v Sloveniji v obdobju od 2014 do 2025 in izračunani indeksi s stalno osnovo (2014 = 100) in verižni indeksi.....	29
Tabela 11: Delež energetske revnih gospodinjstev v Sloveniji v obdobju od 2014 do 2024 po posameznem kazalniku	30
Tabela 12: Delež energetske revnih gospodinjstev po statističnih regijah v Sloveniji v obdobju od 2014 do 2025.....	32
Tabela 13: Delež energetske revnih gospodinjstev po tipu gospodinjstva v obdobju od 2014 do 2024	34
Tabela 14: Delež energetske revnih prebivalcev po starosti v obdobju od 2014 do 2024	35
Tabela 15: Gospodinjstva, ki si ne morejo privoščiti primerne ogrevanja, v izbranih državah in EU v obdobju od 2015 do 2024 (indeks s stalno osnovo 2015 = 100) .	40
Tabela 16: Gospodinjstva, ki si ne morejo privoščiti primerne ogrevanja, v izbranih državah in EU v obdobju od 2015 do 2024 (verižni indeks)	40
Tabela 17: Gospodinjstva z zamudami pri plačilu stroškov energije, v izbranih državah in EU v obdobju od 2015 do 2024 (indeks s stalno osnovo 2015 = 100).....	42
Tabela 18: Gospodinjstva z zamudami pri plačilu stroškov energije, v izbranih državah in EU v obdobju od 2015 do 2024 (verižni indeks).....	43
Tabela 19: Gospodinjstva, izpostavljena tveganju revščine, v izbranih državah in EU v obdobju od 2015 do 2024 (indeks s stalno osnovo 2015 = 100)	44
Tabela 20: Gospodinjstva, izpostavljena tveganju revščine, v izbranih državah in EU v obdobju od 2015 do 2024 (verižni indeks)	45
Tabela 21: Struktura anketirancev po starostnih skupinah.....	50
Tabela 22: Struktura anketirancev po statističnih regijah	50
Tabela 23: Struktura anketirancev po velikosti občine prebivališča	51
Tabela 24: Struktura anketirancev po tipu gospodinjstva.....	51
Tabela 25: Struktura anketirancev po mesečnem neto dohodku gospodinjstva....	52
Tabela 26: Struktura anketirancev po vrsti bivališča	53
Tabela 27: Struktura anketirancev po statusu sanacije bivališča	53
Tabela 28: Struktura anketirancev po načinu ogrevanja bivališča.....	54
Tabela 29: Ocena vpliva energetske revščine na kakovost življenja	55
Tabela 30: Ocena dostopa do ukrepov in stališča do politik	57
Tabela 31: Korelacijska analiza izbranih spremenljivk	62

SEZNAM UPORABLJENIH KRATIC

EU	Evropska unija
SURS	Statistični urad Republike Slovenije
NEPN	Nacionalni energetske in podnebni načrt
EED	Direktiva o energetske učinkovitosti (<i>Energy Efficiency Directive</i>)
EPBD	Direktiva o energetske učinkovitosti stavb (<i>Energy Performance of Buildings Directive</i>)
EPRS	Služba Evropskega parlamenta za raziskave (<i>European Parliamentary Research Service</i>)
IEA	Mednarodna agencija za energijo (<i>International Energy Agency</i>)
EPAH	Svetovalno vozlišče za energetske revščino EU (<i>Energy Poverty Advisory Hub</i>)
ENSVET	Energetske svetovalna mreža
SPSS	Statistical Package for the Social Sciences
CSD	Center za socialno delo
ZPIZ	Zavod za pokojninske in invalidske zavarovanje
FURS	Finančna uprava Republike Slovenije
IER	Inštitut za ekonomske raziskovanja (<i>Institute for Economic Research</i>)
OVE	Obnovljivi viri energije
ZERO500	Projekt za zmanjšanje energetske revščine v Sloveniji
EC	Evropska komisija (<i>European Commission</i>)
Ur. l. RS	Uradni list Republike Slovenije

1 UVOD

1.1 Predstavitev problema in aktualnost teme

Energetska revščina predstavlja kompleksen družbeni, ekonomski in okoljski izziv, ki vpliva na milijone gospodinjstev po vsem svetu. Gre za pojav, ki presega zgolj vprašanje dostopa do energije in se dotika kakovosti bivanja, socialne vključenosti, javnega zdravja ter trajnostnega razvoja. V zadnjih letih je energetska revščina postala eno ključnih politik socialne pravičnosti in podnebne preobrazbe v Evropski uniji.

Po opredelitvi Evropske komisije energetska revščina pomeni stanje, ko si gospodinjstvo zaradi nizkih dohodkov, visoke cene energije ali slabe energetske učinkovitosti stanovanja ne more privoščiti zadostnih energetskih storitev za zagotavljanje dostojnega bivanja (EPRS, 2023). Gre torej za presečišče več strukturnih dejavnikov, ki skupaj ustvarjajo pogoje za socialno izključenost.

Obseg problema ponazarjajo tudi najnovejši statistični podatki. Leta 2024 je bilo v Evropski uniji približno 42 milijonov ljudi (9,2 % prebivalcev EU) nezmožnih ustrezno ogrevati svoje domove (Eurostat, 2025). Tudi Slovenija ni izjema, saj naj bi bilo po podatkih Inštituta za ekonomska raziskovanja (IER, 2021) skoraj 10 % slovenskih gospodinjstev izpostavljenih energetske revščini. Težava zlasti prizadene najbolj ranljive skupine: brezposelne, upokojence, enostarševske družine, nizko plačane zaposlene ter prebivalce podeželskih in gospodarsko šibkejših regij.

Vzroki energetske revščine so večplastni in pogosto povezani z nizkimi prihodki, visokimi življenjskimi stroški, slabo toplotno izolacijo stavb, neučinkovitimi ogrevalnimi sistemi ter neenakim dostopom do informacij in subvencij za energetske prenove. Zaradi povezave z javnim zdravjem, podnebnimi cilji in socialno pravičnostjo se energetska revščina vse pogosteje umešča v središče razprav o trajnostnem razvoju.

Evropska unija in Slovenija sta se na problem odzvali s številnimi ukrepi: subvencijami za socialno ogrožena gospodinjstva, spodbudami za energetske prenove stavb ter širšimi strateškimi dokumenti, kot je Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt (NEPN). Kljub tem prizadevanjem ostaja energetska revščina v veliki meri premalo raziskano in sistematično obravnavano področje, zlasti z vidika vsakdanjih izkušenj prebivalcev in zaznav učinkovitosti obstoječih ukrepov.

Namen te diplomske naloge je zato celostno osvetliti problematiko energetske revščine v Sloveniji. V teoretičnem delu bodo predstavljene definicije, kazalniki in glavni dejavniki energetske revščine, v empiričnem delu pa bo z uporabo anketne metode analizirana povezanost med socialno-ekonomskimi značilnostmi

gospodinjstev ter njihovim doživljanjem energetske stiske, dostopom do ukrepov in odnosom do energetskih politik. Cilj naloge je prispevati k boljšemu razumevanju energetske ranljivosti in prepoznati možnosti za izboljšanje obstoječih politik in ukrepov.

1.2 Namen, cilji in raziskovalna vprašanja

Diplomska naloga bo raziskovala energetske revščine kot specifično obliko socialne ranljivosti, ki postaja problem tako v Sloveniji kot v celotni Evropski uniji. Namen naloge je poglobljeno analizirati energetske revščine, njen vpliv na kakovost življenja gospodinjstev in širše okoljske posledice, pri čemer bo poseben poudarek namenjen ugotavljanju ključnih dejavnikov, ki prispevajo k temu pojavu. Na podlagi analiz bodo oblikovane praktične in trajnostne rešitve za zmanjšanje energetske revščine.

Cilji diplomske naloge so večplastni in usmerjeni v raziskovanje, analizo in oblikovanje ukrepov:

- analizirati obstoječe definicije energetske revščine in ugotoviti, kako se ta koncept razlikuje na mednarodnih ravneh,
- raziskati ključne kazalnike energetske revščine, ki omogočajo njeno merjenje in primerjavo,
- prikazati trenutno stanje energetske revščine v Sloveniji in Evropski uniji ter oceniti obseg prizadetih gospodinjstev,
- proučiti ključne dejavnike, ki vplivajo na energetske revščine,
- ovrednotiti posledice energetske revščine za zdravje, socialno vključenost in splošno dobrobit gospodinjstev,
- pregledati in oceniti obstoječe politike in ukrepe za zmanjšanje energetske revščine na lokalni, državni in evropski ravni ter
- oblikovati nabor trajnostnih rešitev, ki bi lahko prispevale k zmanjšanju energetske revščine.

Raziskava bo temeljila na naslednjih ključnih vprašanjih:

- Kako je energetska revščina opredeljena v Sloveniji in drugih državah EU?
- Kateri kazalniki se najpogosteje uporabljajo za merjenje energetske revščine?
- Kako razširjena je energetska revščina v Sloveniji in kako se primerja z drugimi državami EU?
- Kateri so ključni dejavniki, ki prispevajo k energetske revščini?
- Kako energetska revščina vpliva na zdravje, socialno vključenost in kakovost življenja gospodinjstev?
- Katere obstoječe politike in ukrepi so učinkoviti pri zmanjševanju energetske revščine?
- Kakšne trajnostne rešitve bi bilo mogoče implementirati za zmanjšanje energetske revščine v Sloveniji?

Na podlagi pregleda literature in predhodnih raziskav bomo preverjali naslednje hipoteze:

- Gospodinjstva z nizkimi dohodki so najbolj izpostavljena tveganju energetske revščine.
- Slaba energetska učinkovitost stanovanj pomembno prispeva k energetske revščini.
- Trenutni kazalniki energetske revščine ne zajemajo vseh vidikov problema in jih je treba izboljšati.
- Državni ukrepi za zmanjšanje energetske revščine v Sloveniji niso zadostni in zahtevajo nadgradnjo.
- Primeri dobrih praks iz drugih evropskih držav lahko prispevajo k izboljšanju slovenskih politik na tem področju.

Diplomska naloga temelji na predpostavkah, da so podatki o energetske revščini v Sloveniji relevantni in primerljivi z drugimi evropskimi državami. Predpostavlja se, da bodo dostopni statistični podatki in rezultati anket zadostni za celovito analizo energetske revščine ter za identifikacijo njenih ključnih dejavnikov. Prav tako se domneva, da bodo obstoječi ukrepi in politike v Sloveniji smiselno primerljivi z ukrepi v drugih državah EU, kar bo omogočilo prepoznavanje dobrih praks. Ena temeljnih predpostavk je, da politike subvencioniranja in energetske učinkovitosti pomembno vplivajo na zmanjšanje energetske revščine.

Med omejitve raziskave v okviru diplomskega dela sodijo predvsem možna omejena razpoložljivost in zastarelost podatkov, subjektivnost anketnih odgovorov ter dinamika sprememb na področju cen energentov in zakonodaje, kar lahko vpliva na aktualnost določenih analiz in priporočil. Ker energetska revščina nima enotne definicije, lahko pride do razlik v interpretaciji podatkov. Kompleksnost problematike, ki vključuje preplet socialnih, ekonomskih in okoljskih dejavnikov, prav tako pomeni, da bo potrebno nekatere vidike obravnavati selektivno.

V tej diplomski nalogi bo torej poglobljeno raziskana energetska revščina, njen obseg, vzroki in posledice, ter ocenjena učinkovitost obstoječih ukrepov v Sloveniji in EU. Postavljene hipoteze bodo empirično preverjene, analizirani razpoložljivi podatki, ovrednotene politike in ukrepi, ter oblikovani konkretni predlogi za izboljšanje stanja na področju energetske revščine.

1.3 Struktura naloge in metode dela

Struktura naloge temelji na kombinaciji teoretične in empirične analize, ki skupaj omogočata celovito obravnavo energetske revščine v slovenskem in evropskem kontekstu. Teoretični del naloge obsega pregled ključnih pojmov, dejavnikov, posledic in ukrepov, medtem ko empirični del vključuje anketno raziskavo in analizo sekundarnih statističnih podatkov.

Pri oblikovanju naloge so uporabljene naslednje raziskovalne metode dela:

- Opisna metoda za predstavitev konceptov, politik, zakonodajnega okvira in trenutnega stanja energetske revščine.
- Metoda združevanja oziroma kompilacije pri združevanju podatkov iz literature, poročil in dokumentov različnih avtorjev in institucij.
- Induktivno-deduktivna metoda za sklepanje iz konkretnih podatkov o gospodinjstvih na splošne trende in preverjanje hipotez.
- Anketna metoda z zbiranjem primarnih podatkov za ugotavljanje doživljanja energetske revščine med prebivalstvom Slovenije.
- Statistične metode, kot sta deskriptivna in inferenčna (korelacijska in regresijska analiza), za preučevanje povezav med spremenljivkami.

Raziskovalno delo poteka po vnaprej določenih fazah. Najprej je opravljen sistematičen pregled znanstvene literature in zakonodaje, ki se nanaša na energetske revščine v Sloveniji in Evropski uniji. Ta pregled služi kot teoretična osnova za nadaljnjo analizo. V nadaljevanju je opravljena analiza razpoložljivih sekundarnih podatkov, zbranih iz virov, kot so Statistični urad RS (SURS), Eurostat in Mednarodna agencija za energijo (IEA). Ta analiza omogoča vpogled v aktualno stanje energetske revščine ter pomaga pri oblikovanju raziskovalnih vprašanj in instrumentov. Na podlagi teh ugotovitev je pripravljena in izvedena anketna raziskava med gospodinjstvi z različnimi socialno-ekonomskimi značilnostmi, z namenom pridobitve kvalitativnih in kvantitativnih podatkov o subjektivnih izkušnjah energetske revščine. Zbrani primarni in sekundarni podatki so obdelani s pomočjo ustreznih statističnih programov (npr. SPSS in Excel), pri čemer so uporabljene deskriptivne in inferenčne metode za ugotavljanje povezav med posameznimi dejavniki energetske revščine. Na podlagi rezultatov empirične in teoretične analize je oblikovana sinteza ključnih ugotovitev, ki omogoča razumevanje kompleksnosti problema energetske revščine. V zaključni fazi raziskave so predlagani konkretni in trajnostni ukrepi za zmanjšanje energetske revščine v Sloveniji ob upoštevanju učinkovitosti praks iz drugih evropskih držav.

2 ENERGETSKA REVŠČINA: OPREDELITEV IN DEJAVNIKI

2.1 Definicije energetske revščine

Energetska revščina je kompleksen družbeni in gospodarski pojav, ki označuje pomanjkanje dostopa do osnovnih energetskih storitev, kot so ogrevanje, hlajenje, razsvetljava in kuhanje. Gre za stanje, v katerem gospodinjstva zaradi nizkih dohodkov, visokih stroškov energije ali slabe energetske učinkovitosti stavb ne morejo zadovoljiti svojih osnovnih energetskih potreb, kar vodi v slabše življenjske pogoje, socialno izključenost ter negativne vplive na zdravje in okolje. Kljub prizadevanjem za harmonizacijo definicije energetske revščine na mednarodni ravni še vedno ne obstaja enotna globalna opredelitev.

Ustrezna definicija energetske revščine je ključnega pomena za natančno določanje njenega obsega, kriterijev in oblikovanje učinkovitih ukrepov za njeno zmanjšanje. Različne opredelitve, ki jih uporabljajo mednarodne organizacije, Evropska unija in nacionalne institucije, odražajo raznolikost pristopov, vendar hkrati predstavljajo izziv pri oblikovanju enotnih metodologij za njeno merjenje in spremljanje. Jasna, enotna in uporabna definicija energetske revščine je namreč temeljni pogoj za oblikovanje ustreznih politik, namenjenih zmanjšanju energetske ranljivosti prebivalstva, zagotavljanju socialne pravičnosti in učinkovitemu spopadanju s tem perečim družbenim problemom.

V nadaljevanju so predstavljene ključne definicije energetske revščine, kot jih določajo različne mednarodne in nacionalne institucije.

2.1.1 Mednarodne definicije energetske revščine

Mednarodna agencija za energijo (IEA) energetske revščino opredeljuje kot »pomanjkanje dostopa do sodobnih virov energije, predvsem električne energije in čistega goriva za kuhanje« (IEA, 2023). IEA posebej izpostavlja države v razvoju, kjer milijoni ljudi nimajo osnovnega dostopa do elektrike, kar vpliva na zdravje, izobraževanje in gospodarski razvoj, za kuhanje pa uporabljajo nečista goriva, kot so drva in premog, kar povzroča onesnaževanje zraka v zaprtih prostorih ter vodi v resne zdravstvene težave, zlasti pri otrocih in starejših. Po podatkih IEA je leta 2021 733 milijonov ljudi po vsem svetu živelo brez dostopa do elektrike, medtem ko je okoli 2,4 milijarde ljudi uporabljalo onesnažujoča goriva za kuhanje, kar je eden glavnih vzrokov za bolezni dihal in prezgodnje smrti v državah v razvoju (IEA, 2023).

Združeni narodi (ZN) energetske revščino opredeljujejo v okviru trajnostnega razvojnega cilja SDG7 – dostop do cenovno dostopne, zanesljive, trajnostne in

sodobne energije za vse. Po definiciji Programa Združenih narodov za razvoj (UNDP) energetska revščina pomeni »pomanjkanje dostopa do cenovno dostopne, zanesljive, trajnostne in sodobne energije za vse« (UNDP, 2022). ZN poudarjajo, da energetska revščina ni le vprašanje dostopa do elektrike, temveč tudi pravične energetske tranzicije in zmanjšanja emisij toplogrednih plinov. Med ključnimi cilji SDG7 so povečanje deleža obnovljivih virov energije, omogočanje dostopa do trajnostnih in cenovno dostopnih energetskih rešitev, izboljšanje energetske učinkovitosti stavb in industrije ter zmanjšanje energetske revščine v socialno izključenih skupnostih. Kljub napredku na tem področju približno 13 % svetovnega prebivalstva še vedno nima dostopa do elektrike, kar predstavlja veliko oviro pri doseganju trajnostnega razvoja (UNDP, 2022).

2.1.2 Definicija energetske revščine v EU

Energetska revščina prizadene tako razvite države kot države v razvoju, njene opredelitve pa se razlikujejo glede na regionalne in ekonomske značilnosti. Medtem ko se v razvojnih državah kot ključen izziv pojavlja fizični dostop do električne energije in čistega goriva za kuhanje, se v Evropski uniji energetska revščina pogosto povezuje s cenovno dostopnostjo energije, energetske učinkovitostjo stanovanj in socialno izključenostjo.

Evropska komisija (EC) energetske revščino opredeljuje kot »pomanjkanje dostopa gospodinjstva do osnovnih energetskih storitev, ki zagotavljajo osnovno raven življenja in zdravja ter dostojne standarde zanj, vključno z ustreznim ogrevanjem, toplo vodo, hlajenjem, razsvetljavo in energijo za pogon gospodinjskih aparatov, kar je posledica kombinacije različnih dejavnikov, vključno s cenovno nedostopnostjo, nezadostnim razpoložljivim prihodkom, visokimi izdatki za energijo in slabo energetske učinkovitostjo gospodinjstev« (EC, 2023).

2.1.3 Definicija energetske revščine v Sloveniji

Evropska unija in Slovenija pri opredeljevanju energetske revščine uporabljata širši družbeno-ekonomski okvir, ki vključuje kombinacijo nizkih prihodkov, visokih izdatkov za energijo in slabe energetske učinkovitosti stavb.

Slovenija je energetske revščino prvič formalno opredelila v Nacionalnem podnebnem in energetskem načrtu (NEPN), kjer je določeno, da gre za »stanje, v katerem si gospodinjstvo ni zmožno zagotoviti primerno toplega stanovanja (in drugih energetskih storitev, npr. ogrevanja sanitarne vode, razsvetljave) po sprejemljivi ceni« (SURS, 2021).

V letu 2022 je bila sprejeta Uredba o merilih za opredelitev in ocenjevanje energetske revščine, ki energetske revščino definira kot »stanje, ko gospodinjstvo zaradi nizkega

dohodka, neustreznih bivanjskih razmer ali nizke energijske učinkovitosti bivalnih prostorov ne more zadovoljiti svojih osnovnih potreb po energiji, kot so ogrevanje, hlajenje, razsvetljava, priprava tople vode in kuhanje» in nadalje tudi »stanje, v katerem je gospodinjstvo, katerega strošek za rabo energije pomeni velik delež izdatkov glede na razpoložljivi dohodek tega gospodinjstva« (PISRS, 2022).

V Sloveniji je energetska revščina torej zakonsko opredeljena, vendar se v strokovni javnosti še vedno pojavljajo vprašanja o jasnosti in smiselnosti določenih kriterijev. Zlasti odprto ostaja vprašanje ali trenutni kazalniki energetske revščine ustrezno ločujejo med gospodinjstvi, ki so dejansko energetske ranljiva, in tistimi, ki imajo zgolj visoke izdatke zaradi lastne energetske potratnosti. Analize opozarjajo, da bi lahko trenutna definicija energetske revščine v Sloveniji zajela tudi gospodinjstva z nadpovprečnimi dohodki, ki imajo visoke izdatke za energijo zgolj zaradi neracionalne rabe ali velikosti bivanjskih enot. Takšna širša opredelitev lahko vodi v neustrezno usmerjanje ukrepov, saj bi do pomoči lahko prišla tudi gospodinjstva, ki niso dejansko ranljiva, hkrati pa bi se zmanjšala učinkovitost ciljnih intervencij za tiste, ki jo najbolj potrebujejo (SURS, 2021). Tudi v poročilu Evropske komisije (2023) je izpostavljeno, da države članice pogosto ne zajamejo vseh vidikov energetske prikrajšanosti, kot so npr. subjektivna doživljanja energetske stiske, občutek socialne izključenosti ali vpliv energetske draginje na duševno in fizično zdravje. Ti vidiki so po mnenju strokovnjakov ključni za razvoj pravičnih ukrepov in bolj ciljno usmerjenih politik (EC, 2023).

2.2 Dejavniki energetske revščine

Sama definicija energetske revščine ne zadostuje za razumevanje vseh vidikov tega kompleksnega družbenega pojava. Njeno razširjenost in intenzivnost določajo številni dejavniki, ki so pogosto medsebojno povezani in odvisni od specifičnih družbeno-ekonomskih in političnih okoliščin. Na njen pojav vpliva več medsebojno povezanih dejavnikov, ki določajo razširjenost, intenziteto in posledice energetske revščine v posamezni državi ali regiji. Ti dejavniki se razlikujejo glede na socialno-ekonomske razmere, dostopnost infrastrukture, tržne mehanizme in regulativni okvir.

Evropska direktiva o energetske učinkovitosti (EED) opredeljuje energetske revščine kot posledico kombinacije več dejavnikov, vključno s cenovno nedostopnostjo energije, nizkim razpoložljivim dohodkom, visokimi izdatki za energijo in slabo energetske učinkovitostjo stavb (EC, 2023). Tudi strokovna literatura, npr. Bouzarovski in Tirado Herrero (2017), opozarja da energetska revščina ni le posledica enega dejavnika (npr. dohodka), temveč večplastni pojav, ki vključuje tako ekonomske kot infrastrukturne in vedenjske razsežnosti. V Sloveniji do energetske revščine najpogosteje prihaja zaradi nizkih dohodkov, visokih stroškov energentov ter visoke porabe energije, kar je pogosto posledica slabe izolacije stavb, neučinkovitih ogrevalnih sistemov in nezmožnosti vlaganja v prenovo. Pomembno vlogo pri tem

igra tudi vedenje uporabnikov, npr. zmožnost nadziranja porabe, razumevanje energetske učinkovitosti in dostop do informacij o podpornih ukrepih (SURS, 2018).

Razumevanje dejavnikov energetske revščine je ključno za učinkovito oblikovanje politik in ukrepov. Med ključne dejavnike, ki vplivajo na energetske revščine, prištevamo:

- socialno-ekonomske dejavnike, kot so dohodek gospodinjstva, stopnja zaposlenosti, socialne neenakosti in dostop do državnih podpornih mehanizmov;
- stanovanjske in infrastrukturne dejavnike, kot so energetska učinkovitost stanovanj, dostopnost sodobnih energetskih omrežij ter kakovost ogrevalnih sistemov;
- tržne in cenovne dejavnike, kot so nihanja cen energije, energetski davki in liberalizacija trga z energijo;
- politične in zakonodajne dejavnike, vključno s strategijami države za zmanjšanje energetske revščine, regulacijo energetskega sektorja ter vlogo evropskih in nacionalnih politik.

V nadaljevanju so podrobneje predstavljeni posamezni dejavniki energetske revščine, ki oblikujejo njene vzroke in posledice ter vplivajo na učinkovitost politik za njeno zmanjšanje.

2.2.1 Socialno-ekonomski dejavniki

Eden ključnih dejavnikov, ki vplivajo na pojav energetske revščine, so socialno-ekonomski pogoji posameznikov in gospodinjstev. Med najpomembnejše sodijo raven dohodka, stopnja zaposlenosti, struktura gospodinjstva, starostna sestava članov, izobrazba in dostop do socialnih transferjev.

Nizki razpoložljivi dohodki pogosto pomenijo, da gospodinjstva nimajo dovolj sredstev za kritje osnovnih življenjskih stroškov, vključno z energijo. Posebej ranljive so skupine z omejenimi viri: upokojenci, enostarševske družine, dolgotrajno brezposelni, invalidi in gospodinjstva z nizkimi ali nestabilnimi prihodki (Primc et al., 2019, Živčič et al., 2019).

Dodatno breme predstavlja visoka stopnja materialne prikrajšanosti, pri kateri gospodinjstva težko pokrivajo stroške za nujne dobrine in storitve. Energetska revščina se tako prepleta z drugimi oblikami socialne izključenosti (Thomson et al., 2017). Neenak dostop do podpornih državnih mehanizmov še dodatno pogloblja problem, predvsem pri tistih, ki zaradi administrativnih ovir ali informacijske izključenosti ne izkoristijo razpoložljivih ukrepov (Bouzarovski & Tirado Herrero, 2017).

2.2.2 Stanovanjski in infrastrukturni dejavniki

Stanovanjski in infrastrukturni dejavniki predstavljajo pomemben segment dejavnikov, ki vplivajo na energetske revščine. Najpomembnejši med njimi so energetska učinkovitost stavbe, starost objekta, kakovost izolacije, vrsta in učinkovitost ogrevalnega sistema ter dostop do energetskih omrežij.

Velik del stanovanjskega fonda v Sloveniji je energetske neučinkovit. Mnoge enote so bile zgrajene pred letom 1980, ko še ni bilo standardov energetske učinkovitosti. Starejše stavbe so pogosto slabo izolirane in imajo dotrajano stavbno pohištvo, kar vodi v večje toplotne izgube in s tem višje stroške ogrevanja (Recek et al., 2019).

Pomanjkanje sredstev za energetske prenove vodi v ohranjanje energetske potratnosti, še posebej v primerih, ko gospodinjstva živijo v lastniških enotah, a nimajo finančnih zmožnosti za obnovo. Poleg tega so podeželska območja pogosto slabše pokrita z energetske infrastrukturo, zaradi česar gospodinjstva uporabljajo dražje vire ogrevanja, kot so plin ali kurilno olje, kar dodatno povečuje tveganje energetske revščine (Bouzarovski, 2014).

2.2.3 Tržni in cenovni dejavniki

Tržni mehanizmi in gibanje cen energentov močno vplivajo na energetske varnost gospodinjstev. V zadnjem desetletju so bila gospodinjstva priča znatnim nihanjem cen elektrike, zemeljskega plina in kurilnega olja. Visoke cene energije lahko pomenijo, da morajo gospodinjstva izbirati med energijo in drugimi osnovnimi potrebami (IEA, 2023).

Eden ključnih problemov je volatilnost cen na globalnih energetskih trgih, ki jo dodatno poslabšujejo geopolitične krize, naravne nesreče ali pomanjkanje virov (EC, 2022). Liberalizacija trga z energijo je sicer omogočila večjo izbiro ponudnikov, a hkrati tudi večjo kompleksnost in pomanjkanje preglednosti za potrošnike. Gospodinjstva z nizko finančno pismenostjo težje izbirajo med ponudbami, kar pomeni, da pogosto ostajajo pri dražjih opcijah.

Poleg tega k energetske revščini prispevajo tudi dodatni prispevki in dajatve, ki se obračunavajo na račune za energijo, vključno z omrežninami, okoljskimi dajatvami in prispevki za OVE in učinkovito rabo energije. Po podatkih Evropske komisije se v številnih državah članicah stroški teh prispevkov gibljejo med 30 % in 50 % končnega računa za energijo, kar dodatno bremeni gospodinjstva z nižjimi prihodki (EC, 2023).

2.2.4 Politični in zakonodajni dejavniki

Politični in zakonodajni okvir pomembno vplivata na obseg in učinkovitost boja proti energetske revščini. Nacionalne vlade in nadnacionalne institucije, kot je Evropska unija, s svojimi politikami, predpisi in programi odločajo o dostopu do subvencij, ukrepih energetske učinkovitosti, podpori ranljivim skupinam ter o regulaciji cen energentov.

Na ravni EU je ena ključnih strateških usmeritev naslovljena v dokumentih, kot so Zeleni dogovor, Energetska unija ter RePowerEU, ki spodbujajo prehod v pravično in vključujočo energetsko prihodnost. Ob tem se uvajajo tudi posebni instrumenti, kot je Socialni podnebni sklad, namenjen podpori gospodinjstvom, ki so najbolj izpostavljeni energetske in okoljske prehodnosti (EC, 2023).

V Sloveniji pomembno vlogo igrajo strateški dokumenti, kot sta Nacionalni energetski in podnebni načrt (NEPN) ter Uredba o merilih za energetsko revščino, ki določata merila, cilje in podpirne mehanizme. Kljub temu številni akterji opozarjajo, da ukrepi pogosto ostajajo fragmentirani, nedostopni najbolj ranljivim in administrativno zapleteni. Pomanjkanje celostnega pristopa, nizka učinkovitost pomoči ter dolgotrajni postopki za pridobitev subvencij zmanjšujejo uspešnost obstoječih politik. Učinkovita zakonodaja mora temeljiti na jasni definiciji energetske revščine, ciljno usmerjenih ukrepih, participaciji prebivalstva in rednem spremljanju učinkov z ustreznimi kazalniki.

2.3 Posledice energetske revščine

Energetska revščina ne pomeni le omejenega dostopa do toplote ali elektrike, temveč gre za širši socialni pojav, ki vpliva na fizično in duševno zdravje, socialno vključenost in kakovost bivanja. Po podatkih Evropske komisije (2023) energetska revščina pomembno vpliva na socialno izključenost, slabšanje zdravstvenega stanja, povečevanje tveganja revščine in omejevanje življenjske možnosti prebivalcev. Posebej zaskrbljujoč je njen učinek na dolgotrajno revščino, saj energetsko prikrajšanost pogosto spremljajo druge oblike prikrajšanosti.

Njene posledice segajo na področje javnega zdravja, izobraževanja, zaposlovanja, socialne kohezije in celo okolja. Pojav je pogosto trajen in se prepleta z drugimi oblikami prikrajšanosti, kot so stanovanjska revščina, digitalna izključenost ali dolgotrajna brezposelnost (Slutins et al., 2025).

2.3.1 Socialno-ekonomske posledice

Gospodinjstva, ki se soočajo z energetsko revščino, so pogosto prisiljena izbirati med osnovnimi življenjskimi potrebami. Tako imenovani pojav »heat or eat« (»ogrevanje

ali prehrana») je še posebej razširjen med nizko dohodkovnimi skupinami (UNPD, 2024). Zaradi visokih stroškov energije se zmanjšajo izdatki za hrano, zdravila, oblačila ali izobraževanje, kar vpliva na dolgoročno socialno vključenost in kakovost življenja.

Študije kažejo, da otroci iz energetske revnih gospodinjstev pogosteje izostajajo od pouka, imajo slabšo koncentracijo in učne rezultate zaradi neustreznih bivalnih pogojev (Bouzarovski & Tirado Herrero, 2017). Poleg tega je energetska revščina povezana z višjo stopnjo dolgotrajne revščine in nižjo zaposljivostjo, zlasti če si oseba ne more privoščiti osnovnih pogojev za delo od doma, učenje ali vključevanje v digitalno družbo (EC, 2022).

Energijska prikrajšanost prispeva tudi k občutkom stigme in izolacije. Številna gospodinjstva se soočajo z zmanjšano socialno participacijo, na primer zaradi nezmožnosti gostiti obiskovalce, udeleževati se družabnih dogodkov ali uporabljati osnovne električne naprave, kar vpliva na duševno zdravje (UNDP, 2024).

2.3.2 Okoljske posledice

Energetska revščina ni zgolj socialno-ekonomski izziv, temveč ima tudi pomembne okoljske implikacije. Paradoks energetske revščine je, da energetske ranljiva gospodinjstva pogosto živijo v energetske potratnih stavbah in uporabljajo manj učinkovite energetske vire, kot so npr. drva, premog in nafta. To vodi do višjih izpustov toplogrednih plinov in lokalnega onesnaženja zraka, kar negativno vpliva tako na okolje kot na zdravje prebivalcev (EC, 2023). Poleg tega energetske prikrajšana gospodinjstva pogosto nimajo dostopa do energetske prenove ali sodobnih tehnologij, kot so sončni kolektorji, toplotne črpalke ali pametni merilni sistemi. Posledično ostajajo izključena iz zelenega prehoda, kar povečuje družbene razlike in ogroža pravičnost podnebnih politik (Slutins et al., 2025).

Zato energetska revščina ni zgolj simptom socialnih neenakosti, temveč tudi ovira pri uresničevanju evropskih podnebnih ciljev. Pravičen zeleni prehod mora vključevati ciljno usmerjene ukrepe za zmanjšanje energetske revščine, kot so subvencije za energetske prenove, zaščita ranljivih potrošnikov ter dostop do trajnostne energije za vse.

3 ENERGETSKA REVŠČINA V EVROPSKEM IN SLOVENSKEM KONTEKSTU

Merjenje energetske revščine in določanje njenih kazalnikov je eden izmed ključnih izzivov pri oblikovanju politik. Pravilno izbrani kazalniki omogočajo identifikacijo ranljivih skupin prebivalstva in spremljanje učinkovitosti ukrepov (Ferreira et al., 2016). V različnih državah Evropske unije obstajajo raznoliki pristopi, ki temeljijo na kombinaciji objektivnih podatkov (dohodki, stroški energije, energetska učinkovitost) in subjektivnih izjav gospodinjstev (Hills, 2012).

Razumevanje energetske revščine v posamezni državi zahteva analizo meril, po katerih ocenjujemo energetske revščine, in spremljanje podatkov skozi čas. Ker energetska revščina v EU ni enotno definirana, je neposredna primerjava med državami pogosto otežena. V zadnjem desetletju so zato pristojne institucije oblikovale različne kazalnike, ki skušajo ta pojav zajeti čim bolj celovito, tako v kvantitativnem kot kvalitativnem smislu.

Kljub raznolikosti metod se države pri merjenju energetske revščine pogosto soočajo z izzivi, kot so neprimerljivi podatki med državami, različni pragovi revščine ter pomanjkanje podatkov o energetske učinkovitosti stanovanj. V prihodnje bo ključno usklajevanje teh pristopov, saj bo le tako mogoče oblikovati učinkovite in ciljno usmerjene ukrepe, ki bodo dejansko naslovili energetske ranljive skupine prebivalstva (Teixeira et al., 2024).

3.1 Kazalniki energetske revščine v EU

V državah Evropske unije se energetska revščina običajno meri s kombinacijo objektivnih in subjektivnih kazalnikov. Objektivni kazalniki temeljijo na izračunih in podatkih o dohodkih, stroških energije in stanju bivališč, medtem ko subjektivni kazalniki vključujejo samoporočane podatke gospodinjstev o njihovih zmožnostih zagotavljanja ustrezne temperature v domu (Eurostat, 2025a).

Energetska revščina je zelo kompleksen pojav, tako da z nobenim posameznim kazalnikom ni mogoče v celoti zajeti vseh njenih vidikov. Evropska unija namreč že več let opozarja, da energetska revščina presega golo ekonomsko dimenzijo in zajema tudi okoljske, zdravstvene in družbene posledice. Zaradi večdimenzionalnosti energetske revščine Evropska komisija priporoča uporabo kombinacije kazalnikov (EC, 2020). Najpogostejše uporabljeni kazalniki vključujejo:

- **Delež gospodinjanskega dohodka, porabljenega za energijo (2M indikator):** označuje gospodinjstva, ki za energijo porabijo več kot dvakratni median delež svojega dohodka. Ta indikator se pogosto uporablja kot glavni kriterij za določanje energetske ranljivosti (Ferreira et al., 2016).

- **Kazalnik temperaturne neudobnosti:** temelji na deležu gospodinjstev, ki poročajo, da si ne morejo privoščiti primerne ogrevanja (Eurostat, 2025). Ta kazalnik odraža subjektivno zaznavo revščine, vendar je pomemben za ocenjevanje njenega vpliva na kakovost življenja.
- **LIHC (Low Income High Cost) model:** gre za metodo, ki upošteva, ali gospodinjstvo porabi nadpovprečno veliko za energijo in ima hkrati nizek dohodek (Hills, 2012). Model omogoča bolj ciljno merjenje in natančnejšo opredelitev energetske revščine, saj hkrati upošteva tako stroške energije kot dohodkovni položaj gospodinjstva (Teixeira et al., 2024).

Kot opozarjajo tudi Slutins, Zemite in Bogdanova (2025), je energetska revščina večdimezionalen pojav, ki vključuje tako objektivne dejavnike, kot so dohodki in energetska poraba, kot tudi subjektivne izkušnje gospodinjstev. Zato je za njeno merjenje nujna uporaba kombinacije različnih kazalnikov. Avtorji poudarjajo pomen uporabe modela LIHC, 2M indikatorja in subjektivnih vprašanj, saj vsak izmed njih zajame različne vidike problema. Opozarjajo pa tudi na izzive primerljivosti med državami, saj metodologije in podatkovne baze niso povsod enako razvite. Uporaba kombiniranih kazalnikov torej res omogoča boljše razumevanje kompleksnosti energetske revščine, a hkrati naletimo na izzive, kot so razlike v metodologiji, težave pri meddržavni primerjavi ter različno razvita infrastruktura merjenja (Teixeira et al., 2024).

3.1.1 Statistični pregled energetske revščine v EU

Po podatkih Eurostata si leta 2024 9,2 % prebivalcev Evropske unije ni moglo privoščiti ustreznega ogrevanja doma. V primerjavi z letom 2015, ko je ta delež znašal 9,6 %, se je stanje v desetih letih izboljšalo za skromnih 0,4 %. Najnižja vrednost tega kazalnika je bila dosežena v letih 2019 in 2021, ko je znašala 6,9 %, kar kaže na občutljivost kazalnika na makroekonomske in energetske razmere.

Razlike med državami članicami EU so pri tem kazalniku še vedno izrazite. Najvišje deleže gospodinjstev, ki si ne morejo privoščiti primerne ogrevanja, beležijo Grčija in Bolgarija (19,0 %), sledita Litva (18,0 %) in Španija (17,5 %), kar nakazuje na večjo ranljivost prebivalstva v južnih in vzhodnoevropskih državah. Na drugi strani sta imeli najnižji delež Norveška (2,2 %) in Finska (2,7 %), ki sodita med države z najnižjo zaznano temperaturno prikrajšanostjo.

V Sloveniji je bilo tovrstnih gospodinjstev 3,3 %, kar Slovenijo uvršča precej pod evropsko povprečje in med države z relativno nizko stopnjo energetske prikrajšanosti. S podobnimi vrednostmi se uvršča ob bok Poljski (3,3 %), pa tudi Avstriji (4,0 %) in Češki (4,9 %), kar kaže na določeno geografsko in strukturno primerljivost v energetskih in socialnih pogojih.

Država/leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Bolgarija	39,2	39,2	36,5	33,7	30,1	27,5	23,7	22,5	20,7	19,0
Grčija	29,2	29,1	25,7	22,7	17,9	17,1	17,5	18,7	19,2	19,0
Litva	31,1	29,3	28,9	27,9	26,7	23,1	22,5	17,5	20,0	18,0
Španija	10,6	10,1	8,0	9,1	7,5	10,9	14,2	17,1	20,8	17,5
Portugalska	23,8	22,5	20,4	19,4	18,9	17,5	16,4	17,5	20,8	15,7
Turčija	15,9	24,2	20,7	19,1	19,2	20,3	20,5	20,4	19,5	15,1
Ciper	28,3	24,3	22,9	21,9	20,6	21,0	19,2	19,0	17,1	14,6
Francija	5,5	5,0	4,9	5,0	6,2	6,7	6,0	10,7	12,1	11,8
Romunija	13,1	13,8	11,3	9,6	9,3	10,0	10,1	15,2	12,5	10,8
Srbija	15,2	13,3	13,1	10,0	10,4	10,2	9,8	9,8	9,4	9,3
EU27	9,6	9,0	8,1	7,6	6,9	7,5	6,9	9,3	10,6	9,2
Italija	17,0	16,1	15,2	14,1	11,1	8,3	8,1	8,8	9,5	8,6
Slovaška	5,8	5,1	4,3	4,8	7,8	5,7	5,8	7,1	8,1	8,3
Malta	14,1	6,6	6,3	7,6	7,8	7,2	7,8	7,6	6,8	7,8
Nizozemska	2,9	2,6	2,4	2,2	3,0	2,4	2,4	5,3	7,1	7,1
Nemčija	4,1	3,7	3,3	2,7	2,5	7,0	3,3	6,7	8,2	6,3
Madžarska	9,6	9,2	6,8	6,1	5,4	4,2	5,4	4,7	7,2	6,1
Belgija	5,2	4,8	5,8	5,2	3,9	4,1	3,5	5,1	6,0	4,9
Češka	5,0	3,8	3,1	2,7	2,8	2,2	2,2	2,9	6,1	4,9
Irska	9,0	5,9	4,4	4,4	5,1	3,6	3,4	6,8	7,2	4,9
Latvija	14,5	10,6	9,7	7,5	8,0	6,0	4,9	7,1	6,6	4,9
Hrvaška	9,9	9,3	7,4	7,7	6,6	5,7	5,7	7,0	6,2	4,6
Danska	3,6	2,7	2,7	3,0	2,8	3,0	2,8	5,1	6,9	4,4
Švedska	1,2	2,6	2,1	2,3	1,9	2,7	1,7	3,3	5,9	4,1
Avstrija	2,6	2,7	2,4	1,6	1,8	1,5	1,7	2,7	3,9	4,0
Estonija	2,0	2,7	2,9	2,3	2,5	2,7	2,0	3,4	4,1	3,6
Luksemburg	0,9	1,7	1,9	2,1	2,4	3,6	2,5	2,1	2,1	3,6
Poljska	7,5	7,1	6,0	5,1	4,2	3,2	3,2	4,9	4,7	3,3
Slovenija	5,6	4,8	3,9	3,3	2,3	2,8	1,7	2,6	3,6	3,3
Finska	1,7	1,7	2,0	1,7	1,8	1,8	1,3	1,4	2,6	2,7
Norveška	0,5	0,9	0,8	0,9	1,0	0,8	1,4	2,1	2,1	2,2

Tabela 1: Delež gospodinjstev, ki si ne morejo privoščiti primerne ogrevanja, po državah EU v obdobju od 2015 do 2024
(Vir: Eurostat, 2025a)

Iz primerjave s podatki drugih držav lahko sklepamo, da se Slovenija po tem kazalniku še vedno uvršča med najuspešnejše države EU, vendar pa nedavni porasti nakazujejo na potrebo po okrepitvi ciljno usmerjenih ukrepov, zlasti v luči inflacije in geopolitične negotovosti, ki vplivajo na cene energentov in socialno ranljivost prebivalstva.

Zamude pri plačilih za energijo predstavljajo dodatni kazalnik energetske ranljivosti. S plačili energetskih stroškov je v letu 2024 zamujalo 6,9 % gospodinjstev v EU. V Grčiji je imelo v letu 2024 kar 32 % gospodinjstev zamude pri plačilih za energijo, v Bolgariji 17 % in v Srbiji 16,3 %. V Sloveniji je delež takšnih gospodinjstev znašal 6,7 % (Eurostat, 2025b) in je blizu evropskega povprečja ter primerljiv s stanjem na Slovaškem (6,3 %), v Latviji (6,6 %) ter na Madžarskem (7,1 %).

Država/leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Grčija	42,0	42,2	38,5	35,6	32,5	28,2	26,3	34,1	32,9	32,0
Bolgarija	31,4	31,7	31,1	30,1	27,6	22,2	19,2	18,8	17,8	17,6
Srbija	34,8	34,8	18,1	28,4	26,1	27,2	22,4	22,7	17,1	16,3
Romunija	17,4	18,0	15,9	14,4	13,7	13,9	7,3	17,8	13,6	14,5
Turčija	33,2	29,0	26,3	23,7	26,6	22,8	24,5	18,8	20,0	14,1
Španija	8,8	7,8	7,4	7,2	6,5	9,6	9,5	9,2	9,6	9,7
Irska	15,2	11,9	9,9	8,6	9,1	8,2	7,3	9,7	7,6	9,0
Hrvaška	28,7	25,3	21,0	17,5	14,8	13,6	15,2	14,5	11,6	8,8
Finska	7,5	7,7	7,8	7,7	7,8	7,1	5,8	5,7	7,4	8,3
Francija	5,9	6,1	6,1	6,4	5,6	5,5	7,1	7,1	7,5	8,0
Ciper	20,1	15,4	13,7	12,2	10,1	9,7	8,7	7,9	8,6	7,8
Madžarska	19,4	16,2	13,9	11,1	10,2	10,4	9,7	8,5	7,3	7,1
EU27	9,4	8,4	7,3	6,8	6,2	6,5	6,4	6,9	6,9	6,9
Slovenija	17,5	15,9	14,3	12,5	11,2	9,4	7,7	6,5	6,6	6,7
Latvija	16,7	13,2	11,9	11,6	8,7	8,3	5,8	5,9	7,0	6,6
Slovaška	5,7	5,7	5,5	7,9	8,4	5,2	4,6	5,9	7,2	6,3
Estonija	7,9	7,9	6,3	6,5	7,2	5,0	4,1	4,4	4,6	5,7
Avstrija	3,5	4,2	3,6	2,4	2,4	3,1	2,4	2,6	5,5	5,3
Malta	10,2	9,5	5,6	6,9	6,5	6,3	7,2	5,6	4,9	5,2
Nemčija	4,0	3,0	2,8	3,0	2,2	3,3	3,7	4,3	5,4	5,0
Italija	12,6	8,9	4,8	4,5	4,5	6,0	6,5	5,0	4,1	4,5
Portugalska	7,8	7,3	5,6	4,5	4,3	3,5	5,3	4,7	3,8	4,3
Litva	8,4	9,7	7,9	9,2	7,5	6,3	5,5	5,5	6,5	4,2
Luksemburg	2,4	4,0	1,7	3,6	2,4	2,9	3,6	4,4	4,8	4,2
Belgija	5,1	5,0	4,1	4,5	4,1	3,8	2,9	3,2	3,7	4,0
Danska	3,4	2,5	3,5	5,1	3,6	4,2	2,9	3,5	4,7	4,0
Švedska	3,2	2,6	2,2	2,2	2,3	2,4	2,2	3,6	3,3	3,8
Norveška	3,2	2,4	3,0	2,7	3,2	2,8	2,3	3,1	3,4	3,5
Poljska	9,2	9,5	8,5	6,3	5,8	4,7	5,2	4,5	4,0	3,2
Češka	3,0	3,0	2,1	2,1	1,8	1,9	1,5	1,9	1,9	2,6
Nizozemska	2,7	2,0	2,1	1,5	1,5	1,5	1,2	1,5	1,2	1,9

Tabela 2: Delež gospodinjstev z zamudami pri plačilih za energijo po državah EU v obdobju od 2015 do 2024
(Vir: Eurostat, 2025b)

Poleg subjektivnih kazalnikov, kot je zaznana temperaturna prikrajšanost, in plačilne spodobnosti je pomembno spremljati tudi širše socialne pogoje, kot je delež gospodinjestev, izpostavljenih tveganju revščine. Leta 2024 je ta delež v EU znašal 16,2 %, v Sloveniji pa 13,2 %. Slovenija se tudi pri tem kazalniku uvršča pod evropsko povprečje, a se tudi tu v zadnjih letih kaže rahel negativni trend, kar zahteva dodatno pozornost (Eurostat, 2025c).

Država/Leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Turčija	22,5	22,8	22,2	22,2	22,4	23,0	22,4	22,4	20,7	22,2
Bolgarija	22,0	22,9	23,4	22,0	22,6	23,8	22,1	22,9	20,6	21,7
Latvija	22,5	21,8	22,1	23,3	22,9	21,6	23,4	22,5	22,5	21,6
Litva	22,2	21,9	22,9	22,9	20,6	20,9	20,0	20,9	20,6	21,5
Hrvaška	20,0	19,5	20,0	19,3	18,3	18,3	19,2	18,0	19,3	20,3
Estonija	21,6	21,7	21,0	21,9	21,7	20,7	20,6	22,8	22,5	20,2
Španija	22,1	22,3	21,6	21,5	20,7	21,0	21,7	20,4	20,2	19,7
Srbija	26,7	25,9	25,7	24,3	23,0	22,4	21,4	20,2	19,9	19,7
Grčija	21,4	21,2	20,2	18,5	17,9	17,7	19,6	18,8	18,9	19,6
Romunija	25,4	25,3	23,6	23,5	23,8	23,4	22,5	21,2	21,1	19,0
Italija	19,9	20,6	20,3	20,3	20,1	20,0	20,1	20,1	18,9	18,9
Luksemburg	15,3	15,8	16,4	16,7	17,5	17,4	18,1	17,3	18,8	18,1
Malta	16,6	16,5	16,7	16,8	17,1	16,9	16,9	16,7	16,6	16,8
Portugalska	19,5	19,0	18,3	17,3	17,2	16,2	18,4	16,4	17,0	16,6
EU27	17,4	17,5	16,9	16,8	16,5	16,7	16,8	16,5	16,2	16,2
Francija	13,6	13,6	13,2	13,4	13,6	14,2	14,3	15,6	15,4	15,9
Nemčija	16,7	16,5	16,1	16,0	14,8	16,1	16,0	14,8	14,4	15,5
Švedska	16,3	16,2	15,8	16,4	17,1	16,1	15,7	16,0	16,1	14,8
Madžarska	14,9	14,5	13,4	12,8	12,3	12,3	12,6	12,1	13,1	14,7
Ciper	16,2	16,1	15,7	15,4	15,1	14,8	13,7	14,7	14,9	14,6
Slovaška	12,3	12,7	12,4	12,2	11,9	11,4	12,3	13,7	14,3	14,5
Avstrija	13,9	14,1	14,4	14,3	13,3	13,9	14,7	14,8	14,9	14,3
Poljska	17,6	17,3	15,0	14,8	15,4	14,8	14,8	13,7	14,0	13,8
Slovenija	14,3	13,9	13,3	13,3	12,0	12,4	11,7	12,1	12,7	13,2
Irska	16,2	16,8	15,6	14,9	13,4	12,8	12,8	13,4	12,0	12,7
Finska	12,4	11,6	11,5	12,0	11,6	12,2	10,8	12,7	12,2	12,6
Nizozemska	11,6	12,7	13,2	13,3	13,2	13,4	14,4	14,5	13,0	12,1
Danska	12,2	11,9	12,4	12,7	12,5	12,1	12,3	12,4	11,8	11,6
Norveška	11,9	12,2	12,3	12,9	12,7	12,7	12,6	12,2	11,5	11,6
Belgija	14,9	15,5	15,9	16,4	14,8	14,1	12,7	13,2	12,3	11,5
Češka	9,7	9,7	9,1	9,6	10,1	9,5	8,6	10,2	9,8	9,5

*Tabela 3: Delež gospodinjestev, izpostavljenih tveganju revščine, po državah EU v obdobju od 2015 do 2024
(Vir: Eurostat, 2025c)*

3.1.2 Analiza trendnih sprememb v obdobju 2015 - 2024

Razpoložljivi podatki kažejo na trendne spremembe, ki so dodatno razvidne iz izračunanih indeksov s stalno osnovo (2015 = 100) in verižnih indeksov. Ti omogočajo bolj natančno spremljanje dinamike energetske prikrajšanosti v daljšem časovnem obdobju in razkrivajo tako postopne izboljšave kot tudi obdobja nazadovanja.

Kazalnik: Delež gospodinjstev, ki si ne morejo privoščiti primernega ogrevanja

V Sloveniji se je delež gospodinjstev, ki si ne morejo privoščiti primernega ogrevanja, od leta 2015 do 2021 stalno zmanjševal, s 5,6 % na najnižjih 1,7 %, kar predstavlja kar 69,6 % zmanjšanje v primerjavi z osnovnim letom (indeks 2015 = 30,4 v letu 2021). V tem obdobju so bili tudi verižni indeksi večinoma pod vrednostjo 100, kar potrjuje zaporedno letno izboljšanje. Vendar pa je po letu 2021 zaznati obrat v trendu, saj se je kazalnik v letu 2022 povečal na 2,6 %, v letu 2023 še na 3,6 %, nato pa je leta 2024 rahlo upadel na 3,3 %. To dinamiko odražajo tudi verižni indeksi, ki so znašali kar 152,9 (2022) in 138,5 (2023), kar pomeni močan relativni porast v primerjavi s preteklim letom. Čeprav se je v letu 2024 trend nekoliko umiril (verižni indeks: 91,7), je skupna raven kazalnika še vedno skoraj dvakrat višja kot v letu 2021, kar kaže na povečano ranljivost slovenskih gospodinjstev v zadnjih letih.

V primerjavi z EU povprečjem, ki se je med letoma 2015 in 2024 znižalo zgolj za 0,4 %, je Slovenija dosegla bistveno večji napredek. Indeks s stalno osnovo v letu 2024 za EU znaša 95,8, za Slovenijo pa 58,9. EU beleži tudi visoko volatilitnost, kar se odraža v verižnih indeksih, zlasti v letih 2022 (134,8) in 2023 (114,0), ko je bila zabeležena najizrazitejša rast v zadnjem desetletju. Takšna nihanja kažejo na občutljivost evropskih gospodinjstev na zunanje energetske in ekonomske šoke.

Analiza indeksov s stalno osnovo (2015 = 100) kaže na velike razlike med državami. Največje izboljšanje je dosegla Poljska (indeks 44,0) ter Hrvaška (46,5), kjer se je delež gospodinjstev, ki si ne more privoščiti ogrevanja, v obdobju 2015-2024 prepolovil. Med uspešne države se uvršča tudi Slovenija (58,9), kar jo postavlja ob bok najboljšim rezultatom srednjeevropskih in vzhodnoevropskih držav. Nasprotno so Avstrija (153,8), Švedska (341,7) in Luksemburg (400,0) doživele izrazito poslabšanje, kar kaže na strukturne težave pri zagotavljanju energetske varnosti kljub relativno višjemu življenjskemu standardu.

Veriži indeksi dodatno razkrivajo volatilitnost. V posameznih državah so bili zabeleženi močni letni skoki: npr. Nemčija je v letu 2020 dosegla verižni indeks 280,0, Češka pa leta 2022 kar 210,3. Takšni podatki nakazujejo, da je energetska kriza ob koncu 2020 močno prizadela tudi države z razmeroma stabilnimi energetskimi sistemi. V nasprotju s tem so nekatere države, kot sta Bolgarija in Ciper, dosegle stabilnejše izboljšanje z verižnimi indeksi pod vrednostjo 100 v večini let.

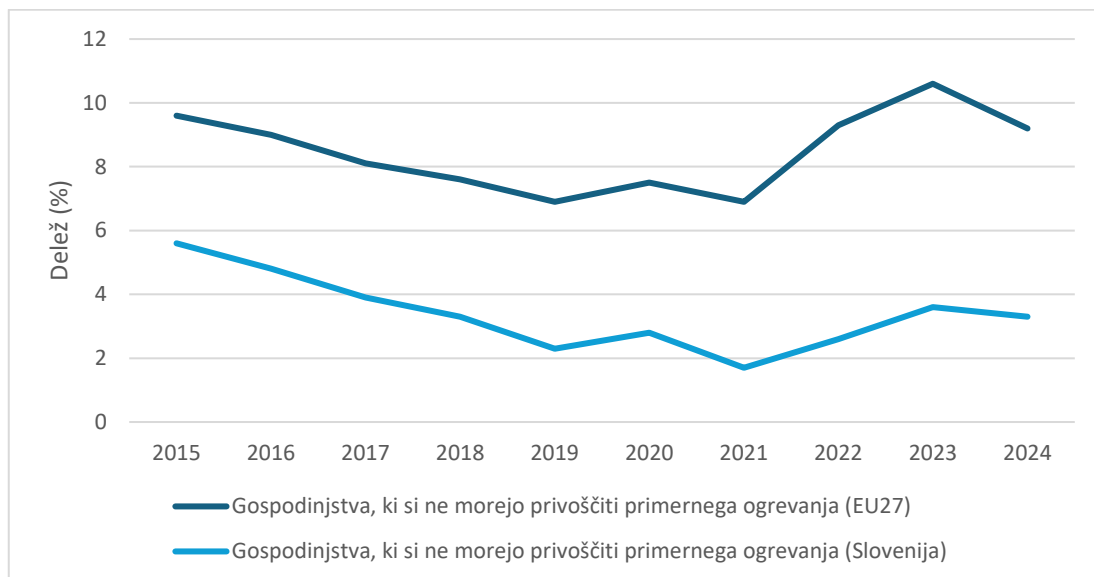
Država/leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Bolgarija	100	100,0	93,1	86,0	76,8	70,2	60,5	57,4	52,8	48,5
Grčija	100	99,7	88,0	77,7	61,3	58,6	59,9	64,0	65,8	65,1
Litva	100	94,2	92,9	89,7	85,9	74,3	72,3	56,3	64,3	57,9
Španija	100	95,3	75,5	85,8	70,8	102,8	134,0	161,3	196,2	165,1
Portugalska	100	94,5	85,7	81,5	79,4	73,5	68,9	73,5	87,4	66,0
Turčija	100	152,2	130,2	120,1	120,8	127,7	128,9	128,3	122,6	95,0
Ciper	100	85,9	80,9	77,4	72,8	74,2	67,8	67,1	60,4	51,6
Francija	100	90,9	89,1	90,9	112,7	121,8	109,1	194,5	220,0	214,5
Romunija	100	105,3	86,3	73,3	71,0	76,3	77,1	116,0	95,4	82,4
Srbija	100	87,5	86,2	65,8	68,4	67,1	64,5	64,5	61,8	61,2
EU27	100	93,8	84,4	79,2	71,9	78,1	71,9	96,9	110,4	95,8
Italija	100	94,7	89,4	82,9	65,3	48,8	47,6	51,8	55,9	50,6
Slovaška	100	87,9	74,1	82,8	134,5	98,3	100,0	122,4	139,7	143,1
Malta	100	46,8	44,7	53,9	55,3	51,1	55,3	53,9	48,2	55,3
Nizozemska	100	89,7	82,8	75,9	103,4	82,8	82,8	182,8	244,8	244,8
Nemčija	100	90,2	80,5	65,9	61,0	170,7	80,5	163,4	200,0	153,7
Madžarska	100	95,8	70,8	63,5	56,3	43,8	56,3	49,0	75,0	63,5
Belgija	100	92,3	111,5	100,0	75,0	78,8	67,3	98,1	115,4	94,2
Češka	100	76,0	62,0	54,0	56,0	44,0	44,0	58,0	122,0	98,0
Irska	100	65,6	48,9	48,9	56,7	40,0	37,8	75,6	80,0	54,4
Latvija	100	73,1	66,9	51,7	55,2	41,4	33,8	49,0	45,5	33,8
Hrvaška	100	93,9	74,7	77,8	66,7	57,6	57,6	70,7	62,6	46,5
Danska	100	75,0	75,0	83,3	77,8	83,3	77,8	141,7	191,7	122,2
Švedska	100	216,7	175,0	191,7	158,3	225,0	141,7	275,0	491,7	341,7
Avstrija	100	103,8	92,3	61,5	69,2	57,7	65,4	103,8	150,0	153,8
Estonija	100	135,0	145,0	115,0	125,0	135,0	100,0	170,0	205,0	180,0
Luksemburg	100	188,9	211,1	233,3	266,7	400,0	277,8	233,3	233,3	400,0
Poljska	100	94,7	80,0	68,0	56,0	42,7	42,7	65,3	62,7	44,0
Slovenija	100	85,7	69,6	58,9	41,1	50,0	30,4	46,4	64,3	58,9
Finska	100	100,0	117,6	100,0	105,9	105,9	76,5	82,4	152,9	158,8
Norveška	100	180,0	160,0	180,0	200,0	160,0	280,0	420,0	420,0	440,0

Tabela 4: Delež gospodinjstev, ki si ne morejo privoščiti primerne ogrevanja, po državah EU v obdobju od 2015 do 2024 – indeks s stalno osnovo (2015 = 100)
(Lastni vir)

Država/leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Bolgarija		100,0	93,1	92,3	89,3	91,4	86,2	94,9	92,0	91,8
Grčija		99,7	88,3	88,3	78,9	95,5	102,3	106,9	102,7	99,0
Litva		94,2	98,6	96,5	95,7	86,5	97,4	77,8	114,3	90,0
Španija		95,3	79,2	113,8	82,4	145,3	130,3	120,4	121,6	84,1
Portugalska		94,5	90,7	95,1	97,4	92,6	93,7	106,7	118,9	75,5
Turčija		152,2	85,5	92,3	100,5	105,7	101,0	99,5	95,6	77,4
Ciper		85,9	94,2	95,6	94,1	101,9	91,4	99,0	90,0	85,4
Francija		90,9	98,0	102,0	124,0	108,1	89,6	178,3	113,1	97,5
Romunija		105,3	81,9	85,0	96,9	107,5	101,0	150,5	82,2	86,4
Srbija		87,5	98,5	76,3	104,0	98,1	96,1	100,0	95,9	98,9
EU27		93,8	90,0	93,8	90,8	108,7	92,0	134,8	114,0	86,8
Italija		94,7	94,4	92,8	78,7	74,8	97,6	108,6	108,0	90,5
Slovaška		87,9	84,3	111,6	162,5	73,1	101,8	122,4	114,1	102,5
Malta		46,8	95,5	120,6	102,6	92,3	108,3	97,4	89,5	114,7
Nizozemska		89,7	92,3	91,7	136,4	80,0	100,0	220,8	134,0	100,0
Nemčija		90,2	89,2	81,8	92,6	280,0	47,1	203,0	122,4	76,8
Madžarska		95,8	73,9	89,7	88,5	77,8	128,6	87,0	153,2	84,7
Belgija		92,3	120,8	89,7	75,0	105,1	85,4	145,7	117,6	81,7
Češka		76,0	81,6	87,1	103,7	78,6	100,0	131,8	210,3	80,3
Irska		65,6	74,6	100,0	115,9	70,6	94,4	200,0	105,9	68,1
Latvija		73,1	91,5	77,3	106,7	75,0	81,7	144,9	93,0	74,2
Hrvaška		93,9	79,6	104,1	85,7	86,4	100,0	122,8	88,6	74,2
Danska		75,0	100,0	111,1	93,3	107,1	93,3	182,1	135,3	63,8
Švedska		216,7	80,8	109,5	82,6	142,1	63,0	194,1	178,8	69,5
Avstrija		103,8	88,9	66,7	112,5	83,3	113,3	158,8	144,4	102,6
Estonija		135,0	107,4	79,3	108,7	108,0	74,1	170,0	120,6	87,8
Luksemburg		188,9	111,8	110,5	114,3	150,0	69,4	84,0	100,0	171,4
Poljska		94,7	84,5	85,0	82,4	76,2	100,0	153,1	95,9	70,2
Slovenija		85,7	81,3	84,6	69,7	121,7	60,7	152,9	138,5	91,7
Finska		100,0	117,6	85,0	105,9	100,0	72,2	107,7	185,7	103,8
Norveška		180,0	88,9	112,5	111,1	80,0	175,0	150,0	100,0	104,8

Tabela 5: Delež gospodinjstev, ki si ne morejo privoščiti primernega ogrevanja, po državah EU v obdobju od 2015 do 2024 – verižni indeks
(Lastni vir)

Sinteza obeh indeksov torej potrjuje da je Slovenija v obdobju 2015-2021 spadala med države z največjim napredkom, po letu 2021 pa beleži stagnacijo in poslabšanje, ki jo ponovno približuje evropskemu povprečju. To potrjuje potrebo po dodatno ciljno usmerjenih ukrepih za zaščito gospodinjstev pred zunanjimi šoki in inflacijskimi pritiski.

Slika 1: Delež gospodinjstev, ki si ne morejo privoščiti primerne ogrevanja, v Sloveniji in EU v obdobju od 2015 do 2024
(Vir: Eurostat, 2025a)

Kazalnik: Delež gospodinjstev z zamudami pri plačilih za energijo

Kazalnik deleža gospodinjstev z zamudami pri plačilih za energijo ponuja pomemben vpogled v finančno vzdržnost in likvidnost gospodinjstev, še posebej v kontekstu energetske druginje.

Podatki kažejo na stalno izboljševanje na ravni EU, kjer se je delež gospodinjstev z zamudami zmanjšal z 9,4 % v letu 2015 na 6,9 % v letu 2024. To pomeni, da se je vrednost indeksa s stalno osnovo (2015 = 100) v desetih letih zmanjšala na 73,4, kar odraža 26,6-odstotno izboljšanje. Vrednosti verižnega indeksa pa nakazujejo, da je bilo največje izboljšanje doseženo do leta 2019, nato pa so se trendi stabilizirali, saj verižni indeks od leta 2022 naprej stagnira pri vrednosti 100,0.

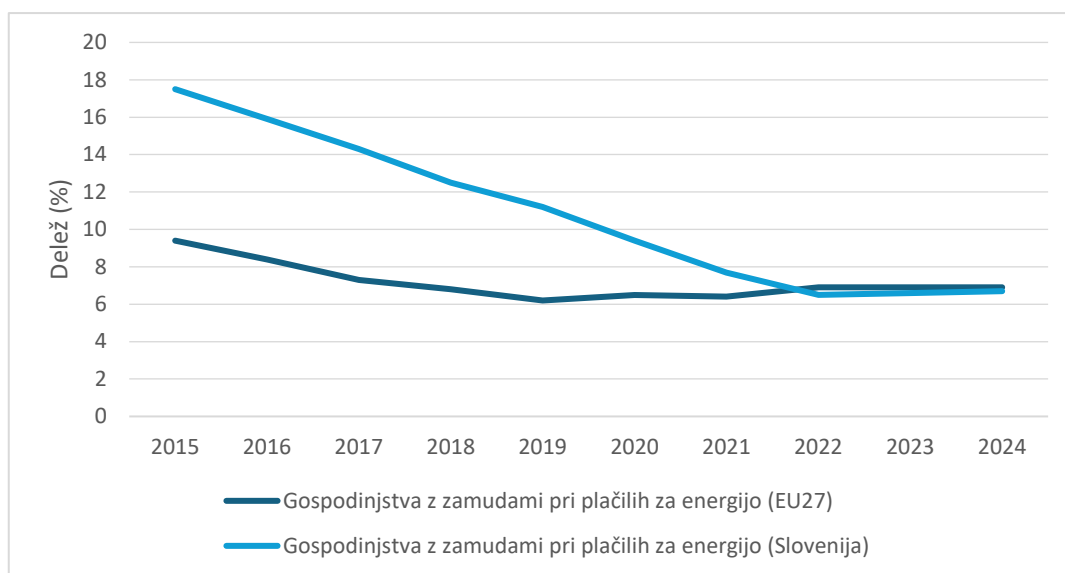
Slovenija je v tem obdobju dosegla izjemen napredek. Delež gospodinjstev z zamudami pri plačilih se je znižal s 17,5 % v letu 2015 na 6,7 % v letu 2024, kar predstavlja več kot 60-odstotno zmanjšanje. Indeks s stalno osnovo se je v tem obdobju znižal na 38,8, kar Slovenijo postavlja med države z največjim izboljšanjem v EU. Tudi verižni indeksi potrjujejo dosledno in trajno izboljševanje do leta 2021, nato

pa se je trend ustavil. Vrednosti za leti 2023 in 2024 (101,5) kažejo na stagnacijo, kar pomeni, da je Slovenija po obdobju intenzivnega zmanjševanja zamud dosegla mejo, ki jo bo težko preseči brez novih ukrepov.

Izsledki indeksov v evropskem kontekstu kažejo izrazite razlike med državami. Največje izboljšanje je dosegla Hrvaška, kjer se je indeks s stalno osnovo znižal na 32,8, sledi Madžarska (40,6) in Poljska (44,5). Poleg Slovenije se med uspešne države uvršča tudi Ciper (42,7). Nasprotno pa so Francija (147,8), Nemčija (148,8) ter Avstrija (177,2) zabeležile močno poslabšanje, kar ponovno nakazuje, da so energetske in inflacijske šoke v zadnjem obdobju močno prizadeli tudi države z višjo kupno močjo.

Verižni indeksi dodatno razkrivajo, da so bile v posameznih letih v nekaterih državah zabeležene izrazite spremembe. Romunija je leta 2021 dosegla verižni indeks 243,8, Avstrija pa leta 2022 kar 211,5. Takšni skoku potrjujejo občutljivost držav na kratkoročne spremembe cen energentov in odpirajo vprašanje učinkovitosti začasnih zaščitnih ukrepov. V nasprotju s tem so države, kot sta Bolgarija in Latvija, dosegale bolj stabilno in trajno izboljševanje z verižnimi indeksi pod vrednostjo 100 v večini let.

Sinteza rezultatov potrjuje, da je bila Slovenija leta 2015 ena od držav z najvišjim deležem gospodinjstev z zamudami, a je do leta 2024 dosegla enega največjih napredkov med članicami EU. Nadaljnji izziv pa ni več v odpravljanju zamud kot takih, ampak v ohranjanju doseženega napredka in preprečevanju ponovne rasti deleža ob prihodnjih energetske-ekonomskih krizah.

Slika 2: Delež gospodinjstev z zamudami pri plačilih za energijo v Sloveniji in EU v obdobju od 2015 do 2024
(Vir: Eurostat, 2025b)

Država/leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Grčija	100,0	100,5	91,7	84,8	77,4	67,1	62,6	81,2	78,3	76,2
Bolgarija	100,0	101,0	99,0	95,9	87,9	70,7	61,1	59,9	56,7	56,1
Srbija	100,0	100,0	52,0	81,6	75,0	78,2	64,4	65,2	49,1	46,8
Romunija	100,0	103,4	91,4	82,8	78,7	79,9	42,0	102,3	78,2	83,3
Turčija	100,0	87,3	79,2	71,4	80,1	68,7	73,8	56,6	60,2	42,5
Španija	100,0	88,6	84,1	81,8	73,9	109,1	108,0	104,5	109,1	110,2
Irska	100,0	78,3	65,1	56,6	59,9	53,9	48,0	63,8	50,0	59,2
Hrvaška	100,0	88,2	73,2	61,0	51,6	47,4	53,0	50,5	40,4	30,7
Finska	100,0	102,7	104,0	102,7	104,0	94,7	77,3	76,0	98,7	110,7
Francija	100,0	103,4	103,4	108,5	94,9	93,2	120,3	120,3	127,1	135,6
Ciper	100,0	76,6	68,2	60,7	50,2	48,3	43,3	39,3	42,8	38,8
Madžarska	100,0	83,5	71,6	57,2	52,6	53,6	50,0	43,8	37,6	36,6
EU27	100,0	89,4	77,7	72,3	66,0	69,1	68,1	73,4	73,4	73,4
Slovenija	100,0	90,9	81,7	71,4	64,0	53,7	44,0	37,1	37,7	38,3
Latvija	100,0	79,0	71,3	69,5	52,1	49,7	34,7	35,3	41,9	39,5
Slovaška	100,0	100,0	96,5	138,6	147,4	91,2	80,7	103,5	126,3	110,5
Estonija	100,0	100,0	79,7	82,3	91,1	63,3	51,9	55,7	58,2	72,2
Avstrija	100,0	120,0	102,9	68,6	68,6	88,6	68,6	74,3	157,1	151,4
Malta	100,0	93,1	54,9	67,6	63,7	61,8	70,6	54,9	48,0	51,0
Nemčija	100,0	75,0	70,0	75,0	55,0	82,5	92,5	107,5	135,0	125,0
Italija	100,0	70,6	38,1	35,7	35,7	47,6	51,6	39,7	32,5	35,7
Portugalska	100,0	93,6	71,8	57,7	55,1	44,9	67,9	60,3	48,7	55,1
Litva	100,0	115,5	94,0	109,5	89,3	75,0	65,5	65,5	77,4	50,0
Luksemburg	100,0	166,7	70,8	150,0	100,0	120,8	150,0	183,3	200,0	175,0
Belgija	100,0	98,0	80,4	88,2	80,4	74,5	56,9	62,7	72,5	78,4
Danska	100,0	73,5	102,9	150,0	105,9	123,5	85,3	102,9	138,2	117,6
Švedska	100,0	81,3	68,8	68,8	71,9	75,0	68,8	112,5	103,1	118,8
Norveška	100,0	75,0	93,8	84,4	100,0	87,5	71,9	96,9	106,3	109,4
Poljska	100,0	103,3	92,4	68,5	63,0	51,1	56,5	48,9	43,5	34,8
Češka	100,0	100,0	70,0	70,0	60,0	63,3	50,0	63,3	63,3	86,7
Nizozemska	100,0	74,1	77,8	55,6	55,6	55,6	44,4	55,6	44,4	70,4

Tabela 6: Delež gospodinjstev z zamudami pri plačilih za energijo po državah EU v obdobju od 2015 do 2024 – indeks s stalno osnovo (2015 = 100)
(Lastni vir)

Država/leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Grčija		100,5	91,2	92,5	91,3	86,8	93,3	129,7	96,5	97,3
Bolgarija		101,0	98,1	96,8	91,7	80,4	86,5	97,9	94,7	98,9
Srbija		100,0	52,0	156,9	91,9	104,2	82,4	101,3	75,3	95,3
Romunija		103,4	88,3	90,6	95,1	101,5	52,5	243,8	76,4	106,6
Turčija		87,3	90,7	90,1	112,2	85,7	107,5	76,7	106,4	70,5
Španija		88,6	94,9	97,3	90,3	147,7	99,0	96,8	104,3	101,0
Irska		78,3	83,2	86,9	105,8	90,1	89,0	132,9	78,4	118,4
Hrvaška		88,2	83,0	83,3	84,6	91,9	111,8	95,4	80,0	75,9
Finska		102,7	101,3	98,7	101,3	91,0	81,7	98,3	129,8	112,2
Francija		103,4	100,0	104,9	87,5	98,2	129,1	100,0	105,6	106,7
Ciper		76,6	89,0	89,1	82,8	96,0	89,7	90,8	108,9	90,7
Madžarska		83,5	85,8	79,9	91,9	102,0	93,3	87,6	85,9	97,3
EU27		89,4	86,9	93,2	91,2	104,8	98,5	107,8	100,0	100,0
Slovenija		90,9	89,9	87,4	89,6	83,9	81,9	84,4	101,5	101,5
Latvija		79,0	90,2	97,5	75,0	95,4	69,9	101,7	118,6	94,3
Slovaška		100,0	96,5	143,6	106,3	61,9	88,5	128,3	122,0	87,5
Estonija		100,0	79,7	103,2	110,8	69,4	82,0	107,3	104,5	123,9
Avstrija		120,0	85,7	66,7	100,0	129,2	77,4	108,3	211,5	96,4
Malta		93,1	58,9	123,2	94,2	96,9	114,3	77,8	87,5	106,1
Nemčija		75,0	93,3	107,1	73,3	150,0	112,1	116,2	125,6	92,6
Italija		70,6	53,9	93,8	100,0	133,3	108,3	76,9	82,0	109,8
Portugalska		93,6	76,7	80,4	95,6	81,4	151,4	88,7	80,9	113,2
Litva		115,5	81,4	116,5	81,5	84,0	87,3	100,0	118,2	64,6
Luksemburg		166,7	42,5	211,8	66,7	120,8	124,1	122,2	109,1	87,5
Belgija		98,0	82,0	109,8	91,1	92,7	76,3	110,3	115,6	108,1
Danska		73,5	140,0	145,7	70,6	116,7	69,0	120,7	134,3	85,1
Švedska		81,3	84,6	100,0	104,5	104,3	91,7	163,6	91,7	115,2
Norveška		75,0	125,0	90,0	118,5	87,5	82,1	134,8	109,7	102,9
Poljska		103,3	89,5	74,1	92,1	81,0	110,6	86,5	88,9	80,0
Češka		100,0	70,0	100,0	85,7	105,6	78,9	126,7	100,0	136,8
Nizozemska		74,1	105,0	71,4	100,0	100,0	80,0	125,0	80,0	158,3

Tabela 7: Delež gospodinjstev z zamudami pri plačilih za energijo v Sloveniji in EU v obdobju od 2015 do 2024 – verižni indeks
(Lastni vir)

Kazalnik: Delež gospodinjstev, izpostavljenih tveganju revščine

Kazalnik deleža gospodinjstev, izpostavljenih tveganju revščine, presega ožje energetske dimenzije in je tesno povezan s splošno dohodkovno neenakostjo in učinkovitostjo socialne zaščite. Zato je njegova dinamika pomemben pokazatelj kako dobro države dolgoročno obvladujejo ranljivost prebivalstva.

Na ravni EU so podatki pokazali le omejene premike. Indeks s stalno osnovo se je v obdobju 2015-2024 zmanjšal zgolj na 93,1, kar pomeni manj kot 7-odstotno izboljšanje glede na izhodišče. To je bistveno manj kot pri kazalnikih nezmožnosti ogrevanja ali zamud pri plačilih, kjer je napredek dosegal več 10 %. Verižni indeksi dodatno kažejo, da se je po letu 2021 trend večinoma ustavil ali obrnil navzgor, kar odraža vpliv energetske druginje in inflacijskih pritiskov.

Slovenija je v tem obdobju sicer dosegla določeno izboljšanje, saj je indeks s stalno osnovo padel na 92,3, a je napredek precej skromnejši kot pri drugih dveh kazalnikih. Do leta 2021 so verižni indeksi kazali na postopno zmanjševanje deleža gospodinjstev v tveganju, nato pa se je trend prevesil v stagnacijo in rahlo poslabšanje. Vrednosti za leti 2023 (105,0) in 2024 (103,9) kažejo, da se delež gospodinjstev v tveganju ponovno povečuje. Slovenija tako ostaja pod evropskim povprečjem, a brez jasne smeri izboljšanja.

Primerjava po državah razkriva izrazite razlike. Največje izboljšanje so dosegle Srbija (73,8), Romunija (indeks 74,8) in Poljska (78,4), kjer so bili začetni deleži visoki, a se je ranljivost v zadnjem desetletju bistveno zmanjšala. Med uspešnejše spadajo tudi Portugalska (85,1) in Španija (89,1). Na drugi strani pa so države z izrazitim poslabšanjem, kot so Francija (116,9), Luksemburg (118,3) in Avstrija (102,69). Nemčija sicer ostaja pri indeksu 92,8, a z izrazitimi nihaji in poslabšanjem po letu 2021.

Za Slovenijo je bistveni izsledek, da je v desetletju zabeležila le omejen napredek in da je tveganje po letu 2021 ponovno v rahlem porastu. V nasprotju z drugima dvema kazalnikoma, kjer je bil dosežen opazen preboj, se tu kaže, da je problem bolj strukturne narave in povezan z družbenimi značilnostmi,

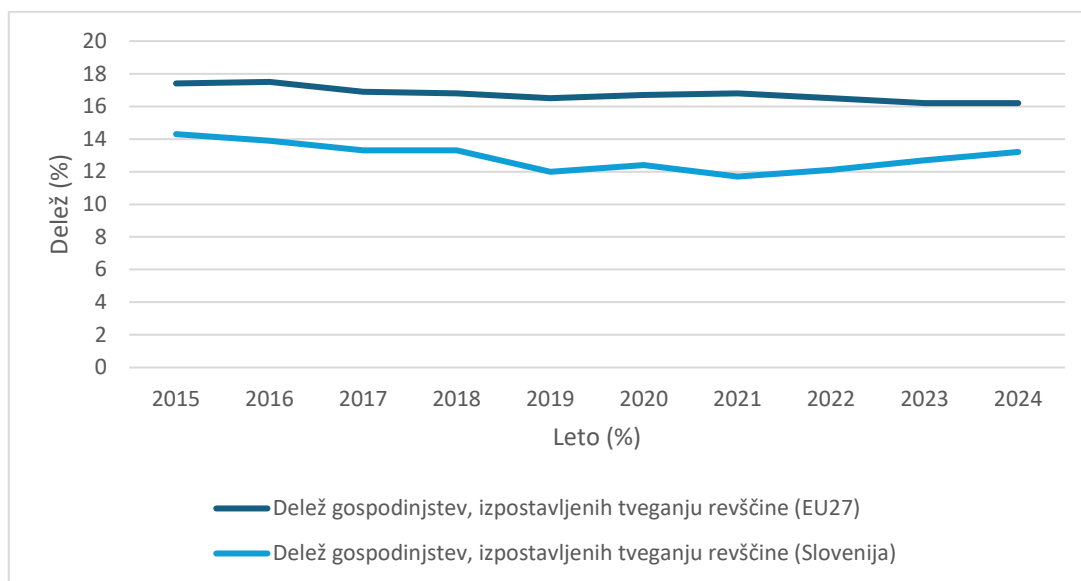
Kazalnik potrjuje, da je energetska revščina neločljivo povezana s širšo socialno izključenostjo. Po podatkih Evropske komisije (2025) je bilo leta 2024 v EU 93,3 milijona ljudi (21 % prebivalstva) pod pragom tveganja revščine. To pomeni, da se izboljšanje energetskih kazalnikov ne odraža samodejno v zmanjšanju splošne ranljivosti gospodinjstev. Energetska politika je zato učinkovita le v povezavi z ustreznimi socialnimi ukrepi, ki naslavljajo dolgoročne in strukturne dejavnike revščine.

Država/leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Turčija	100,0	101,3	98,7	98,7	99,6	102,2	99,6	99,6	92,0	98,7
Bolgarija	100,0	104,1	106,4	100,0	102,7	108,2	100,5	104,1	93,6	98,6
Latvija	100,0	96,9	98,2	103,6	101,8	96,0	104,0	100,0	100,0	96,0
Litva	100,0	98,6	103,2	103,2	92,8	94,1	90,1	94,1	92,8	96,8
Hrvaška	100,0	97,5	100,0	96,5	91,5	91,5	96,0	90,0	96,5	101,5
Estonija	100,0	100,5	97,2	101,4	100,5	95,8	95,4	105,6	104,2	93,5
Španija	100,0	100,9	97,7	97,3	93,7	95,0	98,2	92,3	91,4	89,1
Srbija	100,0	97,0	96,3	91,0	86,1	83,9	80,1	75,7	74,5	73,8
Grčija	100,0	99,1	94,4	86,4	83,6	82,7	91,6	87,9	88,3	91,6
Romunija	100,0	99,6	92,9	92,5	93,7	92,1	88,6	83,5	83,1	74,8
Italija	100,0	103,5	102,0	102,0	101,0	100,5	101,0	101,0	95,0	95,0
Luksemburg	100,0	103,3	107,2	109,2	114,4	113,7	118,3	113,1	122,9	118,3
Malta	100,0	99,4	100,6	101,2	103,0	101,8	101,8	100,6	100,0	101,2
Portugalska	100,0	97,4	93,8	88,7	88,2	83,1	94,4	84,1	87,2	85,1
EU27	100,0	100,6	97,1	96,6	94,8	96,0	96,6	94,8	93,1	93,1
Francija	100,0	100,0	97,1	98,5	100,0	104,4	105,1	114,7	113,2	116,9
Nemčija	100,0	98,8	96,4	95,8	88,6	96,4	95,8	88,6	86,2	92,8
Švedska	100,0	99,4	96,9	100,6	104,9	98,8	96,3	98,2	98,8	90,8
Madžarska	100,0	97,3	89,9	85,9	82,6	82,6	84,6	81,2	87,9	98,7
Ciper	100,0	99,4	96,9	95,1	93,2	91,4	84,6	90,7	92,0	90,1
Slovaška	100,0	103,3	100,8	99,2	96,7	92,7	100,0	111,4	116,3	117,9
Avstrija	100,0	101,4	103,6	102,9	95,7	100,0	105,8	106,5	107,2	102,9
Poljska	100,0	98,3	85,2	84,1	87,5	84,1	84,1	77,8	79,5	78,4
Slovenija	100,0	97,2	93,0	93,0	83,9	86,7	81,8	84,6	88,8	92,3
Irska	100,0	103,7	96,3	92,0	82,7	79,0	79,0	82,7	74,1	78,4
Finska	100,0	93,5	92,7	96,8	93,5	98,4	87,1	102,4	98,4	101,6
Nizozemska	100,0	109,5	113,8	114,7	113,8	115,5	124,1	125,0	112,1	104,3
Danska	100,0	97,5	101,6	104,1	102,5	99,2	100,8	101,6	96,7	95,1
Norveška	100,0	102,5	103,4	108,4	106,7	106,7	105,9	102,5	96,6	97,5
Belgija	100,0	104,0	106,7	110,1	99,3	94,6	85,2	88,6	82,6	77,2
Češka	100,0	100,0	93,8	99,0	104,1	97,9	88,7	105,2	101,0	97,9

Tabela 8: Delež gospodinjestev, izpostavljenih tveganju revščine, po državah EU v obdobju od 2015 do 2024 – indeks s stalno osnovo (2015 = 100)
(Lastni vir)

Država/leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Turčija		101,3	97,4	100,0	100,9	102,7	97,4	100,0	92,4	107,2
Bolgarija		104,1	102,2	94,0	102,7	105,3	92,9	103,6	90,0	105,3
Latvija		96,9	101,4	105,4	98,3	94,3	108,3	96,2	100,0	96,0
Litva		98,6	104,6	100,0	90,0	101,5	95,7	104,5	98,6	104,4
Hrvaška		97,5	102,6	96,5	94,8	100,0	104,9	93,8	107,2	105,2
Estonija		100,5	96,8	104,3	99,1	95,4	99,5	110,7	98,7	89,8
Španija		100,9	96,9	99,5	96,3	101,4	103,3	94,0	99,0	97,5
Srbija		97,0	99,2	94,6	94,7	97,4	95,5	94,4	98,5	99,0
Grčija		99,1	95,3	91,6	96,8	98,9	110,7	95,9	100,5	103,7
Romunija		99,6	93,3	99,6	101,3	98,3	96,2	94,2	99,5	90,0
Italija		103,5	98,5	100,0	99,0	99,5	100,5	100,0	94,0	100,0
Luksemburg		103,3	103,8	101,8	104,8	99,4	104,0	95,6	108,7	96,3
Malta		99,4	101,2	100,6	101,8	98,8	100,0	98,8	99,4	101,2
Portugalska		97,4	96,3	94,5	99,4	94,2	113,6	89,1	103,7	97,6
EU27		100,6	96,6	99,4	98,2	101,2	100,6	98,2	98,2	100,0
Francija		100,0	97,1	101,5	101,5	104,4	100,7	109,1	98,7	103,2
Nemčija		98,8	97,6	99,4	92,5	108,8	99,4	92,5	97,3	107,6
Švedska		99,4	97,5	103,8	104,3	94,2	97,5	101,9	100,6	91,9
Madžarska		97,3	92,4	95,5	96,1	100,0	102,4	96,0	108,3	112,2
Ciper		99,4	97,5	98,1	98,1	98,0	92,6	107,3	101,4	98,0
Slovaška		103,3	97,6	98,4	97,5	95,8	107,9	111,4	104,4	101,4
Avstrija		101,4	102,1	99,3	93,0	104,5	105,8	100,7	100,7	96,0
Poljska		98,3	86,7	98,7	104,1	96,1	100,0	92,6	102,2	98,6
Slovenija		97,2	95,7	100,0	90,2	103,3	94,4	103,4	105,0	103,9
Irska		103,7	92,9	95,5	89,9	95,5	100,0	104,7	89,6	105,8
Finska		93,5	99,1	104,3	96,7	105,2	88,5	117,6	96,1	103,3
Nizozemska		109,5	103,9	100,8	99,2	101,5	107,5	100,7	89,7	93,1
Danska		97,5	104,2	102,4	98,4	96,8	101,7	100,8	95,2	98,3
Norveška		102,5	100,8	104,9	98,4	100,0	99,2	96,8	94,3	100,9
Belgija		104,0	102,6	103,1	90,2	95,3	90,1	103,9	93,2	93,5
Češka		100,0	93,8	105,5	105,2	94,1	90,5	118,6	96,1	96,9

Tabela 9: Delež gospodinjestev, izpostavljenih tveganju revščine, po državah EU v obdobju od 2015 do 2024 – verižni indeks
(Lastni vir)

Slika 3: Delež gospodinjstev, izpostavljenih tveganju revščine v Sloveniji in EU v obdobju od 2015 do 2024
(Vir: Eurostat, 2025c)

Analiza treh ključnih kazalnikov razkriva pomembne razlike v trendih in doseženih izboljšavah med državami EU v obdobju 2015-2024. Prva dva kazalnika kažeta na relativno izrazit napredek v številnih državah, saj so se deleži gospodinjstev z nezmožnostjo ogrevanja in z zamudami pri plačilu v povprečju opazno znižali. To še posebej velja za Slovenijo in več držav srednje ter jugovzhodne Evrope, ki so v desetletju dosegle največje izboljšave. Vendar pa so bile hkrati nekatere razvitejše države soočene z očitnim poslabšanjem, kar nakazuje na razlike v učinkovitosti politik ter občutljivost na energetske-ekonomske šoke. Tretji kazalnik, delež gospodinjstev, izpostavljenih tveganju revščine, kaže precej manjši napredek. V večini držav so spremembe minimalne, ponekod pa celo negativne. To potrjuje, da je tveganje revščine v večji meri povezano s strukturnimi dejavniki, kot so dohodkovna neenakost, tip gospodinjstev in širše socialne politike, zato ga ni mogoče učinkovito zmanjševati zgolj z energetske ukrepi.

Skupna analiza treh dejavnikov torej pokaže, da je evropski napredek na področju energetske revščine razmeroma heterogen. Čeprav so bile dosežene opazne izboljšave pri zmanjševanju materialnih oblik prikrajšanosti, kot sta ogrevanje in plačevanje energentov, tveganje revščine kot širši socialno-ekonomski pojav ostaja visoko. To kaže, da je za trajno zmanjšanje energetske revščine potrebno celovito povezovanje energetske in socialne politike.

3.2 Kazalniki in stanje energetske revščine v Sloveniji

3.2.1 Statistični kazalniki energetske revščine v Sloveniji

V Sloveniji se energetska revščina uradno spremlja na podlagi kombinacije dohodkovnih podatkov ter treh pogojev, ki vključujejo težave z bivanjem, plačevanjem energetskih stroškov in zagotavljanjem ogrevanja. Ta metodologija sledi definiciji iz Uredbe o merilih za opredelitev energetske revnih gospodinjstev (Ur. l. RS, št. 132/2022), ki temelji na raziskavi EU-SILC in omogoča primerjavo med državami članicami. Po omenjeni Uredbi se gospodinjstvo šteje za energetske revno, če:

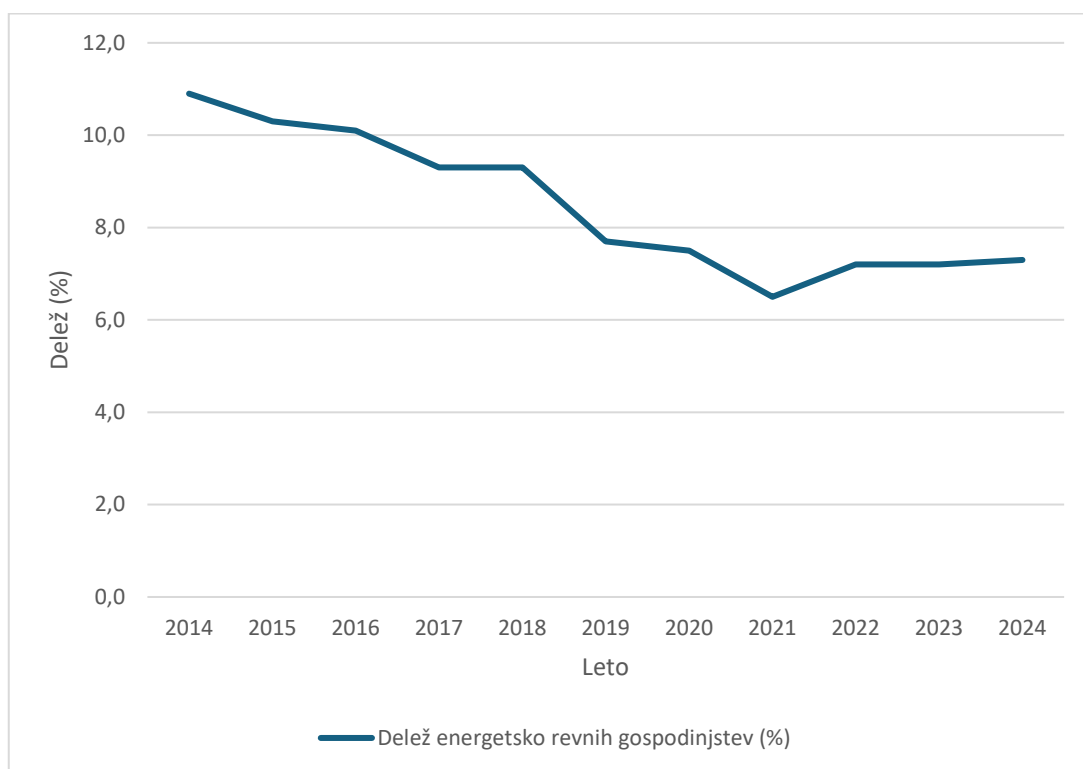
- ima v letu pred izvedbo raziskave dohodek pod pragom tveganja revščine in
- izpolnjuje vsaj enega izmed naslednjih pogojev:
 - ne more zagotoviti primerne ogrevanja doma,
 - zaradi finančne stiske zamuja s plačili energetskih in stanovanjskih stroškov,
 - živi v neustreznih bivanjskih razmerah (vlaga, trhli okvirji, puščajoča streha).

Po podatkih SURS (2025) je bilo leta 2024 v Sloveniji 7,3 % gospodinjstev energetske revnih, kar predstavlja približno 63.000 gospodinjstev, v katerih je živelo okoli 110.000 oseb. Energetska revščina se je sicer v dolgoročnem trendu od leta 2014 zmanjšala za približno tretjino, kar pomeni zmanjšanje števila prizadetih gospodinjstev za 25.000. Indeks s stalno osnovo (2014 = 100) je leta 2024 znašal 68,9, kar pomeni, da je bil delež energetske revnih gospodinjstev za 31,1 % nižji kot leta 2014. Verižni indeks, ki prikazuje dinamiko med posameznimi leti in izpostavlja pomembne prelomnice v trendu, izkazuje, da je do leta 2021 zaznan stalen upad, nato pa ponovno povečanje deleža v letu 2022 (indeks 110,8), in sicer se je delež povečal za več kot 10 % v primerjavi z letom prej. V letih 2023 in 2024 se je delež stabiliziral, kar se kaže v skoraj nespremenjenih vrednostih verižnega indeksa (100,0 in 101,4), kar potrjuje ugotovitev, da se je pozitiven trend zmanjševanja energetske revščine v zadnjih treh letih ustavil.

Čeprav so indeksi potrdili dolgoročno zmanjševanje energetske revščine v Sloveniji, podatki za zadnja tri leta nakazujejo zaskrbljujočo stagnacijo. Raven kazalnika se od leta 2022 skoraj ne spreminja, kar ponovno potrjuje, da obstoječi ukrepi ne prinašajo več nadaljnjih izboljšav. To postavlja pod vprašaj njihovo dolgoročno učinkovitost v luči spremenjenih družbeno-ekonomskih razmer, kot so inflacija, energetske krize in rast stroškov bivanja. V prihodnje bodo zato potrebni bolj ciljno usmerjeni, trajnostni in socialno pravični ukrepi, ki bodo naslavljali predvsem nove oblike energetske ranljivosti.

Leto	Delež energetske revnih gospodinjstev (%)	Delež energetske revnih gospodinjstev (indeks 2014 = 100)	Delež energetske revnih gospodinjstev (verižni indeks)
2014	10,6 %	100,0	
2015	9,8 %	92,5	92,5
2016	9,3 %	87,7	94,9
2017	8,5 %	80,2	91,4
2018	8,3 %	78,3	97,6
2019	7,4 %	69,8	89,2
2020	7,2 %	67,9	97,3
2021	6,5 %	61,3	90,3
2022	7,2 %	67,9	110,8
2023	7,2 %	67,9	100,0
2024	7,3 %	68,9	101,4

Tabela 10: Delež energetske revnih gospodinjstev v Sloveniji v obdobju od 2014 do 2025 in izračunani indeksi s stalno osnovo (2014 = 100) in verižni indeksi
(Vir: SURS, 2025, lastni vir)

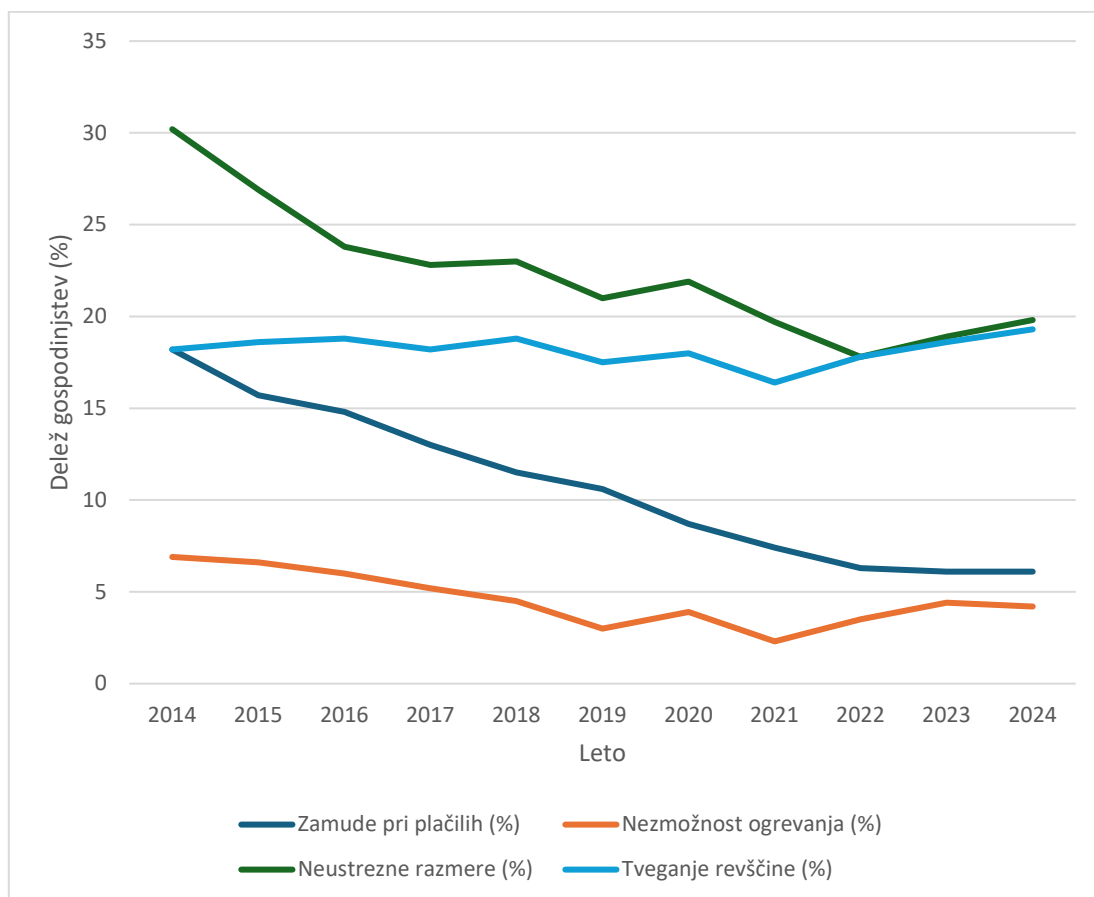
Slika 4: Delež energetske revnih gospodinjstev v Sloveniji v obdobju od 2014 do 2025
(Vir: SURS, 2025)

Glavni razlog za opredelitev gospodinjstva kot energetske revnega je bila leta 2024, enako kot v prejšnjih letih, slaba kakovost bivalnih razmer, zlasti težave s puščajočo streho, vlažnimi stenami, tlemi ali temelji ter trhljimi okenskimi okvirji ali tlemi v stanovanju. Ta dejavnik je bil najpogosteje prisoten med tistimi gospodinjstvi, ki so bila po merilih Statističnega urada RS vključena pod prag energetske revščine. Po podatkih SURS se je v letu 2024 celo povečal delež gospodinjstev, ki živijo v takih neustreznih bivalnih pogojih, in sicer za 0,9 % v primerjavi z letom 2023. Na drugem mestu po pogostosti so bile zamude pri plačilih stanovanjskih stroškov, kot so elektrika, voda in ogrevanje, medtem ko je bila nezmožnost zagotavljanja primerne temperature v stanovanju najmanj pogost vzrok (SURS, 2025). Takšna porazdelitev razlogov kaže, da energetska revščina v Sloveniji pogosto presega zgolj ekonomski vidik in zajema tudi infrastrukturne pomanjkljivosti stanovanjskega fonda. To potrjuje potrebo po tem, da se ukrepi za zmanjšanje energetske revščine ne osredotočajo zgolj na finančno podporo gospodinjstvom, temveč tudi na celovito prenovo energetske neučinkovitih in degradiranih stanovanj.

V širšem časovnem okviru, med letoma 2014 in 2024, je mogoče opaziti dolgoročno izboljšanje večine kazalnikov. Delež gospodinjstev, ki so zaradi finančne stiske zamujala s plačili, se je zmanjšal za kar dve tretjini. Prav tako sta se občutno zmanjšala delež gospodinjstev, ki si niso mogla zagotoviti primerne ogrevanja (za 39 %) in delež gospodinjstev, ki so živela v neustreznih bivanjskih razmerah (za 34 %). Po drugi strani pa se je delež gospodinjstev pod pragom tveganja revščine v tem obdobju nekoliko povečal, kar kaže na širšo povezanost energetske in dohodkovne revščine (SURS, 2025).

Leto	Zamude pri plačilih (%)	Nezmožnost ogrevanja (%)	Neustrezne razmere (%)	Tveganje revščine (%)
2014	18,2	6,9	30,2	18,2
2015	15,7	6,6	26,9	18,6
2016	14,8	6,0	23,8	18,8
2017	13,0	5,2	22,8	18,2
2018	11,5	4,5	23,0	18,8
2019	10,6	3,0	21,0	17,5
2020	8,7	3,9	21,9	18,0
2021	7,4	2,3	19,7	16,4
2022	6,3	3,5	17,8	17,8
2023	6,1	4,4	18,9	18,6
2024	6,1	4,2	19,8	19,3

Tabela 11: Delež energetske revnih gospodinjstev v Sloveniji v obdobju od 2014 do 2024 po posameznem kazalniku
(Vir: SURS, 2025)

Slika 5: Delež energetske revnih gospodinjstev v Sloveniji v obdobju od 2014 do 2024 po posameznem kazalniku
(Vir: SURS, 2025)

3.2.2 Regionalne razlike v energetske revščini

Regionalno gledano je bil delež energetske revnih gospodinjstev v letu 2024 najvišji v koroški in obalno-kraški regiji (10,4 %) in najnižji v osrednjeslovenski statistični regiji (3,9 %). Razlike med vzhodno in zahodno Slovenijo ostajajo izrazite, saj je bil v vzhodnem delu države delež energetske revnih gospodinjstev 9,2 %, v zahodnem pa 5,2 %, kar potrjuje prisotnost regionalnih razvojnih neenakosti.

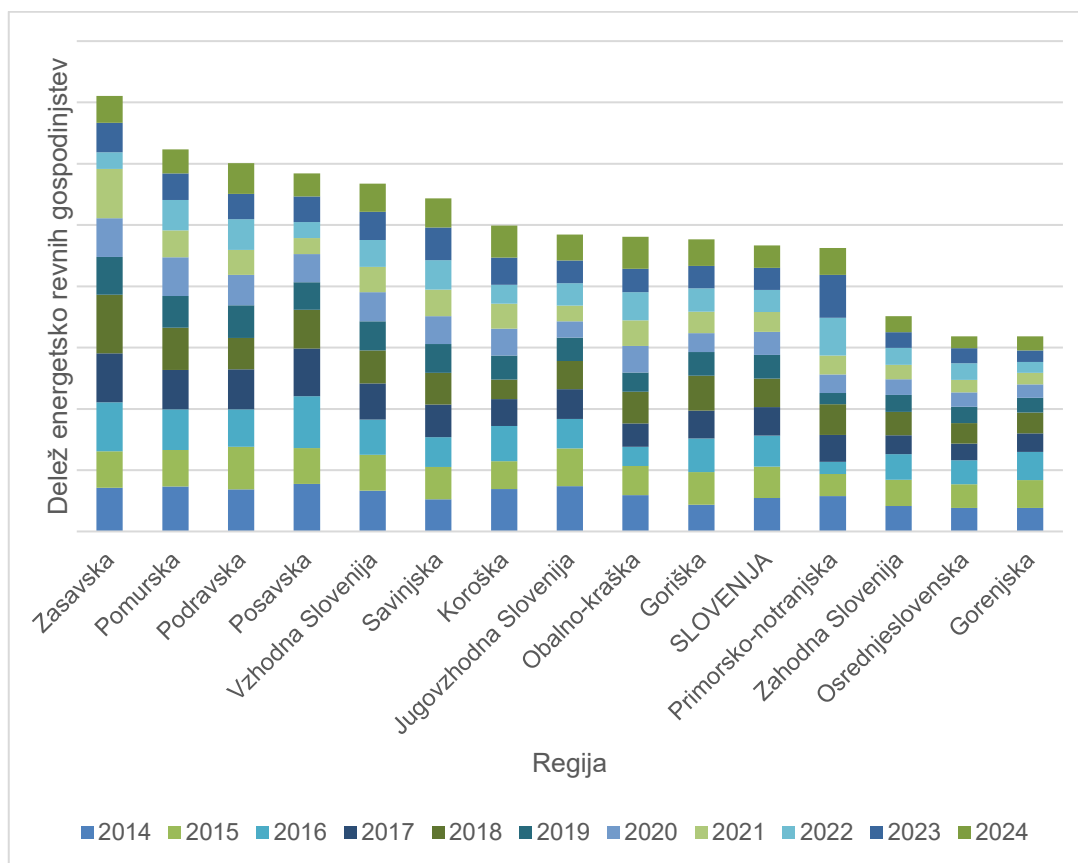
Podatki SURS potrjujejo, da so gospodinjstva vzhodne Slovenije v zadnjem desetletju trajnostno bolj ogrožena, pri čemer so se najvišji deleži v preteklosti pojavljali predvsem v zasavski, pomurski, podravski in posavski regiji, kjer so v določenih letih dosegali tudi več kot 15 %. Posebej izstopa zasavska regija, ki je leta 2018 dosegla kar 19,1 % energetske revnih gospodinjstev, najvišji delež med vsemi regijami v obravnavanem obdobju.

Čeprav je v nekaterih vzhodnih regijah opazen določen napredek (npr. v pomurski in posavski), je trend po letu 2021 pogosto nestabilen ali celo obrnjen navzgor. V podravski regiji je delež med letoma 2023 in 2024 ponovno narasel z 8,3 % na 10,0 %, kar nakazuje na možnost ponovnega poslabšanja v določenih okoljih.

Tudi v zahodni Sloveniji se pojavljajo anomalije. Medtem ko gorenjska in osrednjeslovenska regija že dalj časa dosegata podpovprečne vrednosti, so regije kot goriška in obalno-kraška v zadnjih letih zabeležile ponoven porast deleža energetske revnih. Obalno-kraška regija se je denimo od 7,6 % v letu 2023 dvignila na 10,4 % v 2024, kar jo postavlja na vrh lestvice skupaj s Koroško.

Regija/leto	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Slovenija	10,9	10,3	10,1	9,3	9,3	7,7	7,5	6,5	7,2	7,2	7,3
Vzhodna Slovenija	13,3	11,7	11,5	11,8	10,8	9,5	9,5	8,2	8,8	9,2	9,2
Pomurska	14,7	11,9	13,3	12,8	13,8	10,3	12,7	8,7	10,0	8,6	7,9
Podravska	13,7	13,9	12,2	13,1	10,2	10,7	9,9	8,2	10,0	8,3	10,0
Koroška	13,8	9,1	11,5	8,8	6,4	7,8	8,8	8,1	6,2	8,9	10,4
Savinjska	10,5	10,5	9,8	10,6	10,4	9,4	9,0	8,7	9,6	10,7	9,5
Zasavska	14,3	11,9	15,9	16,0	19,1	12,4	12,6	16,1	5,4	9,6	8,8
Posavska	15,5	11,7	16,9	15,6	12,6	9,0	9,2	5,2	5,3	8,3	7,5
Jugovzhodna Slovenija	14,8	12,3	9,6	9,7	9,2	7,6	5,4	5,1	7,3	7,4	8,5
Primorsko-notranjska	11,5	7,2	4,0	8,8	10,0	3,7	6,0	6,2	12,3	14,0	8,8
Zahodna Slovenija	8,3	8,6	8,3	6,2	7,6	5,6	5,1	4,7	5,5	5,1	5,2
Osrednjeslovenska	7,7	7,7	7,8	5,5	6,7	5,3	4,7	4,1	5,4	4,9	3,9
Gorenjska	7,7	9,1	9,2	6,0	6,8	4,8	4,4	3,8	3,5	3,8	4,6
Goriška	8,7	10,7	10,9	9,1	11,4	7,7	6,2	7,0	7,6	7,3	8,7
Obalno-kraška	11,9	9,5	6,2	7,7	10,3	6,3	8,6	8,4	9,2	7,6	10,4

*Tabela 12: Delež energetske revnih gospodinjstev po statističnih regijah v Sloveniji v obdobju od 2014 do 2025
(Vir: SURS, 2025)*

Slika 6: Delež energetske revnih gospodinjstev po statističnih regijah v Sloveniji v obdobju od 2014 do 2025
(Vir: SURS, 2025)

Ti podatki poudarjajo, da energetska revščina ni le socialno-ekonomski, temveč tudi izrazito regionalni pojav, ki zahteva lokalno prilagojene rešitve. Potreben je večji poudarek na ciljno usmerjenih ukrepih, zlasti v regijah z dolgotrajnimi infrastrukturnimi in ekonomskimi izzivi, kjer obstoječe politike niso več dovolj za preboj iz stagnacije ali preprečevanje ponovnega naraščanja revščine.

3.2.3 Demografske razlike v energetske revščini

Po podatkih SURS so z demografskega vidika najbolj prizadeta enočlanska ter enostarševska gospodinjstva. Leta 2024 je bilo kar 15,1 % enočlanskih gospodinjstev starejših od 65 let energetske revnih, kar pomeni, da je vsak šesti starejši posameznik živel v energetske neustreznih pogojih. Podobno visok delež, 13,5 %, je zabeležen tudi pri mlajših enočlanskih gospodinjstvih. Med enostarševskimi gospodinjstvi z vsaj enim vzdrževanim otrokom je bilo energetske revnih 13,7 %, kar prav tako močno presega nacionalno povprečje.

Tip gospodinjstva / leto	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Enočlansko gospodinjstvo, starost 65 let ali več	19,6	18,1	18,1	18,0	19,2	19,0	16,5	11,7	15,2	17,0	15,1
Enočlansko gospodinjstvo	18,9	18,3	18,5	18,9	19,6	15,8	15,8	13,3	15,1	14,6	14,3
Enostarševsko gospodinjstvo z vsaj enim vzdrževanim otrokom	19,7	21,0	18,4	18,3	13,5	13,6	11,4	11,5	9,7	9,0	13,7
Enočlansko gospodinjstvo, starost 64 let ali manj	18,3	18,4	19,0	19,7	20,0	12,9	15,0	14,8	15,1	12,3	13,5
Gospodinjstva brez vzdrževanih otrok	12,2	11,5	11,6	11,0	11,2	9,3	9,2	7,8	9,1	8,7	8,8
Dva odrasla z vsaj tremi vzdrževanimi otroki	9,2	11,4	4,6	7,6	8,4	6,1	4,0	4,0	5,1	4,3	4,9
Dva odrasla, brez vzdrževanih otrok	7,1	6,4	6,5	4,9	4,6	4,4	5,0	3,9	4,5	4,1	4,6
Gospodinjstva z vzdrževanimi otroki	8,8	8,0	7,3	6,1	5,8	4,7	4,0	4,1	3,4	4,3	4,1
Dva odrasla z dvema vzdrževanima otrokoma	6,6	5,5	5,2	4,5	5,0	3,2	3,4	3,1	2,0	3,3	3,4
Druga gospodinjstva brez vzdrževanih otrok	5,1	4,5	3,1	2,9	3,3	2,9	2,1	2,7	2,2	2,0	2,5
Dva odrasla z enim vzdrževanim otrokom	9,0	6,5	7,6	4,4	4,5	3,9	3,5	3,5	2,9	4,7	2,5
Druga gospodinjstva z vzdrževanimi otroki	6,1	5,5	5,4	4,2	3,5	2,4	2,1	3,4	2,6	3,3	1,9

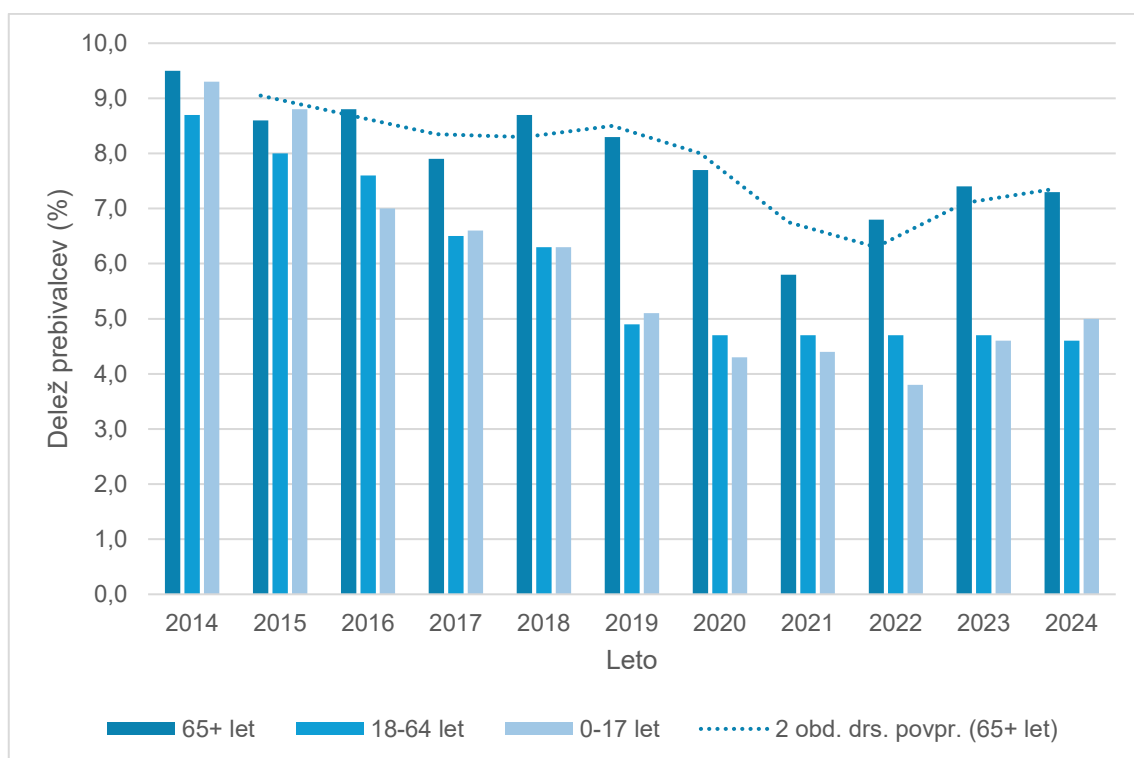
Tabela 13: Delež energetske revnih gospodinjstev po tipu gospodinjstva v obdobju od 2014 do 2024
(Vir: SURS, 2025)

Statistični podatki kažejo, da so prav starejši najbolj ranljiva skupina, saj se od leta 2016 dalje kaže vse večja vrzel med njimi in mlajšimi starostnimi skupinami. Medtem ko se je delež energetske revnih v starostni skupini starejših od 65 let v zadnjem desetletju sicer znižal s skoraj 10 % na približno 7,3 %, pa se je v zadnjih treh letih ta trend upočasnil in celo nekoliko obrnil, kar kaže na ponovno poslabšanje razmer. V primerjavi s skupino 18-64 let (4,6 % leta 2024) in otroki do 17 let (5,0 %) je tveganje za energetske prikrajšanost med starejšimi še vedno občutno višje.

Starost	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
65+ let	9,5	8,6	8,8	7,9	8,7	8,3	7,7	5,8	6,8	7,4	7,3
18-64 let	8,7	8,0	7,6	6,5	6,3	4,9	4,7	4,7	4,7	4,7	4,6
0-17 let	9,3	8,8	7,0	6,6	6,3	5,1	4,3	4,4	3,8	4,6	5,0

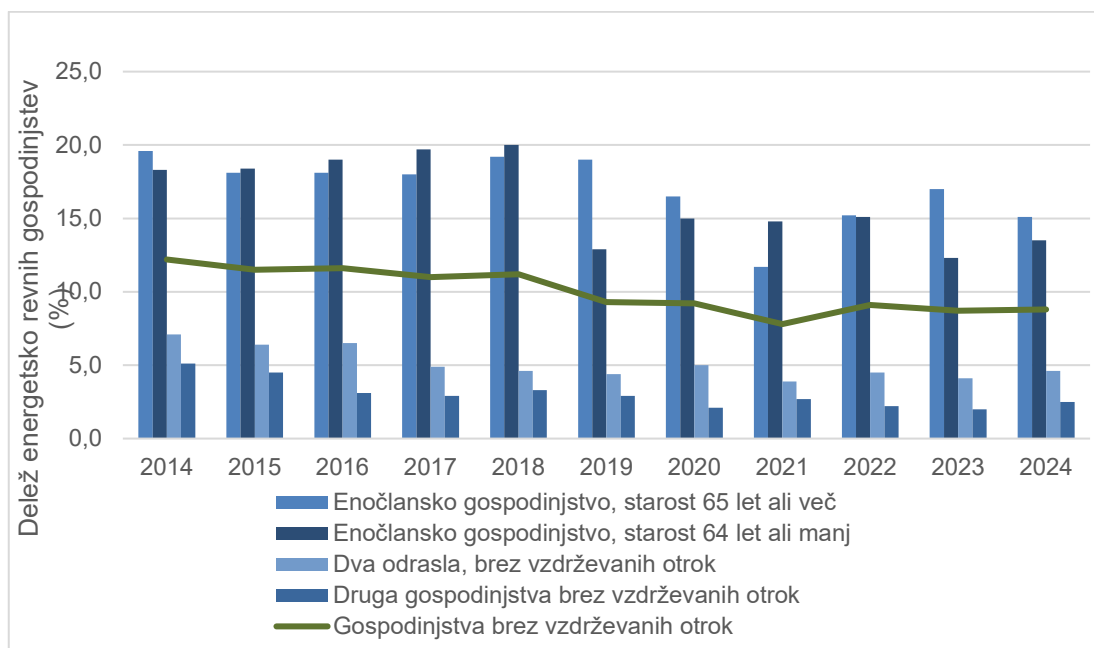
Tabela 14: Delež energetske revnih prebivalcev po starosti v obdobju od 2014 do 2024

(Vir: SURS, 2025)

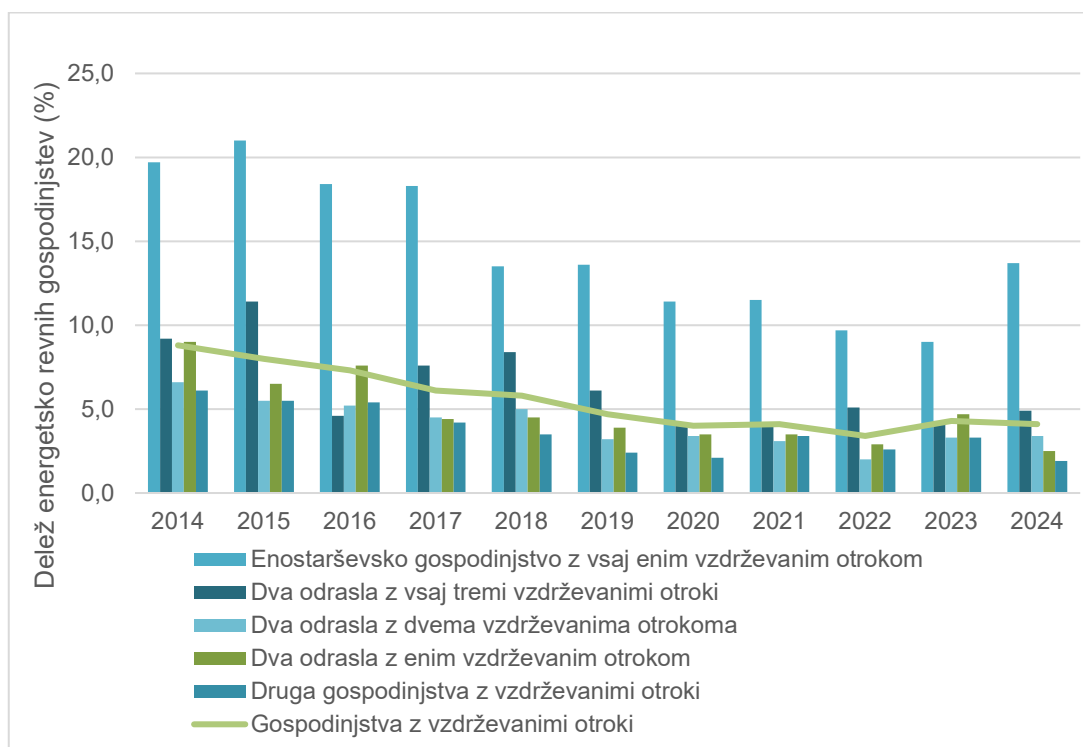

Slika 7 : Delež energetske revnih prebivalcev po starosti v obdobju od 2014 do 2024
(Vir: SURS, 2025)

Gospodinjstva dveh odraslih z otroki so manj pogosto energetske revna. Najmanjši delež energetske revnih gospodinjstev predstavljajo gospodinjstva dveh odraslih z enim vzdrževanim otrokom ter druga gospodinjstva z vzdrževanimi otroki. V primerjavi s preteklim trendom upadanja deleža energetske revnih enostarševskih gospodinjstev je v letu 2024 zaznati porast v odnosu do prejšnjih let, prav tako med gospodinjstvi dveh odraslih z vsaj tremi vzdrževanimi člani.

Slika 8: Delež energetsko revnih gospodinjstev brez vzdrževanih otrok po tipu gospodinjstva v obdobju od 2014 do 2024
(Vir: SURS, 2025)

Slika 9: Delež energetsko revnih gospodinjstev z vzdrževanimi otroki po tipu gospodinjstva v obdobju od 2014 do 2024
(Vir: SURS, 2025)

3.3 Ukrepi za zmanjšanje energetske revščine

Zaradi naraščajočih cen energentov in vse večje ranljivosti določenih skupin prebivalstva je energetska revščina postala eno ključnih vprašanj socialne in okoljske politike na ravni Evropske unije in posameznih držav članic. Vzpostavitev učinkovitih ukrepov, ki zmanjšujejo energetske revščine, zahteva usklajeno delovanje na zakonodajnem, finančnem in infrastrukturnem področju pa tudi vključevanje ranljivih skupin v oblikovanje politik.

3.3.1 Evropski zakonodajni in politični okvir

Evropska unija že vrsto let naslavlja energetske revščine kot eno izmed pomembnih socialnih in podnebno-političnih prioritet. Leta 2020 je sprejela Priporočilo (EU) 2020/1563 o obravnavi energetske revščine, v katerem spodbuja države članice k razvoju nacionalnih definicij, kazalnikov in ciljno usmerjenih ukrepov. Priporočilo navaja, da mora biti obravnavana energetska revščina sestavni del celovitih nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov (NEPN). Poleg tega Zeleni dogovor EU (*European Green Deal*) poudarja pomen pravičnega prehoda na nizkoogljično gospodarstvo, ki ne sme puščati nikogar ob strani. V ta namen je bil ustanovljen tudi Mehanizem za pravični prehod (*Just Transition Mechanism*) in Socialni podnebni sklad, ki naj bi zagotovil dodatna sredstva za zaščito gospodinjstev pred posledicami energetske druginje. Direktiva o energetske učinkovitosti stavb (EPBD) in Direktiva o energetske učinkovitosti (EED) zavezuje države članice k ukrepom za zmanjšanje energetske revščine s poudarkom na energetske sanaciji stavb in vključevanju socialnih vidikov v načrtovanje ukrepov.

Evropska komisija v svojih dokumentih poudarja nujnost celostnega pristopa, ki združuje socialne politike, energetske ukrepe ter podporo lokalnim skupnostim in nevladnim organizacijam (EC, 2020).

3.3.2 Slovenske politike in ukrepi

Slovenija je energetske revščine kot koncept uradno opredelila leta 2022 z Uredbo o merilih za opredelitev in ocenjevanje števila energetske revnih gospodinjstev (Ur. l. RS, št. 132/2022), v kateri je določila metodologijo energetske revščine.

Med ključne ukrepe, ki jih izvaja Slovenija, spadajo:

- Energetske subvencije za socialno ogrožena gospodinjstva, ki so del širših mehanizmov socialne pomoči.
- Programi Eko sklada za nepovratne finančne spodbude pri energetske prenovi stavb (menjava oken, toplotna izolacija, zamenjava ogrevalnih sistemov ipd.).
- Projekt ZERO500, ki je usmerjen v zmanjševanje energetske revščine s pomočjo lokalnih pristopov in sodelovanja nevladnih organizacij.

- Uvedba Energetskih svetovalnih pisarn ENSVET, ki pomagajo gospodinjstvom pri optimizaciji rabe energije.
- Sprejem Celovitega nacionalnega energetskega in podnebne načrta (NEPN), ki vključuje tudi specifične ukrepe za zmanjšanje energetske revščine.

Kljub omenjenim ukrepom so številni akterji, vključno z raziskovalci in nevladnimi organizacijami, opozorili na potrebo po večji usmerjenosti v najbolj ranljive skupine ter bolj sistematičnem vključevanju lokalnih skupnosti v izvedbo ukrepov (Recek et al., 2019).

3.3.3 Analiza učinkovitosti obstoječih ukrepov

Analiza statističnih podatkov kaže, da je delež energetske revnih gospodinjstev med letoma 2014 in 2021 resda upadal, vendar se po letu 2021 trend zmanjševanja ustavlja. Po podatkih SURS je bilo leta 2024 energetske revnih 7,3 % gospodinjstev, kar pomeni približno 63.000 gospodinjstev oziroma 110.000 prebivalcev, kar kaže na stagnacijo učinkovitosti obstoječih ukrepov (SURS, 2025). Poleg tega se kažejo velike regionalne razlike, kar kaže na pomanjkanje ciljno usmerjenih in lokalno prilagojenih pristopov. Analiza kaže, da ukrepi v Sloveniji kljub pozitivnim zametkom zahtevajo večjo koordinacijo med resorji, poenostavitev postopkov in večjo vključitev lokalnih in nevladnih akterjev.

3.4 Primerjalna analiza stanja med Slovenijo in drugimi državami EU

Primerjava energetske revščine med državami članicami EU predstavlja pomemben analitični okvir za razumevanje relativne uspešnosti slovenskih ukrepov. Slovenija se po večini kazalnikov uvršča med države z zmernim deležem energetske ranljivih gospodinjstev, vendar pa razlike med posameznimi državami ostajajo zelo izrazite.

3.4.1 Primerjava glavnih kazalnikov energetske revščine

Razlike med državami so posledica političnih pristopov, stanovanjskega fonda, cen energije in socialnovarstvenih sistemov. Nekatere članice, kot sta Grčija in Bolgarija, poročajo o več kot 10-odstotni stopnji energetske revščine, medtem ko je v skandinavskih državah ta delež pogosto pod 3 %. Slovenija se z deležem med 3 in 4 % umešča v sredino evropske lestvice, kar pomeni, da ima še vedno prostor za izboljšave, predvsem na področju infrastrukturne sanacije, lokalne dostopnosti ukrepov in pomoči najranljivejšim skupinam prebivalcev. Pomembno je poudariti, da je Slovenija v primerjavi z večino drugih držav članic dosegla stabilizacijo trendov, medtem ko so številne druge članice (npr. Grčija, Bolgarija, Litva) v zadnjih letih doživele izrazit porast energetskih stisk. To kaže na relativno uspešnost nekaterih

slovenskih ukrepov, hkrati pa tudi razkriva ranljivost sistema. Slovenija namreč še vedno ni povsem energetske varna država po vseh predstavljenih kazalnikih energetske revščine.

Za poglobljeno analizo stanja energetske revščine je bila opravljena primerjava Slovenije z več državami članicami EU (Hrvaška, Madžarska, Češka, Slovaška, Avstrija, Poljska) ter z evropskim povprečjem (EU27). Izbor držav temelji na več kriterijih. Prvi je geografska bližina in regijska umeščenost, saj vse izbrane države spadajo v Srednjo ali Vzhodno Evropo, kar omogoča bolj primerljivo analizo glede na gospodarsko in infrastrukturno izhodišče. Drugi kriterij je tranzicijsko ozadje, ki povezuje večino teh držav, vključno s Slovenijo, kar pomeni, da so se v zadnjih desetletjih soočale s podobnimi izzivi na področju socialnih politik in energetike. Tretji kriterij je podobnost podnebnih razmer, saj gre večinoma za države z zmernim celinskim podnebjem, kjer imajo potrebe po ogrevanju pomemben vpliv na energetske revščine. Poleg tega so bile vse izbrane države vključene tudi v primerjalno statistiko Eurostata (2025a, 2025b, 2025c), kar omogoča sistematično in metodološko usklajeno primerjavo skozi daljše časovno obdobje. V nadaljevanju bodo predstavljene primerjave po treh ključnih kazalnikih energetske revščine: deležu gospodinjstev, ki si ne morejo privoščiti primernega ogrevanja, deležu gospodinjstev z zamudami pri plačilu stroškov energije ter deležu gospodinjstev, izpostavljenih tveganju revščine.

Kazalnik: Delež gospodinjstev, ki si ne morejo privoščiti primernega ogrevanja

Prvi kazalnik predstavlja delež gospodinjstev, ki si ne morejo privoščiti primernega ogrevanja, v obdobju od leta 2015 do 2024. Navedeni kazalnik je eden ključnih kazalnikov energetske revščine in omogoča neposredno primerjavo med državami. Slovenija se je v tem obdobju izboljšala, saj se je delež energetske ranljivih gospodinjstev znižal s 5,6 % v letu 2015 na 3,3 % v letu 2024. Indeks s stalno osnovo je tako znašal 58,9, kar kaže na 41 % zmanjšanje energetske revščine. Vendar pa veržni indeksi v zadnjih letih (2022-2024) kažejo na stagnacijo in rahlo poslabšanje, kar nakazuje na omejen učinek aktualnih ukrepov. Med primerjanimi državami se je v zvezi s tem kazalnikom najbolj izboljšala Poljska, ki je znižala delež s 7,5 % na 3,3 % (indeks: 44,0), kar kaže na uspešne ukrepe. Hrvaška prav tako beleži pomemben napredek (indeks: 46,5). Nasprotno pa Avstrija (indeks: 153,8) in Slovaška (indeks 143,1) izstopata kot državi, kjer se je delež gospodinjstev z nezmožnostjo ogrevanja močno povečal. Češka je v primerjavi ohranila relativno stabilno in nizko raven energetske prikrajšanosti, zlasti med letoma 2015 in 2021. Tudi Madžarska je dosegla določen napredek, vendar z večjimi nihanjem med leti. Povprečje evropskih držav se je v istem obdobju zmanjšalo z 9,6 % na 9,2 %, kar pomeni indeks 95,8, torej zelo počasno izboljšanje, zlasti v primerjavi z nekaterimi vzhodnoevropskimi državami. Izračun veržnega indeksa kaže na nihanja med posameznimi leti, ko države beležijo rast deleža in leti, ko beležijo zmanjšanje, pri čemer vse primerjane države v

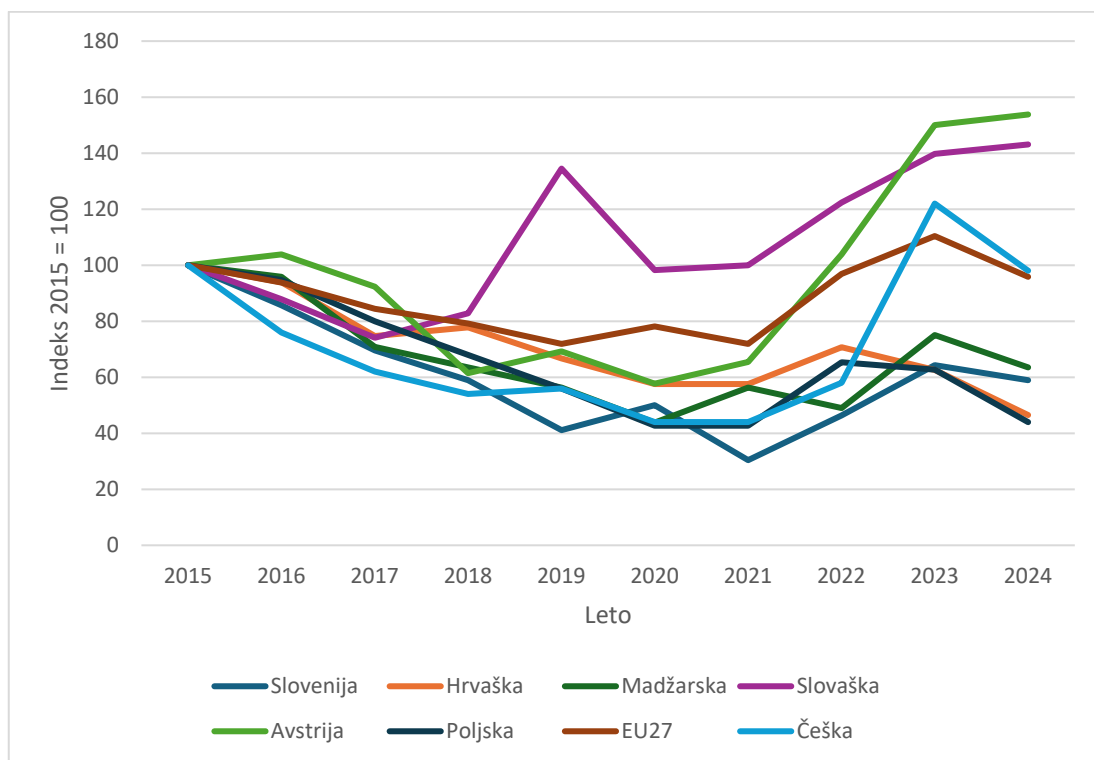
povprečju beležijo porast v letih 2022 in 2023. Od povprečja bistveno odstopata dva verižna indeksa, in sicer je Slovaška v letu 2019 v primerjavi z letom prej zabeležila 62,5-odstotno rast deleža gospodinjstev brez primerne ogrevanja, Češka pa leta 2023 kar 110,3-odstotno rast. Slovenija se torej uvršča med uspešnejše države po tem kazalniku, četudi ne dosega najnižjih ravni, kot jih beležijo skandinavske države.

Gospodinjstva brez primerne ogrevanja: Indeks s stalno osnovo - It (2015 = 100)										
Država/leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Slovenija	100,0	85,7	69,6	58,9	41,1	50,0	30,4	46,4	64,3	58,9
Hrvaška	100,0	93,9	74,7	77,8	66,7	57,6	57,6	70,7	62,6	46,5
Madžarska	100,0	95,8	70,8	63,5	56,3	43,8	56,3	49,0	75,0	63,5
Češka	100,0	76,0	62,0	54,0	56,0	44,0	44,0	58,0	122,0	98,0
Slovaška	100,0	87,9	74,1	82,8	134,5	98,3	100,0	122,4	139,7	143,1
Avstrija	100,0	103,8	92,3	61,5	69,2	57,7	65,4	103,8	150,0	153,8
Poljska	100,0	94,7	80,0	68,0	56,0	42,7	42,7	65,3	62,7	44,0
EU27	100,0	93,8	84,4	79,2	71,9	78,1	71,9	96,9	110,4	95,8

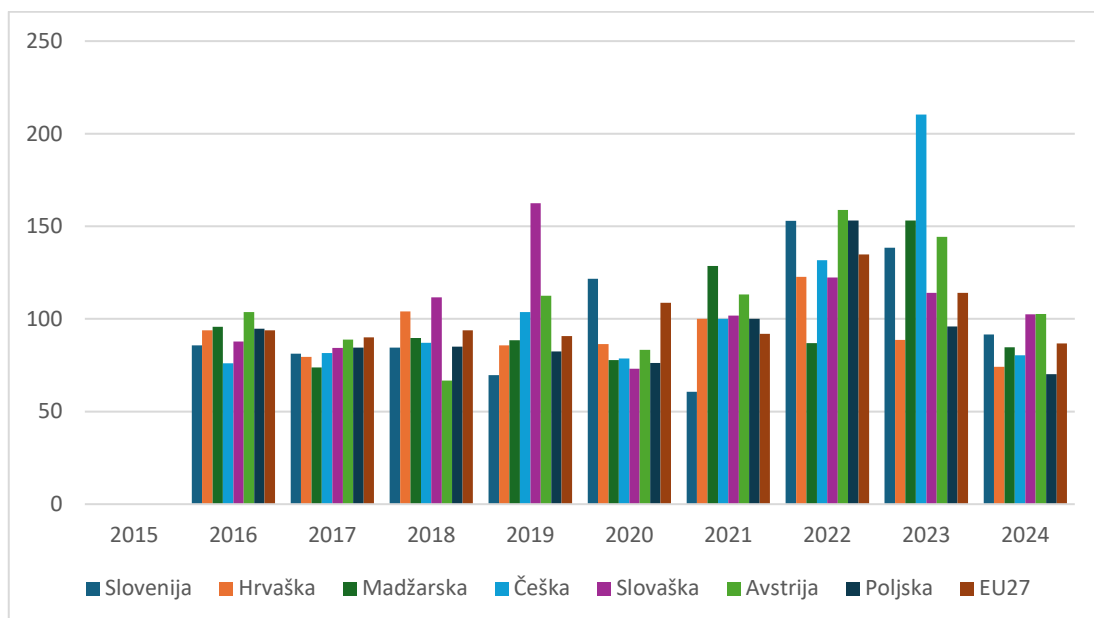
Tabela 15: Gospodinjstva, ki si ne morejo privoščiti primerne ogrevanja, v izbranih državah in EU v obdobju od 2015 do 2024 (indeks s stalno osnovo 2015 = 100)
(Lastni vir)

Gospodinjstva brez primerne ogrevanja: Verižni indeks - Vt										
Država/leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Slovenija		85,7	81,3	84,6	69,7	121,7	60,7	152,9	138,5	91,7
Hrvaška		93,9	79,6	104,1	85,7	86,4	100,0	122,8	88,6	74,2
Madžarska		95,8	73,9	89,7	88,5	77,8	128,6	87,0	153,2	84,7
Češka		76,0	81,6	87,1	103,7	78,6	100,0	131,8	210,3	80,3
Slovaška		87,9	84,3	111,6	162,5	73,1	101,8	122,4	114,1	102,5
Avstrija		103,8	88,9	66,7	112,5	83,3	113,3	158,8	144,4	102,6
Poljska		94,7	84,5	85,0	82,4	76,2	100,0	153,1	95,9	70,2
EU27		93,8	90,0	93,8	90,8	108,7	92,0	134,8	114,0	86,8

Tabela 16: Gospodinjstva, ki si ne morejo privoščiti primerne ogrevanja, v izbranih državah in EU v obdobju od 2015 do 2024 (verižni indeks)
(Lastni vir)

Slika 10: Gospodinjstva, ki si ne morejo privoščiti primerne ogrevanja, v izbranih državah in EU v obdobju od 2015 do 2024 (indeks s stalno osnovo 2015 = 100) (Lastni vir)

Slika 11: Gospodinjstva, ki si ne morejo privoščiti primerne ogrevanja, v izbranih državah in EU v obdobju od 2015 do 2024 (verižni indeks) (Lastni vir)

Kazalnik: Delež gospodinjstev z zamudami pri plačilih stroškov energije

Drugi primerjan kazalnik je delež gospodinjstev v zamudami pri plačilih stroškov energije. Po navedenem kazalniku je Slovenija v obdobju od 2014 do 2025 dosegla 61,7 % zmanjšanje deleža gospodinjstev z zamudami pri plačilih stroškov za energijo in se skupaj s Hrvaško (osnovni indeks: 30,7), Madžarsko (osnovni indeks: 36,6) in Poljsko (osnovni indeks: 34,8) uvršča med najbolj uspešne države po tem kazalniku. Evropske države so v povprečju dosegle 26,4 % zmanjšanje, pod povprečjem je Češka, ki beleži indeks 86,7 in torej 13,3 % napredek, medtem ko so nekatere države med primerjanimi po podatkih iz 2024 v primerjavi z letom 2015 celo bistveno povečale delež takšnih gospodinjstev, in sicer Avstrija za 51,4 % in Slovaška za 10,5 %, in imajo v letu 2024 bistveno slabše razmerje kot deset let pred tem.

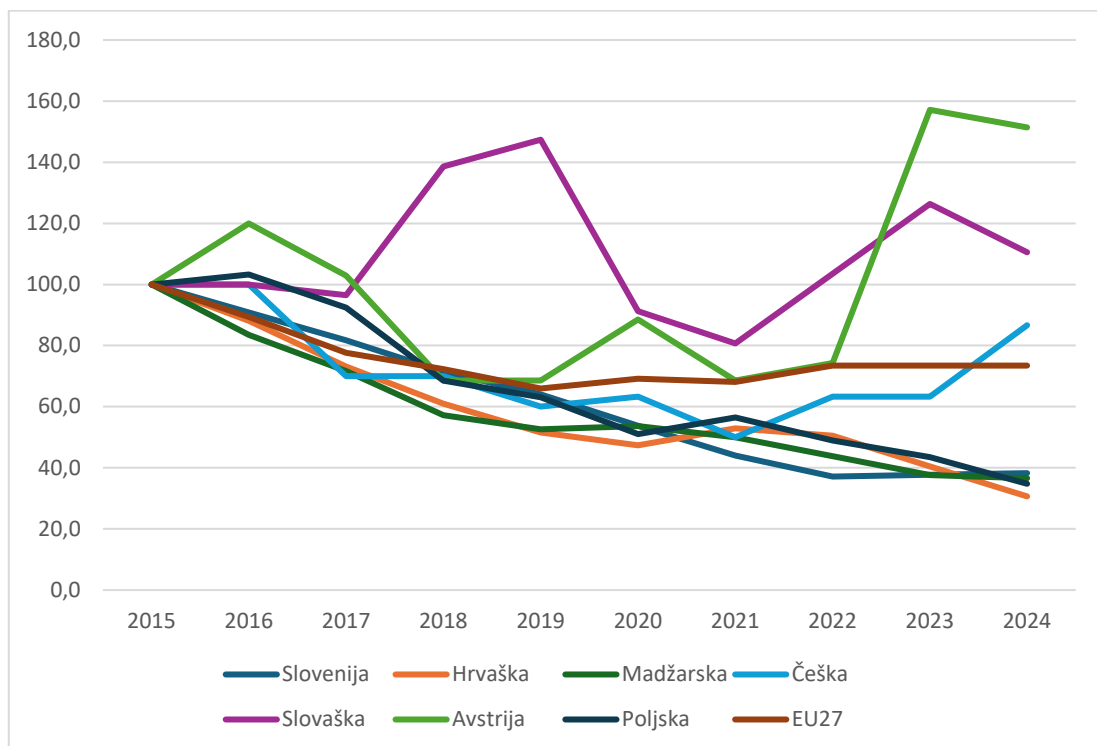
Izračun verižnega indeksa kaže, da so države v primerjavi posameznih let glede na prejšnje pretežno zmanjševale delež gospodinjstev vsako leto, pri čemer so v posameznih letih velika odstopanja, tako navzgor kot navzdol. Slovaška je tako v letu 2018 zabeležila 43,6 % porast deleža v primerjavi s prejšnjim letom, medtem ko je v letu 2020 delež v odnosu na leto 2019 zmanjšala za 48,1 % (verižni indeks 61,9). V letih 2022 in 2023 je spet beležila pomemben porast, in sicer za 28,3 % oziroma 22 % v primerjavi s prejšnjim letom. Podatki kažejo, da je imela izjemen porast deleža gospodinjstev z zamudami pri plačilih stroškov energije v posameznem letu Avstrija, ki je v letu 2023 zabeležila več kot enkratno povečanje deleža v primerjavi s prejšnjim letom (verižni indeks: 211,5).

Gospodinjstva z zamudami pri plačilu stroškov: Indeks s stalno osnovo - lt (2015 = 100)										
<i>Država/leto</i>	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Slovenija	100,0	90,9	81,7	71,4	64,0	53,7	44,0	37,1	37,7	38,3
Hrvaška	100,0	88,2	73,2	61,0	51,6	47,4	53,0	50,5	40,4	30,7
Madžarska	100,0	83,5	71,6	57,2	52,6	53,6	50,0	43,8	37,6	36,6
Češka	100,0	100,0	70,0	70,0	60,0	63,3	50,0	63,3	63,3	86,7
Slovaška	100,0	100,0	96,5	138,6	147,4	91,2	80,7	103,5	126,3	110,5
Avstrija	100,0	120,0	102,9	68,6	68,6	88,6	68,6	74,3	157,1	151,4
Poljska	100,0	103,3	92,4	68,5	63,0	51,1	56,5	48,9	43,5	34,8
EU27	100,0	89,4	77,7	72,3	66,0	69,1	68,1	73,4	73,4	73,4

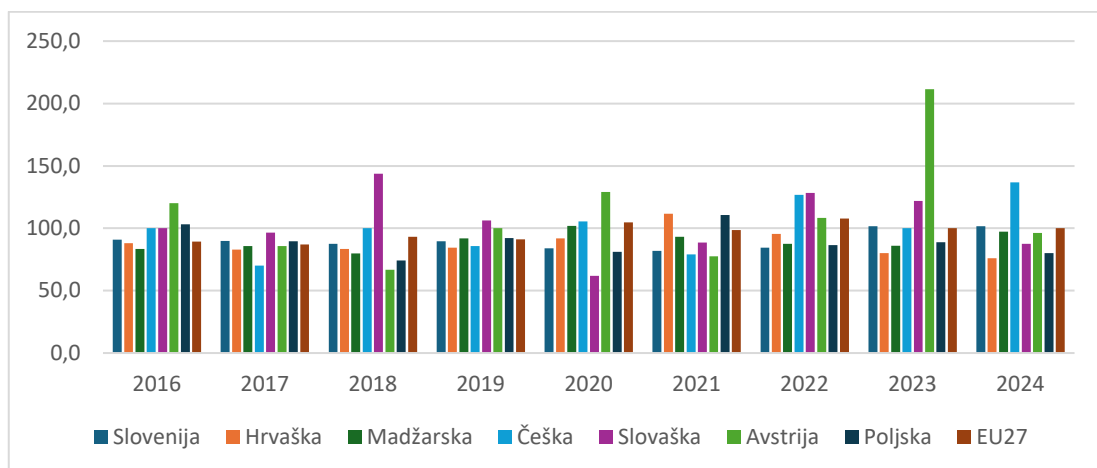
Tabela 17: Gospodinjstva z zamudami pri plačilu stroškov energije, v izbranih državah in EU v obdobju od 2015 do 2024 (indeks s stalno osnovo 2015 = 100)
(Lastni vir)

Gospodinjstva z zamudami pri plačilu stroškov: Verižni indeks - Vt										
Država/leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Slovenija		90,9	89,9	87,4	89,6	83,9	81,9	84,4	101,5	101,5
Hrvaška		88,2	83,0	83,3	84,6	91,9	111,8	95,4	80,0	75,9
Madžarska		83,5	85,8	79,9	91,9	102,0	93,3	87,6	85,9	97,3
Češka		100,0	70,0	100,0	85,7	105,6	78,9	126,7	100,0	136,8
Slovaška		100,0	96,5	143,6	106,3	61,9	88,5	128,3	122,0	87,5
Avstrija		120,0	85,7	66,7	100,0	129,2	77,4	108,3	211,5	96,4
Poljska		103,3	89,5	74,1	92,1	81,0	110,6	86,5	88,9	80,0
EU27		89,4	86,9	93,2	91,2	104,8	98,5	107,8	100,0	100,0

Tabela 18: Gospodinjstva z zamudami pri plačilu stroškov energije, v izbranih državah in EU v obdobju od 2015 do 2024 (verižni indeks)
(Lastni vir)

Slika 12: Gospodinjstva z zamudami pri plačilu stroškov energije, v izbranih državah in EU v obdobju od 2015 do 2024 (indeks s stalno osnovo 2015 = 100)
(Lastni vir)

Slika 13: Gospodinjstva z zamudami pri plačilu stroškov energije, v izbranih državah in EU v obdobju od 2015 do 2024 (verižni indeks)
(Lastni vir)

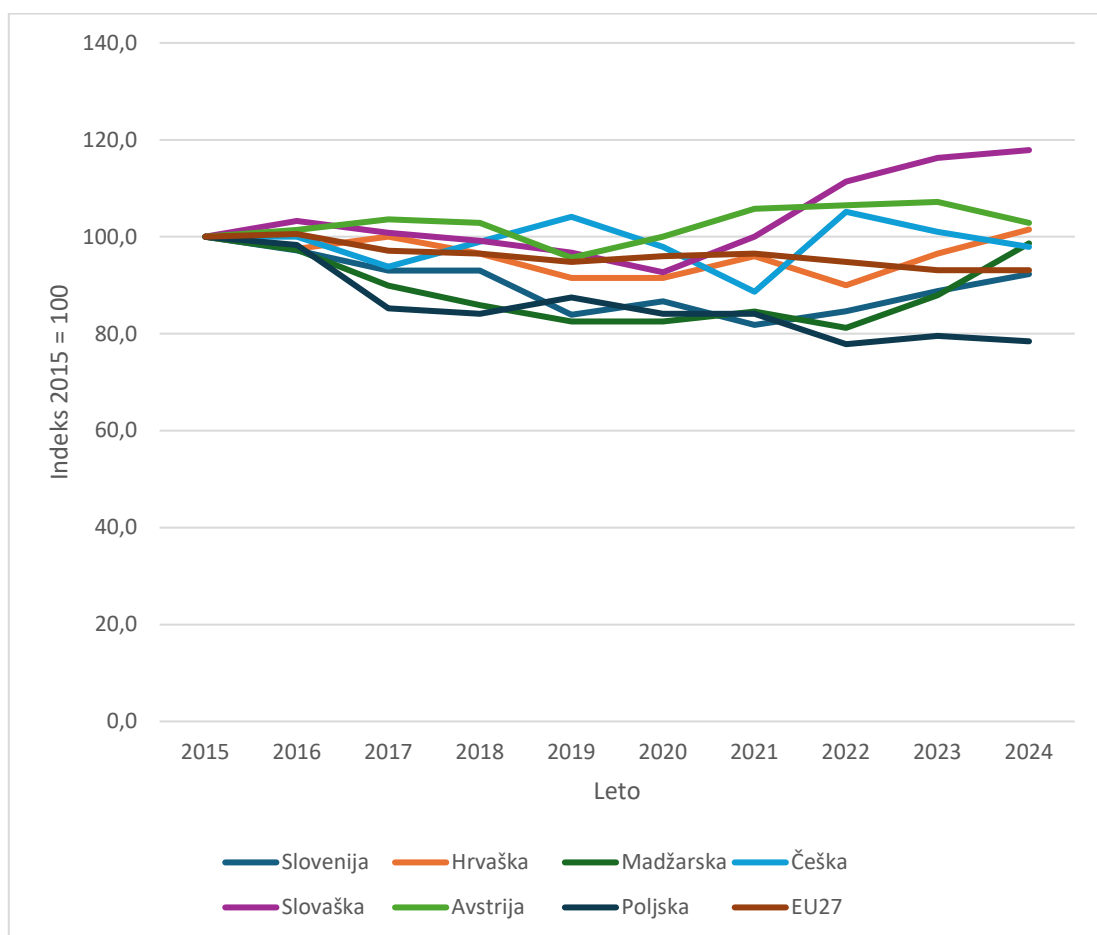
Primerjava deleža gospodinjstev, izpostavljenih tveganju revščine, pokaže, da v desetletnem obdobju praktično ni bilo izboljšanja navedenega kazalnika. Večina držav namreč, z izjemo Poljske, ni bistveno zmanjšala deleža gospodinjstev, izpostavljenih tveganju revščine, ali pa je ta delež celo povečala, pa tudi omenjena je na tem delu v desetletnem obdobju dosegla le 11,6 % zmanjšanje. Najslabše rezultate v daljšem časovnem obdobju je dosegla Slovaška (indeks: 117,9), ki ima v letu 2024 17,9 % več gospodinjstev izpostavljenih tveganju revščine kot v letu 2015.

Gospodinjstva, izpostavljena tveganju revščine: Indeks s stalno osnovo - lt (2015 = 100)										
Država/leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Slovenija	100,0	97,2	93,0	93,0	83,9	86,7	81,8	84,6	88,8	92,3
Hrvaška	100,0	97,5	100,0	96,5	91,5	91,5	96,0	90,0	96,5	101,5
Madžarska	100,0	97,3	89,9	85,9	82,6	82,6	84,6	81,2	87,9	98,7
Češka	100,0	100,0	93,8	99,0	104,1	97,9	88,7	105,2	101,0	97,9
Slovaška	100,0	103,3	100,8	99,2	96,7	92,7	100,0	111,4	116,3	117,9
Avstrija	100,0	101,4	103,6	102,9	95,7	100,0	105,8	106,5	107,2	102,9
Poljska	100,0	98,3	85,2	84,1	87,5	84,1	84,1	77,8	79,5	78,4
EU27	100,0	100,6	97,1	96,6	94,8	96,0	96,6	94,8	93,1	93,1

Tabela 19: Gospodinjstva, izpostavljena tveganju revščine, v izbranih državah in EU v obdobju od 2015 do 2024 (indeks s stalno osnovo 2015 = 100)
(Lastni vir)

Gospodinjstva, izpostavljena tveganju revščine: Verižni indeks – Vt										
Država/leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Slovenija		97,2	95,7	100,0	90,2	103,3	94,4	103,4	105,0	103,9
Hrvaška		97,5	102,6	96,5	94,8	100,0	104,9	93,8	107,2	105,2
Madžarska		97,3	92,4	95,5	96,1	100,0	102,4	96,0	108,3	112,2
Češka		100,0	93,8	105,5	105,2	94,1	90,5	118,6	96,1	96,9
Slovaška		103,3	97,6	98,4	97,5	95,8	107,9	111,4	104,4	101,4
Avstrija		101,4	102,1	99,3	93,0	104,5	105,8	100,7	100,7	96,0
Poljska		98,3	86,7	98,7	104,1	96,1	100,0	92,6	102,2	98,6
EU27		100,6	96,6	99,4	98,2	101,2	100,6	98,2	98,2	100,0

Tabela 20: Gospodinjstva, izpostavljena tveganju revščine, v izbranih državah in EU v obdobju od 2015 do 2024 (verižni indeks)
(Lastni vir)

Slika 14: Gospodinjstva, izpostavljena tveganju revščine, v izbranih državah in EU v obdobju od 2015 do 2024 (indeks 2015 = 100)
(Lastni vir)

3.4.2 Pregled ukrepov za zmanjšanje energetske revščine in dobrih praks

Poleg kvantitativnih razlik obstajajo tudi pomembne razlike v pristopih k reševanju energetske revščine. V številnih evropskih državah so bile razvite inovativne prakse, ki so se izkazale za učinkovite, in bodo predstavljene v nadaljevanju. Te prakse potrjujejo, da je uspešnost politike zmanjševanja energetske revščine odvisna od treh ključnih dejavnikov: celostnega pristopa, ki združuje socialne, infrastrukturne in energetske ukrepe, lokalnega izvajanja ukrepov z vključevanjem prebivalcev in občin ter dostopnosti finančnih spodbud. Slovenija lahko iz teh praks pridobi dragocene izkušnje za oblikovanje bolj vključujočih in učinkovitih politik.

Kot ugotavljata Van de Moortel in Allacker (2023) ter Bosseboeuf, Bouzarovski Broc, Oikonomou, Mistré, in Rousselot (2021), številne države uspešno zmanjšujejo energetsko revščino z lokalnimi partnerstvi in zaščitnimi ukrepi. V številnih evropskih državah se zavedajo, da energetska revščina ni zgolj posledica nizkega dohodka, temveč tudi neustrezne bivanjske infrastrukture, pomanjkanja informacij in zapletenih postopkov za dostop do pomoči. Zato pristopajo k reševanju te problematike s celovitimi in inovativnimi politikami. V nadaljevanju so predstavljeni izbrani primeri dobrih praks, ki se v literaturi pogosto omenjajo kot učinkoviti modeli in ki bi lahko služili kot referenčni okvir za izboljšanje slovenskih pristopov.

Francija: Socialne tarife in integrirani energetske centri (FAIREA)

Francoski model pomoči temelji na t. i. socialnih tarifah (Tarifs sociaux), ki ranljivim skupinam omogočajo dostop do energije po nižjih cenah. Ta oblika neposredne finančne pomoči zmanjšuje tveganje odklopa energije zaradi neplačil in zagotavlja osnovno oskrbo. Shema je bila dodatno okrepljena z vzpostavitvijo sistema FAIRE (*Faciliter, Accompanyer et Informer pur la Rénovation Énergétique*), ki deluje kot nacionalna mreža integriranih energetske svetovalnih točk. FAIRE združuje svetovanje, subvencije, energetske preglede in tehnično pomoč. Prednost francoskega pristopa je v kombinaciji finančne podpore in osebne pomoči, kar zmanjšuje administrativne ovire in povečuje dejanski dostop do ukrepov (Bosseboeuf et al., 2021).

Belgija: Lokalne energetske pisarne (Plateformes locales de lutte contre la précarité énergétique)

Belgijski model temelji na decentralizaciji in interdisciplinarnosti. V več regijah delujejo lokalne energetske pisarne, ki vključujejo sodelovanje socialnih delavcev, energetske svetovalcev in nevladnih organizacij. Njihova ključna naloga je izvajanje obiskov na domu, kjer gospodinjstvom nudijo informacije, svetovanje ter pogosto tudi konkretno pomoč pri izvedbi manjših energetske sanacij. Pristop se odlikuje po osebni stiku in celostni obravnavi, pri čemer se poleg energetske situacije upoštevajo tudi socialni in zdravstveni dejavniki (Van de Moortel & Allacker, 2023).

Španija: Zakonodajna zaščita minimalne energetske oskrbe

V Španiji je ena izmed osrednjih strategij zagotovitev pravice do osnovne energetske oskrbe. Zakonodaja preprečuje odklop energije v zimskem obdobju za socialno ranljive skupine, kot so upokojenci, družine z otroki ali dolgotrajno brezposelni. Poleg tega obstajajo možnosti »energetske oprostitev«, kjer lahko najbolj ranljiva gospodinjstva dobijo subvencionirano oskrbo z energijo ali celo popolno oprostitvev plačila. Ta model temelji na pravnem pristopu, ki postavlja energijo kot temeljno dobrino in jo obravnava v okviru človekovega dostojanstva.

Združeno kraljestvo: Strategija za odpravo energetske revščine in minimalni standardi v socialni gradnji

Velika Britanija je z uvedbo strategije *Fuel Poverty Strategy* določila jasne cilje za zmanjšanje energetske revščine. Ključna sestavina te politike je bila uvedba minimalnih standardov energetske učinkovitosti za vsa socialna stanovanja, s čimer so želeli izboljšati kakovost bivalnega okolja za najranljivejše skupine. Strategija je vključevala tudi redno spremljanje napredka, kar je povečalo odgovornost nosilcev politike in preglednost izvajanja (Bosseboeuf et al., 2021).

Nemčija: Lokalna partnerstva za celovite prenove

V Nemčiji je energetska učinkovitost del širšega razvojnega okvira, zato se številne lokalne oblasti povezujejo z energetske podjetji, bankami in nevladnimi organizacijami, da omogočijo dostop do subvencij in ugodnih posojil za celovite energetske prenove. Značilnost nemškega modela je v kombinaciji lokalne pobude in finančne podpore, kar ustvarja trajnostne pogoje za prenovo stavbnega fonda, tudi za gospodinjstva z nižjimi dohodki. Programi pogosto vključujejo tehnično pomoč in vodenje projektov, kar zmanjšuje breme gospodinjstev pri izvedbi kompleksnih prenov (Bosseboeuf et al., 2021).

Skupna značilnost vseh uspešnih praks je celostni pristop: finančna pomoč je povezana z dostopnim svetovanjem, zakonsko zaščito, energetske standardi in lokalno podporo. Zlasti učinkoviti so modeli, kjer je pomoč personalizirana, dostopna v lokalnem okolju in vključuje tudi gradnjo zaupanja med državo in prebivalci. Pri tem je ključno, da ukrepi ne temeljijo zgolj na samoaktivaciji gospodinjstev, temveč omogočajo podporo tudi tistim, ki sami nimajo kapacitet za sledenje birokratskim postopkom ali iskanje informacij.

Slovenske politike bi lahko črpale navdih iz več navedenih primerov, kot so vpeljava lokalnih energetske svetovalnih točk, zakonska zaščita pred odklopi, bolj ciljano subvencioniranje ter obvezni standardi energetske učinkovitosti za javni stanovanjski fond. S tem bi se lahko energetska revščina začela obravnavati ne le kot socialni problem, temveč kot vprašanje sistemske pravičnosti in človekovega dostojanstva.

4 RAZISKOVALNI PRISTOP IN EMPIRIČNA ANALIZA

4.1 Namen in cilji raziskave

Namen raziskave je bil preučiti razsežnost in vpliv energetske revščine na gospodinjstva v Sloveniji ter oceniti učinkovitost obstoječih podpornih ukrepov države. Raziskava je osredotočena na zaznave in izkušnje gospodinjstev glede dostopa do energije, energetskih sanacij bivališč ter zaznanih socialnih in zdravstvenih posledic energetske prikrajšanosti. Namen raziskave je bil oceniti tudi dostopnost do podpornih ukrepov države na področju energetske učinkovitosti in pridobiti predloge za izboljšanje politik.

Glavni raziskovalni cilji so bili:

- identificirati osnovne demografske in socialno-ekonomske značilnosti gospodinjstev, ki so vključena v raziskavo;
- analizirati stanje energetskih prenov in načinov ogrevanja bivališč;
- preučiti vpliv energetskih stroškov na kakovost življenja;
- ovrednotiti stopnjo informiranosti o državnih ukrepih ter njihovo zaznano učinkovitost ter
- zbrati predloge za izboljšanje politik za zmanjševanje energetske revščine.

4.2 Uporaba sekundarnih virov

Poleg izvedene anketne raziskave je bila pri pripravi naloge uporabljena tudi analiza sekundarnih virov, ki je obsegala preučevanje znanstvene literature, nacionalnih in evropskih poročil, statističnih podatkov in kazalnikov energetske revščine (npr. Eurostat, SURS, EPAH). Sekundarni podatki so služili za postavitev teoretičnih izhodišč, razumevanje trendov in oblikovanje raziskovalnih vprašanj.

4.3 Opredelitev vzorca in udeležencev

Ciljna skupina raziskave so gospodinjiski uporabniki energije v Republiki Sloveniji. Uporabljen je bil nenamerni (priložnostni) vzorec, pridobljen preko spletnega vprašalnika, ki je bil razširjen prek elektronske pošte in družbenih omrežij. Skupno število veljavnih odgovorov je bilo **n = 197**.

Vzorec ni reprezentativen, kar pomeni, da rezultati niso povsem posplošljivi na celotno populacijo, vendar zajema gospodinjstva različnih dohodkovnih razredov, regij in stanovanjskih okoliščin in omogoča vpogled v izbrane značilnosti energetske revščine in izkušnje gospodinjstev. Udeleženci so bili zagotovljeno anonimni, kar povečuje zanesljivost njihovih odgovorov.

4.4 Zasnova in izvedba ankete

Anketni vprašalnik je bil sestavljen iz treh glavnih sklopov:

- demografski in socialno-ekonomski podatki (starost, status gospodinjstva, dohodek),
- podatki o vrsti bivališča, načinu ogrevanja in statusu energetske sanacije,
- sklop trditev, ki so merile zaznave glede vpliva energetske revščine na kakovost življenja, dostopnosti ukrepov in stališč do državnih politik.

Vprašanja so bila oblikovana v obliki trditev in ocenjena na 5-stopenjski Likertovi lestvici (1 = sploh se ne strinjam, 5 = popolnoma se strinjam).

Anketiranje je potekalo preko spletne aplikacije, kar je omogočilo širok in hiter doseg, hkrati pa zmanjšalo vpliv spraševalca na odgovore. Spletna oblika anketiranja je omogočila tudi enostavno integracijo podatkov v programsko opremo za statistično analizo (SPSS).

4.5 Metode analize podatkov

V okviru raziskave je bila z metodološkega vidika uporabljena kvantitativna raziskava, v okviru katere je bila uporabljena metoda anketiranja in opravljeno analiziranje podatkov. Podatki so bili obdelani s pomočjo statističnega programa SPSS (Statistical Package for the Social Sciences). Uporabljene so bile naslednje metode:

- opisna statistika (srednje vrednosti, standardni odkloni, deleži),
- analiza frekvenc in križnih tabel za ugotavljanje povezav med kategorijskimi spremenljivkami,
- Pearsonova korelacijska analiza za merjenje povezanosti med numeričnimi spremenljivkami.

4.6 Struktura in demografski profil anketirancev

Največji delež anketirancev (31,5 %) je bil v starostni skupini med 41 in 50 let, sledijo skupine 30-40 let (26,4 %) in mlajši od 30 let (17,3 %). Manjši delež predstavljajo starejši anketiranci: 51-60 let (10,7 %), 61-70 let (10,7 %) in nad 70 let (3,6 %).

Vzorec je večinoma sestavljen iz delovno aktivne populacije, ki je najverjetneje nosilec večine odločitev glede energetskih prenov in financ v gospodinjstvu. Nizka zastopanost starejših anketirancev (nad 70 let) pa pomeni, da so mnenja ene najranljivejših skupin pri energetske revščini slabše zastopana, kar je lahko pomembno pri interpretaciji rezultatov.

Starost	Število	Delež (%)
manj kot 30 let	34	17,3
30-40 let	52	26,4
41-50 let	62	31,5
51-60 let	21	10,7
61-70 let	21	10,7
več kot 70 let	7	3,6
Skupaj	197	100,0

Tabela 21: Struktura anketirancev po starostnih skupinah
(Lastni vir)

Velika večina anketirancev prihaja z Gorenjske (62,9 %) in Osrednjeslovenske regije (25,9 %). Ostale regije so slabo zastopane ali celo povsem izostale (npr. Obalno-kraška regija ni zastopana). Geografska porazdelitev anketiranih ni uravnotežena, saj sta Gorenjska in Osrednjeslovenska regija izrazito prevladujoči. To pomeni, da rezultati raziskave niso popolnoma reprezentativni za vso Slovenijo. Pri interpretaciji rezultatov je treba upoštevati, da so lahko ugotovitve, zaznane v raziskavi, bolj značilne za te dve regiji.

Statistična regija	Število	Delež (%)
Osrednjeslovenska	51	25,9
Gorenjska	124	62,9
Jugovzhodna Slovenija	4	2,0
Zasavska	1	0,5
Primorsko-notranjska	3	1,5
Obalno-kraška	0	0
Goriška	3	1,5
Koroška	1	0,5
Posavska	2	1,0
Podravska	6	3,0
Pomurska	2	1,0
Skupaj	197	100,0

Tabela 22: Struktura anketirancev po statističnih regijah
(Lastni vir)

Največ anketirancev prihaja iz manjših občin z do 5.000 prebivalcev (28,4 %), sledijo občine z od 5.000 do 15.000 prebivalcev (24,4 %), nato večje občine nad 50.000 (19,8 %), srednje občine (25.000-50.000) z 17,8 % in nazadnje občine s 15.000-25.000 prebivalcev (9,1 %). Vzorec vključuje raznoliko zastopanost glede na velikost naselij, z rahlim poudarkom na manjših občinah. To je pomembno, saj so energetske težave v manjših občinah pogosto drugačne kot v urbanih središčih. Lahko gre za starejše stavbe, slabšo infrastrukturo in manjšo dostopnost do subvencij in svetovalnih točk.

Velikost občine	Število	Delež (%)
občina do 5.000 prebivalcev	56	28,4
občina od 5.000 do 15.000 prebivalcev	48	24,4
občina od 15.000 do 25.000 prebivalcev	18	9,1
občina od 25.000 do 50.000 prebivalcev	35	17,8
občina z več kot 50.000 prebivalci	39	19,8
Skupaj	197	100,0

Tabela 23: Struktura anketirancev po velikosti občine prebivališča
(Lastni vir)

Po statusu gospodinjstva največji delež anketirancev predstavljajo dvostarševske družine z 1 do 2 otrokoma (36,5 %), kar ustreza splošnim demografskim trendom v Sloveniji, kjer so takšne družine najpogostejša oblika gospodinjstva. Sledijo pari brez otrok (16,8 %), samski (13,7 %) in večgeneracijska gospodinjstva (12,2 %), ki pogosto vključujejo skupno bivanje starejših staršev in odraslih otrok ali vnukov. Takšna struktura lahko pomeni tako prednost (npr. delitev stroškov) kot tudi izziv, če je gospodinjstvo veččlansko, a z nizkimi prihodki.

Manjši, a pomemben delež predstavljajo dvostarševske družine s tremi do petimi otroki (9,6 %), starejši pari ali upokojenska gospodinjstva (5,6 %) ter enostarševske družine (4,1 %). Skupine, kot so enostarševske družine in upokojenci, so v literaturi pogosto prepoznane kot bolj izpostavljene tveganju energetske revščine zaradi nižjih dohodkov in večje porabe za osnovne življenjske stroške (Bouzarovski, 2017; EPAH, 2024). Vdovci in vdove predstavljajo 1,5 % vseh anketirancev, medtem ko med anketiranci ni bilo dvostarševskih družin z več kot petimi otroki, kar lahko odraža redkost tovrstnih družinskih struktur ali njihovo slabšo vključenost v spletne raziskave.

Status gospodinjstva	Število	Delež (%)
samski/samska	27	13,7
vdovec/vdova	3	1,5
par brez otrok	33	16,8
enostarševska družina z otroki	8	4,1
dvostarševska družina z 1-2 otroki	72	36,5
dvostarševska družina s 3-5 otroki	19	9,6
dvostarševska družina z več kot 5 otroki	0	0
starejši par ali upokojensko gospodinjstvo	11	5,6
večgeneracijsko gospodinjstvo	24	12,2
Skupaj	197	100,0

Tabela 24: Struktura anketirancev po tipu gospodinjstva
(Lastni vir)

Glede dohodkovne strukture več kot 65 % gospodinjstev prejema več kot 2.000 EUR neto mesečnih dohodkov. Med 2.700 in 3.500 EUR prejema 25,6 % gospodinjstev, 24,4 % pa več kot 3.500 EUR. To kaže na precej visoko finančno povprečje v vzorcu, kar je lahko posledica metode zbiranja podatkov (spletni vprašalnik), ki praviloma bolje doseže srednji sloj. 21,8 % gospodinjstev prejema med 1.300 in 2.000 EUR neto mesečno, medtem ko so nižji dohodkovni razredi v vzorcu relativno slabo zastopani. Le 6,6 % gospodinjstev prejema manj kot 800 EUR, 3,6 % med 800 in 1.000 ter 2,5 % med 1.000 in 1.300 EUR.

Ti podatki kažejo na potrebo po dopolnitvi kvalitativnih ali ciljno usmerjenih raziskav, ki bi bolj zajele najranljivejša gospodinjstva.

Mesečni neto dohodek gospodinjstva	Število	Delež (%)
manj kot 800 EUR	13	6,6
800-1.000 EUR	7	3,6
1.000-1.300 EUR	5	2,5
1.300-2.000 EUR	43	21,8
2.000-2.700 EUR	30	15,2
2.700-3.500 EUR	51	25,9
več kot 3.500 EUR	48	24,4
Skupaj	197	100,0

Tabela 25: Struktura anketirancev po mesečnem neto dohodku gospodinjstva
(Lastni vir)

V kontekstu energetske revščine je pomembno opozoriti, da prav gospodinjstva z dohodki pod 1.300 EUR, enostarševske družine, starejši in samske osebe sodijo med tiste skupine, ki imajo praviloma najvišje energetske stroške v razmerju do razpoložljivega dohodka (Teixeira et al., 2024). Kljub manjšemu številu anketirancev v vzorcu njihova prisotnost omogoča osnovno razumevanje izzivov teh skupin in potrjuje potrebo po bolj ciljno usmerjenih ukrepih v prihodnjih politikah.

Podatki kažejo, da večina anketirancev prebiva v enostanovanjski (35 %) ali dvostanovanjski hiši (28,9 %). Le 18,8 % anketirancev živi v lastniških stanovanjih v blokih, 7,1 % v večstanovanjskih hišah in 5,6 % v najemniških stanovanjih v blokih. V drugi vrsti bivališč prebiva 2,5 % anketirancev, 2 % pa jih prebiva v dvojčku ali vrstni hiši.

Ti podatki nakazujejo, da je vzorec nekoliko pristranski v korist lastniškega individualnega bivanja, kar je pomembno pri interpretaciji možnosti za energetske prenove. Lastniki hiš imajo večjo avtonomijo pri odločanju o investicijah, a hkrati večje finančno breme, saj ne delijo stroškov z drugimi gospodinjstvi, kot je to mogoče v blokih.

Vrsta bivališča	Število	Delež (%)
Enostanovanjska hiša	69	35,0
Dvostanovanjska hiša	57	28,9
Večstanovanjska hiša	14	7,1
Dvojček/vrstna hiša	4	2,0
Stanovanje v bloku - lastniško	37	18,8
Stanovanje v bloku - najemniško	11	5,6
Druge vrste bivališč	5	2,5
Skupaj	197	100,0

Tabela 26: Struktura anketirancev po vrsti bivališča
(Lastni vir)

Največji delež anketirancev (41,1 %) je navedel, da njihova bivališča niso bila energetska obnovljena. 22,8 % anketirancev je izvedlo večjo energetsko obnovo svojega bivališča (npr. menjava kurilne naprave ali večji posegi), 19,8 % pa manjšo (npr. zamenjava oken, izolacija posameznih delov). Le 11,7 % anketiranih je izvedlo celovito energetsko prenovo, ki vključuje več ukrepov hkrati (izolacija, fasada, okna, ogrevanje ipd.), 4,6 % anketirancev pa o obnovi razmišlja oziroma jo načrtuje. Skupni podatki kažejo, da je skoraj polovica anketiranih (45,7 %) izvedla vsaj delno energetsko sanacijo, vendar je delež celovitih prenov nizek, kar potrjuje ugotovitve o finančnih in informacijskih ovirah za celostno energetsko učinkovitost stanovanjskega fonda.

Status sanacije bivališča	Število	Delež (%)
Ni bilo energetske obnove	81	41,1
Energetska obnova je načrtovana	9	4,6
Izvedena je bila manjša energetska obnova	39	19,8
Izvedena je bila večja energetska obnova	45	22,8
Izvedena je bila celovita energetska obnova	23	11,7
Skupaj	197	100,0

Tabela 27: Struktura anketirancev po statusu sanacije bivališča
(Lastni vir)

Največji delež gospodinjstev (25,4 %) se ogreva s trdimi gorivi (drvmi, peleti ali biomaso), kar je značilno predvsem za podeželska območja. Toplotne črpalke uporablja 21,7 % anketiranih, kar kaže na razmeroma visoko stopnjo uvedbe sodobnejših sistemov ogrevanja v primerjavi z nacionalnimi povprečji. Kurilno olje kot energent uporablja 14,7 % anketirancev, kar nakazuje na precejšen delež gospodinjstev, ki še niso prešla na energetsko učinkovitejše in okolju prijaznejše vire. Plinske peči uporablja 12,2 %, daljinsko ogrevanje na zemeljski plin pa 10,7 % gospodinjstev. Ogrevanje z elektriko (6,6 %) ter daljinsko ogrevanje na lesno biomaso

(3,6 %) ostajata manj pogosta, medtem ko 5,1 % anketiranih uporablja druge oblike ogrevanja (npr. kombinirani sistemi, sončni kolektorji ali drugi viri).

Način ogrevanja	Število	Delež (%)
Daljinsko ogrevanje na lesno biomaso	7	3,6
Daljinsko ogrevanje na zemeljski plin	21	10,7
Plinska peč	24	12,2
Električno ogrevanje (IR paneli, termo akumulacijska peč)	13	6,6
Toplotna črpalka	43	21,8
Drva/peleti/biomasa	50	25,4
Kurilno olje	29	14,7
Drugo	10	5,1
Skupaj	197	100,0

Tabela 28: Struktura anketirancev po načinu ogrevanja bivališča
(Lastni vir)

Interpretirani podatki razkrivajo pomembne trende za razumevanje energetske revščine in možnosti za ukrepanje. Večina anketirancev je lastnikov individualnih hiš, kar pomeni, da imajo večjo avtonomijo, a tudi večje stroške energetske prenove. Skoraj polovica gospodinjstev še ni izvedla nobene energetske obnove, kar pomeni velik potencial za usmerjene ukrepe. Kar se tiče načina ogrevanja, so toplotne črpalke razmeroma razširjene, vendar trda goriva in kurilno olje še vedno predstavljajo znaten delež, kar odpira prostor za nadaljnje zmanjševanje emisij toplogrednih plinov ter ciljno podporo pri prehodu na okoljsko prijaznejše sisteme ogrevanja.

4.7 Interpretacija zaznav o kakovosti življenja in dostopu do ukrepov

S področja ocene vpliva energetske revščine na kakovost življenja so bile vključene spremenljivke:

- zmožnost rednega plačevanja računov za energijo,
- pričakovanost in obvladljivost stroškov energije,
- zmožnost ohranitve obstoječe ravni izdatkov za osnovne življenjske potrebe,
- ocena primernosti cene energije,
- zmožnost zagotavljanja primerne toplote oziroma temperature v stanovanju,
- zmožnost običajne porabe elektrike in ogrevanja v odnosu do stroškov energije,
- vpliv energetskih razmer na zdravje ali počutje,
- zmožnost kritja stroškov za energijo in obstoj socialne izključenosti zaradi dostopa do energije.

Preglednica v nadaljevanju prikazuje povprečne vrednosti ocen posameznih spremenljivk ocene vpliva energetske revščine na kakovost življenja.

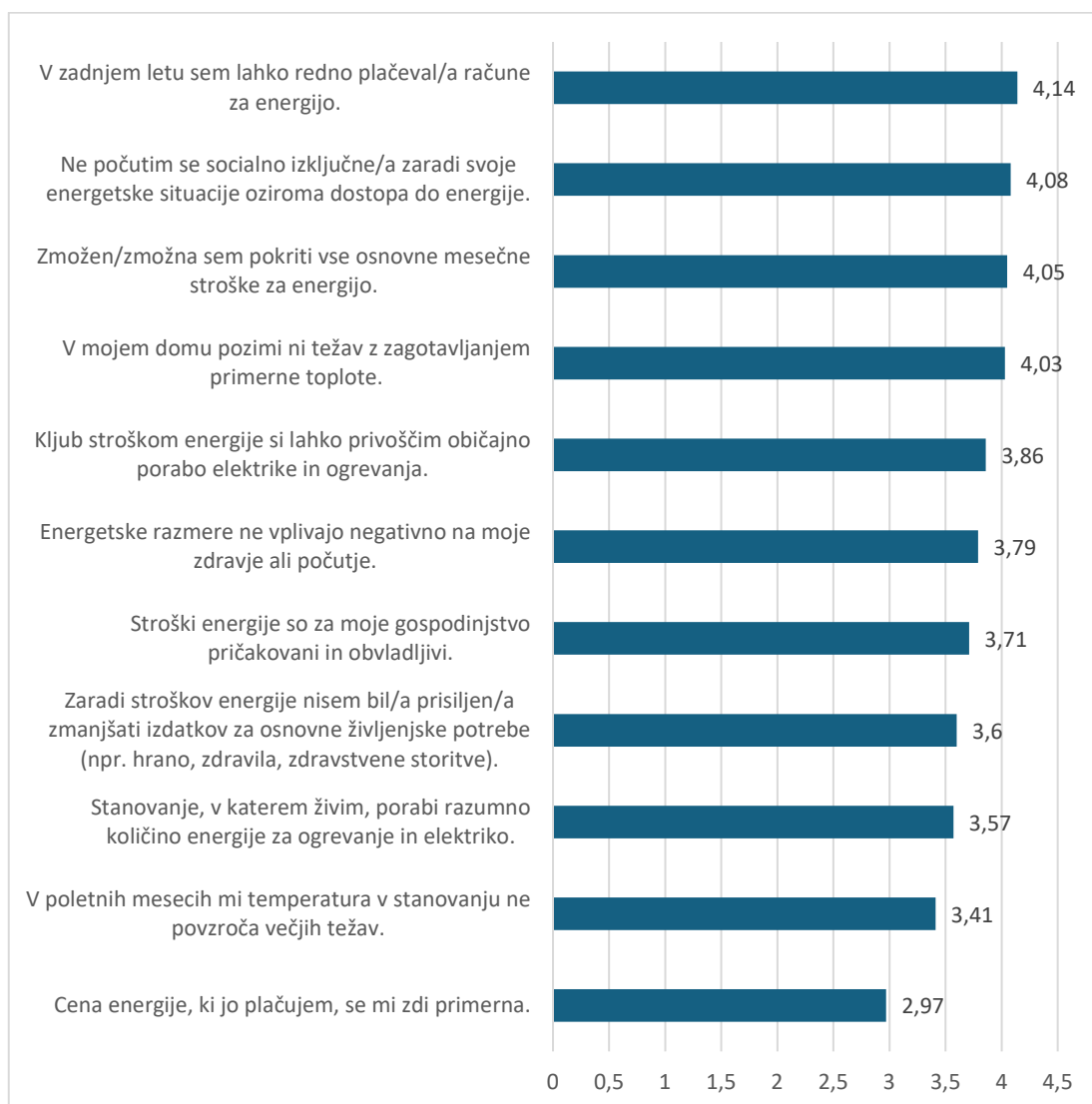
Trditev	PV	SO
V zadnjem letu sem lahko redno plačeval/a račune za energijo.	4,14	0,86
Stroški energije so za moje gospodinjstvo pričakovani in obvladljivi.	3,71	0,97
Zaradi stroškov energije nisem bil/a prisiljen/a zmanjšati izdatkov za osnovne življenjske potrebe (npr. hrano, zdravila, zdravstvene storitve).	3,60	1,09
Cena energije, ki jo plačujem, se mi zdi primerna.	2,97	1,11
V mojem domu pozimi ni težav z zagotavljanjem primerne toplote.	4,03	0,94
V poletnih mesecih mi temperatura v stanovanju ne povzroča večjih težav.	3,41	1,10
Stanovanje, v katerem živim, porabi razumno količino energije za ogrevanje in elektriko.	3,57	0,97
Kljub stroškom energije si lahko privoščim običajno porabo elektrike in ogrevanja.	3,86	0,91
Energetske razmere ne vplivajo negativno na moje zdravje ali počutje.	3,79	0,93
Zmožen/zmožna sem pokriti vse osnovne mesečne stroške za energijo.	4,05	0,84
Ne počutim se socialno izključne/a zaradi svoje energetske situacije oziroma dostopa do energije.	4,08	0,90

Tabela 29: Ocena vpliva energetske revščine na kakovost življenja
(Lastni vir)

Najvišjo povprečno vrednost je imela zmožnost rednega plačevanja računov za energijo (4,14), ob tem pa tudi razmeroma nizek standardni odklon (0,86), kar kaže na visoko stopnjo soglasja med anketiranci. Visoke ocene imajo spremenljivke: odsotnost počutja socialne izključenosti zaradi energetske situacije oziroma dostopa do energije (PV = 4,8, SO = 0,90), zmožnost pokritja vseh osnovnih mesečnih stroškov za energijo (PV = 4,05, SO = 0,84) ter zagotavljanje primerne toplote pozimi (PV = 4,03, SO = 0,94). Tudi trditev o zmožnosti običajne porabe elektrike in ogrevanja kljub stroškom energije (PV = 3,86, SO = 0,94) ima relativno visoko povprečno oceno, kar nakazuje, da večina gospodinjstev zmore vzdrževati osnovni življenjski standard glede na energijo.

Pomembno je omeniti tudi trditev glede odsotnosti negativnih vplivov na zdravje in počutje ($PV = 3,79$, $SO = 0,93$), ki nakazuje, da večina anketiranih ne zaznava neposrednih negativnih zdravstvenih posledic, a so odgovori kljub temu nekoliko razpršeni. Tudi trditve, povezane z zmožnostjo ohranitve običajnih izdatkov ($PV = 3,60$, $SO = 1,09$) in s tem povezane porabe razumne količine energije za ogrevanje in elektriko ($SV = 3,57$, $SO = 0,97$) izražajo srednjo raven soglasja, z nekoliko višjimi standardnimi odkloni.

Manj soglasja je bilo glede odsotnosti težav s temperaturo v poletnih mesecih ($PV = 3,41$, $SO = 1,10$) in zaznavi ustreznosti cene energije ($PV = 2,97$, $SO = 1,11$), kjer je standardni odklon najvišji, kar pomeni večje razlike v izkušnjah anketirancev. Slednja je tudi najnižje ocenjena trditev, kar kaže na kritičnost večjega dela anketiranih gospodinjstev glede stroškov.

Slika 15: Povprečne vrednosti ocene vpliva energetske revščine na kakovost življenja
(Lastni vir)

Skupno gledano rezultati kažejo, da večina anketirancev še uspe pokrivati osnovne stroške in vzdrževati primerne bivalne razmere, vendar obstajajo zaznane obremenitve in razlike, zlasti pri doživljanju poletnih temperaturnih razmer, zaznavi primernosti cen in zmožnosti ohranitve drugih osnovnih življenjskih stroškov. Standardni odkloni odražajo različne individualne okoliščine gospodinjstev, kar potrjuje večplastnost energetske revščine.

Preglednica v nadaljevanju prikazuje ocene anketirancev o dostopu do ukrepov in stališčih do energetskega politik.

Trditev	PV	SO
Seznanjen/a sem s subvencijami za izboljšanje energetske učinkovitosti.	3,16	1,03
Pridobitev državnih subvencij za energetske učinkovitost se mi zdi enostavno.	2,77	0,84
Pri pridobivanju subvencij ni večjih birokratskih ovir.	2,69	0,84
Menim, da državne subvencije za energijo pomagajo tistim, ki jih najbolj potrebujejo.	2,60	0,86
Državni ukrepi učinkovito prispevajo k zmanjševanju energetske revščine.	2,52	0,87
Menim, da država zagotavlja ustrezno finančno podporo za energetske ranljiva gospodinjstva.	2,43	0,89
Država z aktivno podporo obnovljivim virom izboljšuje energetske blaginje prebivalstva.	4,57	0,83
Javna ozaveščenost o energetske učinkovitosti in pravicah gospodinjstev je ustrezna.	2,53	0,81
Dostop do informacij in svetovanja glede energetske učinkovitosti je zadosten.	2,72	0,81
Informacije in pomoč so dostopne tudi gospodinjstvom z nižjimi dohodki.	2,65	0,88
Menim, da so ukrepi države pravično prilagojeni različnim skupinam prebivalstva.	2,47	0,78
Socialno ogrožena gospodinjstva imajo po mojem mnenju ustrezne energetske ugodnosti.	2,48	0,82

Tabela 30: Ocena dostopa do ukrepov in stališča do politik
(Lastni vir)

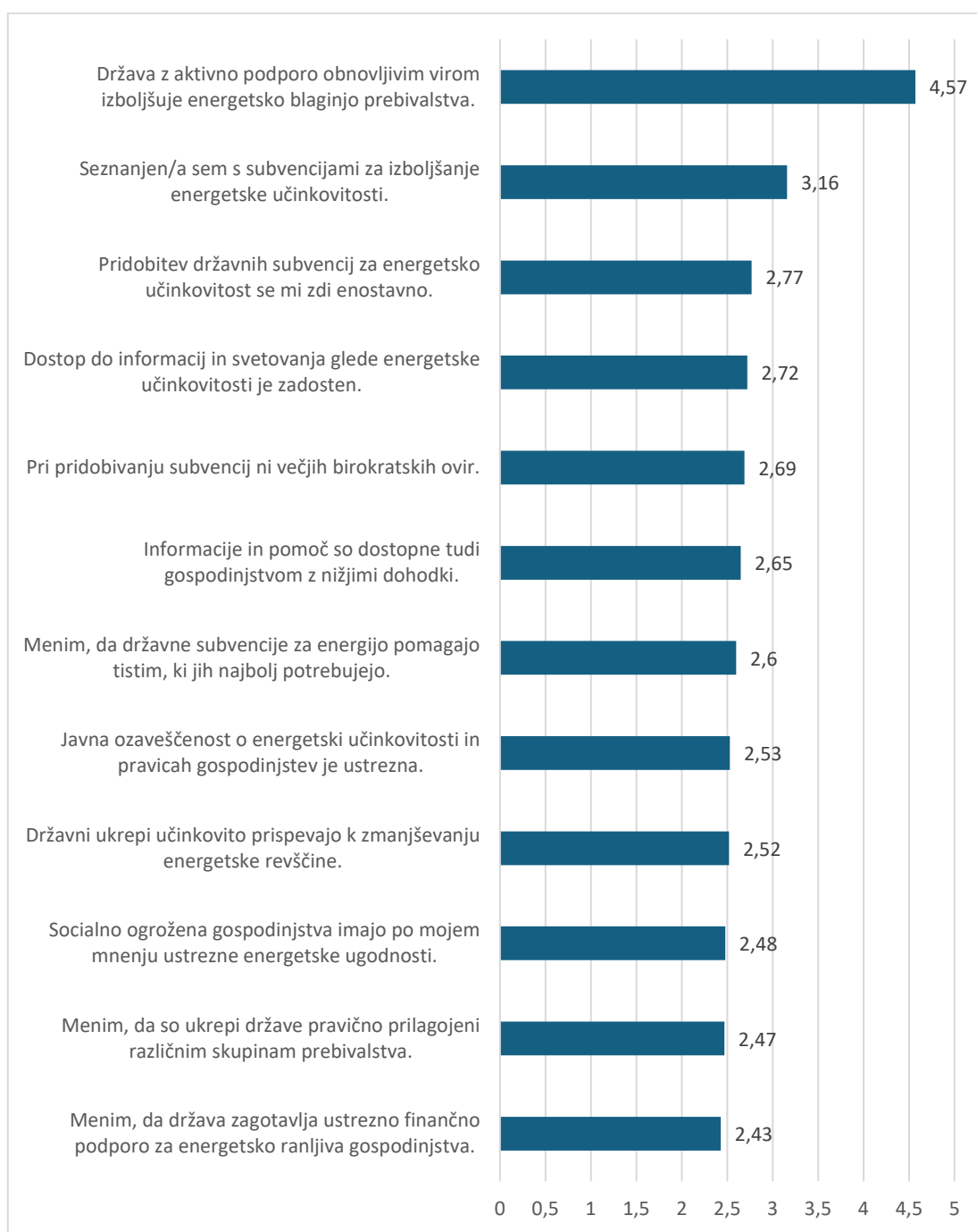
Najvišje soglasje med anketiranci je zaznano pri trditvi glede izboljševanja energetske blaginje prebivalstva z aktivno podporo države obnovljivim virom (PV = 4,57; SO = 0,83). Visoka povprečna ocena kaže, da javnost podpira usmeritev države v obnovljive vire in prepozna njen pozitiven vpliv na energetske prihodnosti.

Povprečna ocena poznavanja subvencij za energetske učinkovitosti znaša 3,16 (SO = 1,03), kar pomeni, da so anketiranci srednje dobro seznanjeni z razpoložljivimi spodbudami, vendar standardni odklon nakazuje precejšnje razlike med posamezniki. To kaže na neenakomerno informiranost, ki je lahko posledica razlik v izobrazbi, digitalni pismenosti ali lokalni dostopnosti informacij.

Nižje povprečnosti so zaznane pri oceni dostopnosti do subvencij in zaznani učinkovitosti državnih ukrepov. Nizke ocene trditve o enostavnosti pridobitve državnih subvencij za energetske učinkovitosti (PV = 2,77; SO = 0,84), zadostnosti dostopa do informacij in svetovanja glede energetske učinkovitosti (PV = 2,72; SO = 0,81) in odsotnosti večjih birokratskih ovir pri pridobivanju subvencij (PV = 2,69; SO = 0,84) kažejo na prevladujoče nezadovoljstvo anketirancev s kompleksnostjo in nedostopnostjo administrativnih postopkov.

Zaskrbljujoče nizke so tudi povprečne vrednosti pri ocenjevanju pravičnosti in socialne naravnosti ukrepov. Trditvi, da državne subvencije za energijo pomagajo tistim, ki jih najbolj potrebujejo (PV = 2,60; SO = 0,86), in da država zagotavlja ustrezno finančno podporo za energetske ranljiva gospodinjstva (PV = 2,43; SO = 0,89) izražata nizko raven zaupanja v pravično porazdelitev pomoči. Podobno velja za trditve, da so ukrepi države pravično prilagojeni različnim skupinam prebivalstva (PV = 2,48; SO = 0,82) in da imajo socialno ogrožena gospodinjstva ustrezne energetske ugodnosti (PV = 2,48; SO = 0,82). Ti rezultati kažejo, da anketiranci ukrepe zaznavajo kot sistemsko premalo usmerjene v najbolj ranljive skupine.

Vsi standardni odkloni se gibljejo med 0,78 in 1,03, kar pomeni zmerno razpršenost mnenj. Največji razkorak v mnenjih je opazen pri trditvi o seznanjenosti s subvencijami (SO = 1,03), kar dodatno potrjuje potrebo po bolj ciljanem in dostopnem obveščanju.

Slika 16: Povprečne vrednosti ocene dostopa do ukrepov in stališč do politik
(Lastni vir)

4.8 Korelacijska analiza

Korelacijska analiza je bila uporabljena za ugotavljanje povezanosti med posameznimi vidiki energetske revščine, kot so zmožnost pokrivanja stroškov energije, subjektivna ocena kakovosti bivanja in zaznana dostopnost ali učinkovitost državnih ukrepov. Uporabljena je bila Pearsonova korelacija, pri čemer so bile vrednosti interpretirane kot šibke ($r < 0,3$), srednje močne ($r = 0,3-0,6$) ali močne ($r > 0,6$).

Analiza je pokazala več močnih in srednje močnih povezav med finančno zmožnostjo gospodinjstev ter njihovo zaznano kakovostjo bivanja. Zmožnost rednega plačevanja računov za energijo je močno povezana z zmožnostjo zagotavljanja primerne toplote v hladnih mesecih ($r = 0,714$, $p < 0,01$), pa tudi z zaznano pričakovanostjo in obvladljivostjo stroškov energije ($r = 0,671$, $p < 0,01$), z zmožnostjo običajne porabe elektrike in ogrevanja ($r = 0,651$, $p < 0,01$) ter občutkom socialne vključenosti ($r = 0,643$, $p < 0,01$). Ti podatki kažejo, da gospodinjstva, ki uspevajo redno poravnati stroške za energijo, hkrati poročajo tudi o višji kakovosti bivanja in manjši zaznani energetske stiski.

Pomembno vlogo ima tudi ocena energetske učinkovitosti bivališča. Razumna poraba energije je močno povezana z zagotavljanjem primerne toplote ($r = 0,651$, $p < 0,01$), običajno porabo elektrike in ogrevanja ($r = 0,643$, $p < 0,01$) ter rednim plačevanjem računov ($r = 0,535$, $p < 0,01$). Ugotovitve potrjujejo, da energetske bolj učinkovite stanovanja bistveno prispevajo k izboljšanji energetske blaginji gospodinjstev. Povezava med zaznanim vplivom energetskih razmer na zdravje in zmožnostjo ohranjanja običajne ravni porabe energije znaša $r = 0,333$ ($p < 0,01$), kar kaže na srednje šibko, a značilno povezavo.

Na področju zaznav o učinkovitosti državnih ukrepov so bile ugotovljene zmerne povezave, in sicer je bilo ugotovljeno, da je možnost pridobivanja subvencij močno povezana z zaznavo o odsotnosti birokratskih ovir ($r = 0,784$, $p < 0,01$), povezana pa je tudi z mnenjem, da subvencije pomagajo ranljivim skupinam ($r = 0,376$, $p < 0,01$). Trditev, da državni ukrepi učinkovito prispevajo k zmanjšanju energetske revščine, ima nizko povprečno oceno (2,52), kar kaže na splošno nezadovoljstvo med anketiranci. Korelacije med seznanjenostjo s subvencijami in oceno učinkovitosti ukrepov ($r = 0,240$, $p < 0,01$) ter med seznanjenostjo s subvencijami in zaznavo pravičnosti ukrepov ($r = 0,170$, $p < 0,05$) so šibke, kar nakazuje nizko raven zaupanja v institucionalno podporo in omejen zaznani učinek ukrepov. To je še posebej izrazito pri gospodinjstvih z nižjimi prihodki, ki naj bi bila ciljni naslovniki tovrstnih podpornih mehanizmov.

Posebej zanimiv je t. i. »paradoks informiranosti«. Ugotovljene so bile večinoma negativne oziroma šibke korelacije med subjektivno oceno informiranosti

anketirancev o energetske revščini in finančnimi vidiki energetske varnosti. Na primer redno plačevanje računov za energijo je negativno povezano z informiranostjo ($r = -0,174$, $p < 0,050$), prav tako obvladljivost stroškov energije ($r = -0,246$, $p < 0,01$). To nakazuje, da bolj informirani posamezniki izražajo več nezadovoljstva z dostopnostjo in učinkovitostjo ukrepov, kar kaže na vrzel med pričakovanji in dejansko uporabniško izkušnjo.

Analiza je pokazala tudi relativno nizke korelacije med zaznano finančno zmožnostjo gospodinjstev in njihovo oceno pravičnosti in učinkovitosti državnih ukrepov. Na primer korelacija med zmožnostjo pokritja vseh osnovnih stroškov za energijo in mnenjem, da država učinkovito zmanjšuje energetske revščine, znaša le $r = 0,217$ ($p < 0,01$). To pomeni, da celo gospodinjstva, ki nimajo neposrednih težav s plačevanjem energentov, ne zaznavajo sistema kot pravičnega ali učinkovitega za tiste, ki pomoč najbolj potrebujejo.

Podobno nizke so korelacije med zaznavo, da so subvencije pravično usmerjene, in ocenami lastne zmožnosti obvladovanja energetskih stroškov ($r < 0,2$). To dodatno potrjuje ugotovitev, da večina anketirancev ne zaznava obstoječih ukrepov kot ustrezno ciljno usmerjenih ali pravičnih, tudi če sami niso neposredno izpostavljeni energetski prikrajšanosti.

Analiza je pokazala tudi, da obstaja močna pozitivna povezanost med mesečnim dohodkom gospodinjstva in zmožnostjo pokrivanja osnovnih mesečnih stroškov za energijo. Korelacijski koeficient znaša $r = 0,640$ ($p < 0,01$), kar pomeni, da gospodinjstva z višjimi dohodki pogosteje poročajo, da zmorejo pokrивati osnovne stroške za energijo, medtem ko so gospodinjstva z nizkimi dohodki temu tveganju bistveno bolj izpostavljena.

Določeni rezultati opozarjajo na pomanjkljivosti trenutnih kazalnikov energetske revščine, saj ne zajemajo vseh dimenzij problema. Čeprav povprečna ocena za trditev o odsotnosti občutka socialne izključenosti zaradi energetske situacije znaša 4,08, nekatere skupine prebivalstva, kot so enostarševska in enočlanska gospodinjstva ali upokojenci, kljub temu poročajo o težavah, ki jih klasični kvantitativni kazalniki pogosto ne zaznajo. To potrjuje potrebo po dopolnitvi obstoječih kazalnikov z bolj kakovostnimi dimenzijami, kot so zdravje, počutje in zaznana socialna izključenost.

Skupaj vzeto korelacijska analiza potrjuje, da so vidiki energetske varnosti, kot so zmožnost pokrivanja stroškov, pričakovanost stroškov in zagotavljanje ustrezne temperature v domu, med seboj močno povezani. Po drugi strani pa subjektivna zaznava pravičnosti ukrepov in dostopnosti informacij ostaja relativno neodvisna od finančnega položaja posameznikov. To poudarja potrebo po izboljšanju komunikacije, prilagajanju ukrepov specifičnim ranljivim skupinam in povečevanju zaupanja v institucije, ki izvajajo energetske-socialne politike.

Spremenljivka 1	Spremenljivka 2	Pearsonov koeficient korelacije
Pridobitev subvencij enostavna (Q10b)	Ni birokratskih ovir (Q10c)	0,784
Redno plačevanje računov (Q9a)	Primerna toplota v zimskem času (Q9e)	0,714
Pravičnost ukrepov (Q10k)	Socialne ugodnosti (Q10l)	0,69
Socialna izključenost (Q9k)	Pokritje stroškov za energijo (Q9j)	0,686
Redno plačevanje računov (Q9a)	Stroški energije so obvladljivi (Q9b)	0,671
Finančna podpora ranljivim (Q10f)	Pravičnost ukrepov (Q10k)	0,66
Redno plačevanje računov (Q9a)	Običajna poraba elektrike in ogrevanja (Q9h)	0,651
Razumna poraba energije (Q9g)	Primerna toplota v zimskem času (Q9e)	0,651
Redno plačevanje računov (Q9a)	Socialna izključenost (Q9k)	0,643
Razumna poraba energije (Q9g)	Običajna poraba elektrike in ogrevanja (Q9h)	0,643
Mesečni dohodek gospodinjstva (Q5)	Pokritje osnovnih stroškov za energijo (Q9j)	0,64
Stroški energije obvladljivi (Q9b)	Običajna poraba elektrike in ogrevanja (Q9h)	0,624
Finančna podpora ranljivim (Q10f)	Socialne ugodnosti (Q10l)	0,613
Finančna podpora ranljivim (Q10f)	Podpora obnovljivim virom (Q10g)	0,592
Stroški energije obvladljivi (Q9b)	Pokritje stroškov za energijo (Q9j)	0,573
Razumna poraba energije (Q9g)	Redno plačevanje računov (Q9a)	0,535
Pravičnost ukrepov (Q10k)	Dostop do informacij (Q10i)	0,533
Redno plačevanje računov (Q9a)	Pokritje stroškov za energijo (Q9j)	0,532
Državni ukrepi učinkoviti (Q10e)	Finančna podpora ranljivim (Q10f)	0,473
Primerna toplota v zimskem času (Q9e)	Pokritje stroškov za energijo (Q9j)	0,464
Dostop do informacij (Q10i)	Informacije za ranljive skupine (Q10j)	0,442
Pridobitev subvencij enostavna (Q10b)	Subvencije pomagajo ranljivim (Q10d)	0,376
Energetske razmere ne vplivajo negativno na zdravje (Q9i)	Običajna poraba elektrike in ogrevanja (Q9h)	0,333
Informiranost o energetskei revščini (Q12)	Redno plačevanje računov (Q9a)	-0,174
Informiranost o energetskei revščini (Q12)	Stroški energije obvladljivi (Q9b)	-0,246

Tabela 31: Korelacijska analiza izbranih spremenljivk
(Lastni vir)

5 TRAJNOSTNE REŠITVE ZA ZMANJŠANJE ENERGETSKE REVŠČINE

Energetska revščina je večplastni izziv, ki ga je mogoče učinkovito nasloviti le z usklajenim delovanjem na sistemski, regionalni in lokalni ravni. Poudarek mora biti tako na zmanjševanju energetske potratnosti stavb kot tudi na socialni pravičnosti in vključevanju ranljivih skupin. V tem kontekstu trajnostne rešitve pomenijo ukrepe, ki so ekonomsko vzdržni, socialno pravični in okoljsko odgovorni.

5.1 Analiza ugotovitev v kontekstu raziskav

Rezultati izvedene ankete so pomembno dopolnili širšo sliko energetske revščine v Sloveniji in jih je smiselno umestiti v kontekst obstoječih raziskav, nacionalnih statistik in mednarodnih primerjav. Sekundarni podatki (Eurostat, SURS) so pokazali, da se je delež gospodinjstev, ki si ne morejo privoščiti primerne ogrevanja, v Sloveniji med letoma 2015 in 2021 postopno zmanjševal, nato pa po letu 2022 ponovno narasel. Ta trend stagnacije oziroma rahlega poslabšanja je skladen z ugotovitvami anketirancev, ki so kot enega glavnih problemov izpostavili naraščajoče stroške energije in njihovo nepredvidljivost. Statistična analiza tako potrjuje subjektivno zaznavo gospodinjstev, da obstoječi ukrepi ne zadoščajo več za učinkovito zaščito pred energetske prikrajšanostjo.

Ugotovitve iz analize podatkov SURS kažejo tudi na izrazite regionalne razlike, saj ima vzhodna Slovenija višji delež energetske revnih gospodinjstev kot zahodna, kar potrjujejo tudi empirične raziskave v literaturi (Bouzarovski in Tirado Herrero, 2017). Anketni vzorec je bil sicer omejen na določene regije, a zaznana razlika v dostopu do informacij in ukrepov se ujema s širšimi nacionalnimi trendi.

Poleg regionalnih razlik so raziskave SURS in Eurostata potrdile tudi demografske razlike: enočlanska gospodinjstva starejših oseb in enostarševske družine so nesorazmerno izpostavljene energetske revščini. Ta ugotovitev je skladna z rezultati ankete, kjer so anketiranci večkrat poudarili potrebo po ciljanih podporah za ranljive skupine. Podatki Eurostata in EPAH opozarjajo še na omejen učinek obstoječih ukrepov, saj so ti pogosto preveč administrativno zahtevni in ne dosegajo najbolj ogroženih. Anketiranci so podobno izrazili nezadovoljstvo z dostopnostjo subvencij, kar kaže na skladnost med subjektivnimi izkušnjami in širšimi evropskimi analizami.

Sinteza rezultatov ankete in sekundarnih raziskav potrjuje, da energetska revščina v Sloveniji presega zgolj vprašanje dohodkovne prikrajšanosti. Ključni dejavniki so slaba energetska učinkovitost starejših stavb, pomanjkanje lokalno dostopne podpore, administrativne ovire in nizka informiranost. Empirični podatki torej ne le potrjujejo obstoječe raziskave, temveč jih dopolnjujejo s subjektivnimi vidiki, kot so

občutek socialne izključenosti, zaznava pravičnosti ukrepov in vpliv na kakovost bivanja.

Skupno je možno zaključiti, da se rezultati različnih raziskav medsebojno dopolnjujejo: uradna statistika nudi objektivni vpogled v trende in obseg pojava, medtem ko anketni podatki ponujajo dragocen vpogled v izkušnje prebivalcev. Prav ta kombinacija obeh pristopov omogoča celovitejše razumevanje energetske revščine in jasno kaže, da so za dolgoročno reševanje potrebni bolj ciljno usmerjeni, socialno pravični in lokalno prilagojeni ukrepi.

5.2 Ocenjevanje možnosti za izvajanje ukrepov

Slovenija trenutno izvaja vrsto ukrepov, ki naslavlajo energetske revščine. Subvencije Eko sklada, energetske svetovanje ENSVET ter projekti, kot je ZERO500, predstavljajo pozitiven temelj, vendar analize kažejo, da ukrepi pogosto ne dosežejo najbolj ranljivih skupin. Postopki so administrativno zahtevni, informiranost je nizka, lokalne skupnosti pa niso dovolj sistematično vključene v izvajanje. Poleg tega trenutni sistem ne vključuje dovolj socialnih kriterijev, kar pomeni, da pomoč pogosto prejmejo gospodinjstva, ki imajo relativno boljše možnosti za investicije. Kot opozarja EPAH (2024), je učinkovitost tovrstnih programov v veliki meri pogojena z njihovo administrativno dostopnostjo, usposobljenostjo lokalnih izvajalcev in jasnim informiranjem javnosti. Potencial za izboljšave obstaja predvsem v poenostavitvi dostopa do finančnih spodbud, širjenju energetskega svetovanja na lokalni ravni in večji vključenosti civilne družbe. Prav tako bi bilo smiselno prilagoditi obstoječe programe uspešnim modelom iz tujine, kot so lokalne energetske pisarne v Belgiji ali programi pravice do osnovne oskrbe v Španiji.

5.3 Predlogi trajnostnih rešitev

5.3.1 Nadgradnja obstoječih ukrepov

Eden ključnih korakov k zmanjšanju energetske revščine je nadgradnja obstoječih ukrepov, ki jih izvajajo državni in javni organi, zlasti Eko sklad, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo ter občine. Trenutni programi, ki vključujejo subvencije za energetske sanacije, brezplačno energetske svetovanje ENSVET in spodbude za uporabo obnovljivih virov energije predstavljajo pomemben temelj za energetske prenovi zasebnih in večstanovanjskih objektov. Kljub tem prizadevanjem ostajajo številne pomanjkljivosti in izzivi, ki omejujejo učinkovitost ukrepov pri doseganju najranljivejših skupin gospodinjstev. V praksi je za mnoge upravičence, zlasti starejše osebe, samostojno življenje upokojeince, prejemnike socialnih transferjev, enostarševske družine in osebe z nizko digitalno pismenostjo, sistem preveč kompleksen, administrativno zahteven in premalo dostopen.

Najpogostejše opažen izziv je kompleksnost postopka oddaje vloge, ki vključuje pridobivanje predračunov izvajalcev, dokazil o lastništvu, soglasij etažnih lastnikov in drugih dokazil. Čeprav so vloge na voljo tudi v digitalni obliki, to za številne uporabnike predstavlja dodatno oviro, saj gre pogosto za digitalno izključene skupine (Teixeira et al., 2024). Posledično obstaja velika razlika med formalno upravičenostjo in dejansko možnostjo dostopa do sredstev.

Naslednji problem se nanaša na omejevanje višjih stopenj subvencij zgolj na posamezne ukrepe, kot so menjava kurilnih naprav, medtem ko pri celovitih energetskih prenovah (toplotna izolacija, nova okna, fasade) višje stopnje subvencij za ranljive praviloma niso na voljo. To pomeni, da so gospodinjstva z nizkimi prihodki praviloma omejena na delne, kratkoročne ukrepe, ki ne zagotavljajo dolgoročnih energetskih prihrankov.

Poleg tega raziskave kažejo, da informacijska dostopnost do ukrepov ostaja problematična. Po podatkih EPAH (2024) se veliko gospodinjstev sploh ne zaveda, da so upravičena do višjih subvencij, ali pa ne razumejo pogojev razpisa. Ta problem je posebej izrazit v manjših občinah in med starejšimi prebivalci, ki pogosto niso vključeni v digitalne kanale obveščanja. Zato se kot ključna nadgradnja obstoječega sistema predlaga vzpostavitev celostne podporne infrastrukture, ki bi gospodinjstvom pomagala v celotnem postopku, od informiranja in preverjanja upravičenosti, do priprave dokumentacije in spremljanja prenove. V Sloveniji bi bilo model energetskih pisarn, kot jih poznajo nekatere druge evropske države, mogoče vzpostaviti kot razširitev mreže ENSVET, ki bi poleg statičnih svetovalnih točk uvedla tudi mobilne enote svetovalcev, ki bi obiskovali gospodinjstva na terenu. Ti bi obiskovali gospodinjstva na terenu in bili posebej usposobljeni za delo z ranljivimi, vključno s starejšimi, slabovidnimi in osebami z omejenimi socialnimi kompetencami.

Hkrati bi bilo treba razširiti finančno fleksibilnost obstoječih ukrepov, in sicer na razširitev 100-odstotnega financiranja tudi na druge ukrepe, uvedbo mikro-posojil in sistem predplačil izvajalcem, ki bi omogočil gospodinjstvom brez lastnih sredstev dostop do naložb. Na področju promocije pa je ključna uvedba ciljanega informiranja ranljivih skupin, ki bi morala temeljiti na sodelovanju med CSD, občinami in nevladnimi organizacijami, saj gre pogosto za skupine, ki jih ne dosežejo klasične kampanje. Informiranje bi bilo smiselno tudi v obliki tiskanih informativnih brošur, prilagojenih starejšim in osebam z nizko pismenostjo, ki bi bile razdeljene v fizični obliki po lokalnih skupnostih.

Nadgradnja obstoječih ukrepov ne zahteva le več sredstev, temveč predvsem drugačno razumevanje dostopnosti, pravičnosti in podpore. Energetska pravičnost ni le vprašanje tehnologije, temveč tudi vprašanje organizacijske dostopnosti, zaupanja in vključenosti ranljivih skupin v tranzicijo.

5.3.2 Dopolnitve in zapolnjevanje vrzeli

Kljub obstoječim podporam in shemam za izboljšanje energetske učinkovitosti, ostajajo v Sloveniji številne vrzeli, zaradi katerih ukrepi ne dosegajo najranljivejših skupin. Ti primanjkljaji niso nujno povezani z razpoložljivostjo sredstev, temveč pogosto z institucionalnimi, informacijskimi ali administrativnimi ovirami. Celovita dopolnitev obstoječega sistema mora zato vključevati socialno dimenzijo, lokalno dostopnost, medresorsko povezovanje in aktivno vključevanje skupnosti.

Ena opaznejših vrzeli je pomanjkanje lokalno dostopnih podpornih struktur, ki bi prebivalcem nudile pomoč pri pridobivanju informacij, pripravi dokumentacije ter izbiri izvajalcev energetskih prenov. Čeprav obstaja mreža energetskih svetovalnic ENSVET, je njihova pokritost neenakomerna, obiskovalce pa pogosto prepušča lastni iniciativi. Kot učinkovita rešitev se ponuja vzpostavitev lokalnih energetsko-socialnih pisarn, ki bi združevale vloge energetskega svetovanja, socialne podpore in tehnične pomoči. Takšen model je uspešno delujoč v Belgiji in na Nizozemskem, kjer t. i. »Energiehuizen« ali »Energy Desks« delujejo na ravni občin in vključujejo svetovalce, arhitekta in projektante ter socialne delavce v eni pisarni (EPAH, 2024). V Sloveniji bi bila takšna dopolnitev smiselna znotraj lokalnih skupnosti, v sodelovanju občin in centrov za socialno delo.

Druga pomembna vrzel se nanaša na obravnavo večstanovanjskih stavb, zlasti v urbanih središčih. Čeprav Stanovanjski sklad RS in Eko sklad že omogočata sofinanciranje energetske prenove fasad, streh, skupnih prostorov in sistemov v večstanovanjskih objektih, je vključevanje v razpise v praksi pogosto omejeno zaradi upravnih in organizacijskih izzivov. Prenova je odvisna od soglasij etažnih lastnikov, kar zavira investicije, zlasti v blokih iz 60. in 70. let prejšnjega stoletja, kjer živijo starejši in finančno šibkejši prebivalci (Bouzarovski, 2017). Predlaga se uvedba koordiniranega sistema, pri katerem bi upravniki ali tehnične pisarne prevzeli vlogo koordinatorja celotnega postopka, od pridobivanja soglasij, priprave razpisne dokumentacije, izbire izvajalcev do nadzora izvajanja prenove.

Poleg infrastrukturnih in organizacijskih dopolnitev se kaže tudi pomanjkanje preventivne identifikacije energetske ranljivih gospodinjstev. Trenutni sistem je pasiven, saj je pomoč na voljo tistim, ki zaprosijo zanjo, ne pa nujno tudi tistim, ki bi jo potrebovali, a o njej niso informirani ali niso sposobni ukrepati. Podatki CSD, FURS in ZPIZ bi omogočali oblikovanje profilov tveganja, na podlagi katerih bi občine lahko proaktivno nagovorile ogrožene skupine.

Nazadnje je treba nasloviti tudi skupino najemnikov, ki so pogosto nemočni pri prenovi bivalnega okolja, lastniki pa nimajo posebnih spodbud za izboljšave. Številni raziskovalci opozarjajo, da obstoječe subvencije niso dostopne najemnikom (Thomson et al., 2022). Dopolnitev zakonodaje, ki bi omogočala spodbude tudi za

energetske izboljšave v najemnih stanovanjih ob pogoju, da se del prihrankov prenese v nižjo najemnino ali varstvo pred zvišanjem, bi okrepila zaščito energetske ranljivih najemnikov.

5.3.3 Prilagoditev dobrih praks slovenskim razmeram

Več evropskih držav je razvilo inovativne in učinkovite prakse za boj proti energetske revščini, ki bi jih lahko ob ustrezni prilagoditvi prenesli v slovenski prostor. Med njimi izstopajo lokalne energetske pisarne v Belgiji, sistemi samodejnih socialnih tarif v Franciji ter digitalno povezane platforme za identifikacijo ranljivih v Nemčiji. Kot kažejo raziskave EPAH (2024), Bouzarovskega (2017) in Evropske komisije (2023), so ključni elementi uspešnih praks: lokalna prisotnost, povezovanje socialne in energetske politike ter fleksibilnost glede na potrebe skupnosti.

V slovenskem kontekstu bi bilo smiselno razširiti mrežo ENSVET s celostno podporno funkcijo, vključno s pomočjo pri prijavi, tehničnim svetovanjem in povezovanjem z izvajalci. Podobno bi lahko francoski model avtomatiziranih socialnih tarif, kjer nižje cene energije prejmejo vsi, ki ustrezajo določenemu dohodkovnemu pragu, služil kot referenca za uvedbo podobnega mehanizma v Sloveniji. Upravičenost bi se določila na podlagi obstoječih evidenc CSD, ZPIZ in FURS, kar bi omogočilo avtomatsko vključitev prejemnikov socialne pomoči, varstvenega dodatka, invalidnine, enostarševskih gospodinjstev ter samostojno živečih starejših. Sistem bi bil zasnovan v sodelovanju z energetske podjetji in bi spoštoval varstvo osebnih podatkov. Pilotna uvedba v energetske najbolj ranljivih regijah bi omogočila oceno uspešnosti pred nacionalno razširitvijo.

6 ZAKLJUČEK

6.1 Povzetek ključnih ugotovitev

Energetska revščina je v Sloveniji prisotna v različnih oblikah in dimenzijah, pri čemer presega zgolj vprašanje dohodkovne prikrajšanosti. Rezultati raziskave so pokazali, da se problem kaže v kombinaciji nizkih prihodkov, slabe energetske učinkovitosti bivališč, administrativne nedostopnosti ukrepov ter omejenega informiranja. Kljub temu, da večina anketiranih ocenjuje, da zmore kriti osnovne stroške energije, številni poročajo o omejevanju drugih življenjskih izdatkov in zaznavajo negativne vplive energetske prikrajšanosti na kakovost bivanja.

Korelacijske analize so potrdile pomembne povezave med dohodkom in samopresojo zmožnosti pokrivanja stroškov energije, med energetske učinkovitostjo bivališča in sposobnostjo zagotavljanja primerne toplote ter med informiranostjo in zaznano učinkovitostjo državnih ukrepov. Posebej izpostavljeni so samski in enostarševski člani gospodinjstev, starejši prebivalci in tisti, ki prebivajo v energetske potratnih objektih. Rezultati kažejo tudi, da prebivalci blokov nimajo enakega dostopa do energetskih ukrepov kot tisti, ki živijo v enostanovanjskih objektih.

Hkrati analiza povprečnih ocen kaže nizko stopnjo zaupanja v učinkovitost državnih mehanizmov. Večina ukrepov je po mnenju anketirancev premalo pravična, slabo dostopna in nezadostno prilagojena specifičnim potrebam ranljivih skupin.

6.2 Prispevek naloge k reševanju energetske revščine

Naloga prispeva k boljšemu razumevanju energetske revščine v slovenskem kontekstu z osvetlitvijo manj vidnih dimenzij problema: socialne vključenosti in vpliva na zdravje ter sistemskih in administrativnih ovir. Z integracijo kvantitativne analize in primerov dobrih praks naloga ponuja empirično podprte usmeritve za oblikovanje bolj vključujočih politik.

Pomemben prispevek naloge je v konkretnih priporočilih za nadgradnjo ukrepov, med drugim v predlogu uvedbe avtomatske sheme subvencij na podlagi socialnih evidenc (model socialne tarife), razširitvi mreže energetskih pisarn z mobilnimi svetovalci ter bolj ciljno usmerjenimi in koordiniranimi spodbudami za večstanovanjske objekte. Predlagani ukrepi so skladni z načeli energetske pravičnosti, saj vključujejo dimenzije dostopnosti, organizacijske podpore in prilagojenosti najbolj ranljivim.

Naloga prav tako opozarja na potrebo po prenovi kazalnikov energetske revščine, ki trenutno pogosto temeljijo zgolj na dohodkovnih in potratnostnih parametrih, zanemarjajo pa psihosocialne in zdravstvene posledice energetske prikrajšanosti.

6.3 Predlogi za nadaljnje raziskave in razvoj politik

Na podlagi pridobljenih ugotovitev se kot ključno kaže nadaljnje raziskovanje manj vidnih, a pomembnih razsežnosti energetske revščine. Še posebej bi bilo smiselno izvesti kvalitativne študije med posebej ranljivimi skupinami, kot so starejši, enostarševske družine, invalidi ter dolgoročno brezposelni, saj kvantitativne metode, kot je bila uporabljena v tej raziskavi, ne morejo vedno razkriti globljih vzrokov in psihosocialnih posledic energetske prikrajšanosti. Takšni poglobljeni intervjuji ali fokusne skupine bi lahko razkrili, kako ljudje doživljajo energetske pomanjkanje in s kakšnimi strategijami si skušajo pomagati v razmerah, kjer institucionalna podpora ni zadostna ali dostopna. Poleg tega bi bilo treba razviti večdimenzionalne kazalnike energetske revščine, ki bi poleg dohodkovne meje in energetske učinkovitosti bivališča vključili tudi subjektivne ocene kakovosti bivanja, stopnjo socialne izključenosti, vpliv na duševno in fizično zdravje ter dostopnost informacij in podpore. Le na ta način bo mogoče oblikovati bolj realno in vključujočo sliko razsežnosti energetske revščine v Sloveniji. Dodatna priložnost za nadaljnji razvoj politik predstavlja oblikovanje pilotnih projektov na ravni občin ali regij z večjim deležem energetske ranljivih prebivalcev. Ti bi lahko vključevali vzpostavitev lokalnih energetske-socialnih pisarn, terenske oblike svetovanja ali testiranje modelov avtomatske dodelitve subvencij na podlagi socialnih evidenc. Podobno bi bilo koristno uvesti podatkovno podprte pristope, ki bi z uporabo obstoječih evidenc centrov za socialno delo, ZPIZ in FURS omogočili proaktivno identifikacijo gospodinjstev, ki izpolnjujejo kriterije energetske ogroženosti, a do sedaj niso bili vključeni v obstoječe ukrepe. Prav tako bi bilo koristno izvesti primerjalne analize z drugimi državami EU, ki so že razvile uspešne in vključujoče prakse. Primeri iz Belgije, Francije in Nizozemske ponujajo relevantne iztočnice, ki bi jih lahko ob prilagoditvi prenesli v slovenski prostor.

Celostno gledano se energetske revščine ne da učinkovito naslavljanje z ločenimi, nepovezanimi ukrepi. Zahteva se dolgoročna in usklajena politika, ki vključuje energetske, socialne in stanovanjske vidike ter gradi na sodelovanju med državo, občinami in civilno družbo. V prihodnje bo ključnega pomena usklajevanje teh pristopov, saj bo le tako mogoče oblikovati učinkovite in ciljno usmerjene ukrepe, ki bodo dejansko naslovili energetske ranljive skupine prebivalstva. Energetska revščina je eden izmed ključnih izzivov sodobne družbe, ki neposredno zadeva dostojanstvo, zdravje in socialno vključenost posameznika. Čeprav se zdi, da gre zgolj za vprašanje toplotne izolacije ali subvencioniranja kurilnih naprav, v resnici govorimo o tem, ali si posameznik lahko privošči toploto, svetlobo in občutek varnosti v lastnem domu. Naloga je pokazala, da so obstoječi ukrepi pomembni, a nezadostni. Ne toliko zaradi pomanjkanja sredstev, temveč zaradi pomanjkanja dostopnosti, pravičnosti in celostnega pristopa. Resnično učinkovita politika bo nastala šele takrat, ko bomo energetske pravičnosti razumeli kot temeljno družbeno pravico in ne kot privilegij.

7 LITERATURA IN VIRI

- Bosseboeuf, D., Bouzarovski S., Broc, J.-S., Oikonomou, V., Mistré, M., Rousselot, M., (2021). *Tackling energy poverty: learning from the experience of 10 European countries*. Pridobljeno dne 20. 8. 2025 z naslova https://www.ieecp.org/wp-content/uploads/2023/01/3-064-21_Bosseboeuf_final.pdf
- Bouzarovski, S. (2014). Energy poverty in the European Union: Landscapes of vulnerability. *Wiley Interdisciplinary Reviews: Energy and Environment*, 2(3), 276-289. Pridobljeno 10. 7. 2025 z naslova <https://wires.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/wene.89>
- Bouzarovski, S., & Herrero, S. T. (2017). Geographies of injustice: The socio-spatial determinants of energy poverty in Poland, the Czech Republic and Hungary. *Post-Communist Economies*, 29(1), 1–21. Pridobljeno 20. 8. 2025 z naslova <https://ideas.repec.org/a/taf/pocoec/v29y2017i1p27-50.html>
- Energy Poverty Advisory Hub (EPAH). (2024). *National energy poverty indicators and measures: Recommendations and practical examples for effective implementation*. Energy Poverty Advisory Hub. Pridobljeno 10. 7. 2025 z naslova <https://energy-poverty.ec.europa.eu/system/files/2024-02/EPAH%20report%202024%20-%20National%20indicators%20and%20measures.pdf>
- European Commission (EC). (2020). *Priporočilo Komisije (EU) 2020/1563 z dne 14. oktobra 2020 o obravnavi energetske revščine*. Pridobljeno 10. 7. 2025 z naslova https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_.2020.357.01.0035.01.SLV
- European Commission (EC). (2022). *Energy prices and costs in Europe*. Publications Office of the European Union. Pridobljeno 10. 7. 2025 z naslova https://energy.ec.europa.eu/data-and-analysis/energy-prices-and-costs-europe_en
- European Commission (EC). (2025) *Energy poverty*. Pridobljeno 20. 8. 2025 z naslova https://energy.ec.europa.eu/topics/markets-and-consumers/energy-consumers-and-prosumers/energy-poverty_en
- European Parliamentary Research Service (EPRS). (2023). *Energy poverty in the EU: Facts and policy responses*. Pridobljeno 20. 8. 2025 z naslova https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2022/733583/EPRS_BRI%282022%29733583_EN.pdf

- Eurostat. (2022). *Overlaps in energy poverty indicators*. Pridobljeno 20. 8. 2025 z naslova [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Overlaps in energy poverty indicators](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Overlaps_in_energy_poverty_indicators)
- Eurostat. (2025a). *Inability to keep home adequately warm*. Pridobljeno 20. 8. 2025 z naslova https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ILC_MDES01/default/table?lang=en
- Eurostat. (2025b). *Persons at risk of poverty or social exclusion by age and sex*. Pridobljeno 20. 8. 2025 z naslova https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_peps01n/default/table?lang=en&category=livcon.ilc.ilc_pe.ilc_peps
- Eurostat. (2025c). *At-risk-of-poverty rate by poverty threshold, age and sex*. Pridobljeno 20. 8. 2025 z naslova https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_peps01n/default/table?lang=en&category=livcon.ilc.ilc_pe.ilc_peps
- Evropska Unija. (2023). *Direktiva (EU) 2023/1791 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. septembra 2023 o energetske učinkovitosti in spremembi Uredbe (EU) 2023/955*. Pridobljeno 10. 7. 2025 z naslova <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32023L1791>
- Ferreira, A. Pye, S. T., Rademaekers, K., & Yearwood, J. (2016). Selecting indicators to measure energy poverty. *UCL Discovery*. Pridobljeno 10. 7. 2025 z naslova <https://discovery.ucl.ac.uk/id/eprint/1502423/1/Selecting%20Indicators%20to%20Measure%20Energy%20Poverty.pdf>
- Hills, J. (2012). Getting the measure of fuel poverty. Final Report of the Fuel Poverty Review. *Hills Fuel Poverty Review*. Centre for Analysis of Social Exclusion. Department of Energy and Climate Change (DECC). Pridobljeno 10. 7. 2025 z naslova <https://assets.publishing.service.gov.uk/media/5a796f55e5274a2acd18ccde/4662-getting-measure-fuel-pov-final-hills-rpt.pdf>
- Inštitut za ekonomska raziskovanja (IER). (2021). Energetska revščina – posodobitev ugotovitev iz podnebnega ogledala. *Posvet o strokovnih podlagah s področja energetske revščine*. Pridobljeno 20. 8. 2025 z naslova https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/podrocja/energetika/energetska_revscina/en_re_ier_2021.pdf
- International Energy Agency. (2023). *Energy access*. Pridobljeno dne 20. 8. 2025 z naslova <https://www.iea.org/topics/access-and-affordability>

International Energy Agency. (2023). *Energy Efficiency 2023*. Pridobljeno dne 20. 8. 2025 z naslova <https://www.iea.org/reports/energy-efficiency-2023>

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo. (2024). *Nacionalni energetske in podnebne načrte Republike Slovenije – posodobitev 2024*. Pridobljeno dne 20. 8. 2025 z naslova <https://www.energetika-portal.si/dokumenti/strateski-razvojni-dokumenti/nacionalni-energetski-in-podnebni-nacrt-2024/>

PISRS. (2022). Uredba o merilih za opredelitev in ocenjevanje števila energetske revnih gospodinjstev. *Uradni list RS*, št. 132/2022. Pridobljeno 20. 8. 2025 z naslova <https://pisrs.si/pregledPredpisa?sop=2022-01-3199>

Primc, K., Slabe-Erker, R., & Majcen, B. (2019). Social policy or energy policy? Time to reconsider energy poverty policies. *Energy for Sustainable Development*, 48, 147–158. Pridobljeno 20. 8. 2025 z naslova https://www.researchgate.net/publication/339874193_Social_policy_or_energy_policy_Time_to_reconsider_energy_poverty_policies

Recek, P., Kump, T., & Dovjak, M. (2019). Indoor environmental quality in relation to socioeconomic indicators in Slovenian households. *Journal of Housing and the Built Environment*, 34(4), 945–961. Pridobljeno 10. 7. 2025 z naslova <https://link.springer.com/article/10.1007/s10901-019-09659-x>

Slutins, O., Zemite, L., & Bogdanova, O. (2025). Assessing energy poverty in the European Union: Indicators, Challenges, and policy solutions. *Latvian Journal of Energy Policy and Sustainability*, 1(1), 22.-35. Pridobljeno 20. 8. 2025 z naslova <https://sciendo.com/pdf/10.2478/lpts-2025-0002>

Statistični urad Republike Slovenije (SURS). (2021). *Definicija energetske revščine*. Pridobljeno 20. 8. 2025 z naslova <https://www.stat.si/StatWeb/News/Index/9429#:~:text=Energetska%20rev%C5%A1%C4%8Dina%20je%20stanje%2C%20v%20katerem%20si%20gospodinjstvo,npr.%20ogrevanja%20sanitarne%20vode%2C%20razsvetljave%29%20po%20sprejemljivi%20ceni>

Statistični urad Republike Slovenije (SURS) (2025). *Elementi, ki opredeljujejo energetske revščine, po merilih in letih*. SiStat. Pridobljeno 20. 8. 2025 z naslova <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/0886701S.px/>

Teixeira, I., Ferreira, A. C., Rodrigues, N., & Teixeira, S. (2024). Energy poverty and its indicators: A multidimensional framework from literature. *Energies*. MDPI. Pridobljeno 10. 7. 2025 z naslova <https://www.mdpi.com/1996-1073/17/14/3445>

- Thomson, H., Bouzarovski, S., & Snell, C. (2017). Rethinking the measurement of energy poverty in Europe. *Energy and Buildings*, 151, 196–208. Pridobljeno 20. 8. 2025 z naslova <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC5584676/>
- United Nations Development Programme (UNDP). (2022). *Goal 7: Affordable and clean energy*. Pridobljeno 20. 8. 2025 z naslova <https://www.undp.org/sustainable-development-goals/affordable-and-clean-energy>
- United Nations Development Programme (UNDP). (2024). *Targeted and inclusive approaches to tackling energy poverty in a crisis context*. Pridobljeno 10. 7. 2025 z naslova <https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2024-04/undp-dfs-targeted-and-inclusive-approaches-to-tackling-energy-povert-in-a-crisis-context.pdf>
- Van de Moortel, E., & Allacker, K. (2023). To What Extent Could Alternative Economic Models Increase Investment in the Renovation of and Reduce Energy Poverty in Social Housing in Flanders? *Buildings*, 13(12), 3001. Pridobljeno dne 20. 8. 2025 z naslova <https://www.mdpi.com/2075-5309/13/12/3001>
- Živčič, L., & Tkalec, T. (2019). Slovenia: Focus on energy efficiency, community energy projects and energy poverty. *Energy Demand Challenges in Europe*. Pridobljeno 10. 7. 2025 z naslova <https://link.springer.com/content/pdf/10.1007/978-3-030-20339-9.pdf>

PRILOGE

SEZNAM PRILOG:

Priloga 1: Anketa o stanju energetske ranljivosti gospodinjstev

Priloga 2: Rezultati ankete o stanju energetske ranljivosti (podatki)

Priloga 3: Rezultati korelacijske analize

Priloga 1: Anketa o stanju energetske ranljivosti gospodinjstev

SPLOŠNI PODATKI O ANKETIRANCU

Q1 Starost

- 1 manj kot 30 let
- 2 30-40 let
- 3 41-50 let
- 4 51-60 let
- 5 61-70 let
- 6 več kot 70 let

Q2 Prebivališče

- 1 občina do 5.000 prebivalcev
- 2 občina od 5.000 do 15.000 prebivalcev
- 3 občina od 15.000 do 25.000 prebivalcev
- 4 občina od 25.000 do 50.000 prebivalcev
- 5 občina z več kot 50.000 prebivalci

Q3 Regija

- 1 Osrednjeslovenska
- 2 Gorenjska
- 3 Jugovzhodna Slovenija
- 4 Zasavska
- 5 Primorsko-notranjska
- 6 Obalno-kraška
- 7 Goriška
- 8 Koroška
- 9 Posavska
- 10 Podravska
- 11 Pomurska

Q4 Status gospodinjstva

- 1 samski/samska
- 2 vdovec/vdova
- 3 par brez otrok
- 4 enostarševska družina z otroki
- 5 dvostarševska družina z 1-2 otroki
- 6 dvostarševska družina s 3-5 otroki
- 7 dvostarševska družina z več kot 5 otroki
- 8 starejši par ali upokojensko gospodinjstvo
- 9 večgeneracijsko gospodinjstvo

Q5 Mesečni neto dohodek na gospodinjstvo

- 1 manj kot 800 EUR
- 2 800-1.000 EUR
- 3 1.000-1.300 EUR
- 4 1.300-2.000 EUR
- 5 2.000-2.700 EUR
- 6 2.700-3.500 EUR

7 več kot 3.500 EUR

STANJE IN ENERGETSKA UČINKOVITOST BIVALNEGA OKOLJA

Q6

V kakšni stavbi živite?

- 1 Enostanovanjska hiša
- 2 Dvostanovanjska hiša
- 3 Večstanovanjska hiša
- 4 Dvojček/vrstna hiša
- 5 Stanovanje v bloku - lastniško
- 6 Stanovanje v bloku - najemniško
- 7 Druge vrste bivališč

Q7

Ali se je vaše stanovanje/hiša energetske saniralo v zadnjih 10 letih?

- 1 Ne, ni bilo energetske obnove
- 2 Razmišljamo o energetske obnovi oziroma jo načrtujemo
- 3 Da, izvedena je bila manjša energetske obnove
- 4 Da, izvedena je bila večja energetske obnove
- 5 Da, izvedena je bila celovita energetske obnove

Q8

Kakšen način ogrevanja uporabljate?

- 1 Daljinsko ogrevanje na lesno bio maso na zemeljski plin
- 2 Plinska peč
Električno ogrevanje (ir paneli, star sistem termo akumulacijske
- 3 peči
- 4 Toplotna črpalka
- 5 Drva/peleti/biomasa
- 6 Kurilno olje
- 7 Drugo

Q12

Kako ocenjujete svojo informiranost o energetske revščini?

- 1 Zelo dobro informiran/a
- 2 Delno informiran/a
- 3 Slabo informiran/a
- 4 Ne poznam tematike

			se sploh ne strinjam	ne strinjam se	neutrarno	strinjam se	popolnoma se strinjam
			1	2	3	4	5
Q9		VPLIV ENERGETSKE REVŠČINE NA KAKOVOST ŽIVLJENJA					
	Q9a	V zadnjem letu sem lahko redno	1	2	3	4	5
	Q9b	Stroški energije so za moje gospodinjstvo	1	2	3	4	5
	Q9c	Zaradi stroškov energije nisem bil/a prisiljen/a zmanjšati porabe hrane,	1	2	3	4	5
	Q9d	Cena energije, ki jo plačujem, se mi zdi	1	2	3	4	5
	Q9e	V mojem domu pozimi ni težav z	1	2	3	4	5
	Q9f	V poletnih mesecih mi temperatura v stanovanju ne povzroča večjih težav.	1	2	3	4	5
	Q9g	Stanovanje, v katerem živim, porabi razumno količino energije za ogrevanje in	1	2	3	4	5
	Q9h	Kljub stroškom energije si lahko privoščim običajno porabo elektrike in	1	2	3	4	5
	Q9i	Energetske razmere ne vplivajo negativno na moje zdravje ali počutje.	1	2	3	4	5
	Q9j	Zmožen/zmožna sem pokriti vse osnovne mesečne stroške za energijo.	1	2	3	4	5
	Q9k	Ne počutim se socialno izključen/a zaradi svoje energetske situacije oziroma	1	2	3	4	5
			se sploh ne strinjam	ne strinjam se	neutrarno	strinjam se	popolnoma se strinjam
			1	2	3	4	5
Q10		DOSTOP DO UKREPOV IN STALIŠČA DO POLITIK					
	Q10a	Seznanjen/a sem s subvencijami za izboljšanje energetske učinkovitosti.	1	2	3	4	5
	Q10b	Pridobivanje državnih subvencij za energetske učinkovitost se mi zdi	1	2	3	4	5
	Q10c	Pri pridobivanju subvencij ni večjih	1	2	3	4	5
	Q10d	Menim, da državne subvencije za energijo pomagajo tistim, ki jih najbolj	1	2	3	4	5
	Q10e	Državni ukrepi učinkovito prispevajo k zmanjševanju energetske revščine.	1	2	3	4	5
	Q10f	Menim, da država zagotavlja ustrezno finančno podporo za energetske ranljive	1	2	3	4	5
	Q10g	Država z aktivno podporo obnovljivim virom izboljšuje energetske blaginjo	1	2	3	4	5
	Q10h	Javna ozaveščenost o energetske učinkovitosti in pravicah gospodinjstev je	1	2	3	4	5
	Q10i	Dostop do informacij in svetovanja glede energetske učinkovitosti je zadosten.	1	2	3	4	5
	Q10j	Informacije in pomoč so dostopne tudi gospodinjstvom z nižimi dohodki.	1	2	3	4	5
	Q10k	Menim, da so ukrepi države pravično prilagojeni različnim skupinam	1	2	3	4	5
	Q10l	Socialno ogrožena gospodinjstva imajo po mojem mnenju ustrezne energetske	1	2	3	4	5

Priloga 2: Rezultati ankete o stanju energetske ranljivosti (podatki)

Št	Q1	Q2	Q3	Q4	Q5	Q6	Q7	Q8	Q9a	Q9b	Q9c	Q9d	Q9e	Q9f	Q9g	Q9h	Q9i	Q9j	Q9k	Q10a	Q10b	Q10c	Q10d	Q10e	Q10f	Q10g	Q10h	Q10i	Q10j	Q10k	Q10l	
1	3	1	1	6	7	1	1	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	2	2	2	2	3	2	2	3	3	2	2	
2	3	5	1	5	5	1	2	8	3	2	4	2	2	1	3	2	2	3	2	3	2	2	2	1	1	2	1	2	3	1	1	
3	3	5	1	5	6	5	1	8	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
4	2	1	1	5	6	2	3	6	4	3	4	2	4	3	4	4	4	4	4	3	2	2	2	2	2	3	3	4	3	2	2	
5	2	2	7	9	7	3	4	6	4	3	3	2	4	2	3	4	3	3	4	3	3	3	2	1	1	2	2	2	1	1	2	
6	2	3	1	5	7	1	5	5	5	3	4	3	4	2	3	4	2	4	4	4	2	2	3	3	3	3	3	4	3	3	3	
7	1	1	2	1	3	6	4	5	3	3	3	3	5	5	3	3	3	3	3	2	3	3	2	2	2	2	2	2	3	2	1	
8	2	5	2	3	7	6	3	2	5	4	5	3	4	4	4	4	4	4	4	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	
9	2	1	1	5	7	3	4	6	4	4	2	2	2	2	2	4	3	4	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	
10	3	1	2	5	6	5	1	1	5	5	5	5	5	4	5	4	4	4	4	2	2	2	4	3	3	3	2	2	2	2	3	
11	2	2	2	5	6	3	1	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
12	5	2	2	3	7	4	1	5	5	5	5	4	4	2	4	4	4	5	5	2	3	3	3	3	3	2	2	2	2	2	2	
13	2	4	2	6	7	5	1	8	5	3	5	3	5	5	3	5	5	5	5	1	3	3	2	2	2	2	2	2	3	2	3	
14	3	2	2	5	6	2	4	5	5	4	5	2	5	3	4	4	5	5	5	3	3	2	1	3	2	3	3	4	4	4	3	
15	2	3	2	1	4	2	3	6	4	4	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	2	2	2	3	2	3	2	3	3	3	3	
16	2	2	2	3	6	3	6	3	4	4	3	3	4	2	3	4	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	
17	1	2	1	3	6	2	1	4	4	3	4	3	3	3	2	4	4	4	4	4	3	3	3	3	2	3	3	3	2	3	3	
18	5	1	2	8	4	2	1	7	5	4	4	2	4	4	4	4	4	4	4	2	2	2	3	3	2	2	2	2	1	1	1	
19	2	2	2	3	6	5	3	8	4	2	3	1	4	2	1	2	3	4	4	3	3	3	3	2	2	3	2	3	2	2	2	
20	3	4	2	1	7	7	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
21	1	2	2	9	7	3	6	5	5	1	4	5	4	5	5	5	5	5	5	5	3	2	2	2	1	2	1	2	2	2	2	
22	1	3	2	1	1	2	4	5	3	5	1	3	5	4	4	5	5	5	5	4	3	2	4	4	4	4	3	4	5	3	4	
23	2	1	2	3	6	3	1	6	5	5	5	5	3	5	5	5	5	5	5	4	4	4	3	2	1	2	3	4	3	4	2	
24	5	1	2	8	4	2	1	7	5	4	4	2	4	4	4	4	4	4	4	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
25	5	5	2	5	7	5	5	2	4	3	3	4	2	3	4	4	4	4	4	2	2	2	3	2	3	2	3	2	3	3	3	
26	4	5	2	5	4	2	1	3	2	2	4	2	3	3	3	3	3	3	4	3	4	3	3	3	3	3	4	4	4	3	3	
27	2	5	2	5	7	1	4	7	5	5	1	3	5	5	3	5	5	5	5	3	3	3	3	4	3	3	3	3	3	3	3	
28	3	1	3	3	5	1	2	6	4	4	4	3	4	4	3	4	4	4	4	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
29	4	4	2	9	7	5	5	2	5	5	5	4	5	2	5	5	5	5	5	5	4	3	3	1	3	3	4	1	1	1	1	
30	5	4	2	8	4	2	4	5	5	4	4	2	4	3	2	4	4	4	5	3	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	
31	5	3	2	8	5	5	4	3	5	3	4	3	4	5	3	4	5	4	4	4	2	3	2	1	1	3	1	1	1	1	1	
32	3	4	2	5	6	2	1	6	4	4	3	2	4	3	2	4	4	4	4	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	2	3	3
33	3	1	2	4	4	5	1	7	4	2	4	2	4	3	2	3	3	4	4	2	2	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
34	1	3	10	3	6	1	3	4	1	5	4	2	4	4	4	4	4	4	4	4	2	1	2	3	3	2	1	4	4	2	1	
35	1	5	1	1	1	6	4	1	1	2	3	1	5	1	4	3	4	3	5	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
36	3	4	1	5	7	1	4	2	5	4	3	2	5	4	4	4	5	5	5	4	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
37	6	5	2	9	1	7	5	8	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
38	2	5	2	4	6	5	4	1	5	5	5	4	5	3	5	5	3	5	5	4	3	3	2	2	2	2	2	3	2	2	2	
39	2	2	1	6	6	1	1	2	4	4	4	4	4	3	4	4	4	4	4	3	3	3	3	2	2	3	3	2	3	3	2	
40	4	5	1	1	4	2	5	5	5	4	2	3	4	2	3	4	4	4	4	4	4	2	3	2	2	3	3	3	3	3	2	
41	3	2	1	6	5	1	3	6	4	4	4	4	4	3	4	4	4	4	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	3	3	
42	4	2	2	1	1	3	1	5	3	3	5	2	4	3	3	2	2	2	2	3	4	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
43	4	4	2	1	4	5	3	2	4	3	3	2	4	3	3	3	4	4	5	4	3	3	2	2	1	2	2	2	2	2	2	
44	4	5	1	3	5	5	4	3	4	4	4	4	4	3	4	4	4	4	4	3	3	2	3	2	2	3	3	3	2	2	2	
45	3	4	2	5	6	5	4	3	5	4	4	4	5	4	5	4	5	5	5	2	2	2	3	2	2	3	2	3	2	3	3	
46	3	4	1	5	7	1	4	3	5	5	5	4	5	4	4	5	5	5	5	4	4	3	2	2	2	1	3	2	2	2	1	
47	3	3	2	9	4	2	4	5	5	3	4	2	4	4	4	4	4	4	4	4	3	2	3	2	1	2	1	1	2	2	2	
48	1	3	2	1	1	5	1	8	4	3	4	2	4	1	2	3	3	4	3	1	2	2	1	1	2	2	2	2	2	2	2	
49	3	4	1	6	7	1	1	5	5	4	2	2	4	2	4	4	4	4	4	3	3	3	2	2	2	3	3	3	3	3	2	
50	3	4	2	5	6	5	4	4	2	3	3	1	4	1	2	1	4	4	3	4	3	2	1	2	1	3	1	4	1	3	4	
51	2	1	1	3	7	1	1	7	4	4	1	3	5	2	3	4	5	5	5	2	3	3	2	3	3	3	2	2	3	3	3	
52	5	2	2	8	4	1	1	7	4	4	4	4	4	4	5	4	4	5	3	2	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
53	4	4	1	4	6	1	1	3	5	4	4	3	4	4	4	5	3	5	5	4	3	2	4	3	3	2	2	2	3	3	2	
54	5	-1	2	8	1	5	4	6	4	4	3	2	4	4	2	3	4	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
55	5	2	2	2	2	1	1	6	4	4	4	3	4	4	4	4	4	4	4	4	2	3	4	1	1	1	3	1	1	1	1	
56	3	4	2	5	7	1	3	5	5	5	5	5	3	4	5	5	5	5	5	4	4	3	4	4	3	2	2	3	3	3	2	
57	2	2	5	5	6	2	1	6	5	5	5	4	4	4	4	3	3	4	4	4	3	3	3	2	2	3	3	3	3	3	3	
58	4	2	2	9	7	2	5	6	5	5	4	4	5	4	4	5	4	4	4	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
59	6	5	1	8	2	4	1	2	4	4	4	2	4	3	3	3	3	3	3	3	4	1	1	1	1	1	2	2	2	1	3	
60	6	4	2	8	4	5	3	7	4	4	4	4	4	4	4	3	3	4	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
61	6	4	2	2	4	5	3	7	4	3	4	4	5	4	3	4	3															

Št	Q1	Q2	Q3	Q4	Q5	Q6	Q7	Q8	Q9a	Q9b	Q9c	Q9d	Q9e	Q9f	Q9g	Q9h	Q9i	Q9j	Q9k	Q10a	Q10b	Q10c	Q10d	Q10e	Q10f	Q10g	Q10h	Q10i	Q10j	Q10k	Q10l
99	2	4	2	5	7	5	1	3	5	4	5	2	4	2	4	4	4	5	5	2	3	3	2	3	4	1	2	2	3	3	3
100	5	5	2	9	4	2	1	6	4	4	2	4	4	4	4	4	4	4	4	3	2	1	2	2	1	1	2	3	2	2	2
101	1	2	9	5	5	5	1	3	4	3	4	3	4	4	3	4	4	4	4	4	2	2	3	2	2	2	2	2	2	2	2
102	2	5	2	5	7	6	3	3	5	5	5	3	5	2	5	5	5	5	5	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
103	4	1	2	5	6	1	1	7	4	2	3	1	2	4	4	4	4	4	5	4	4	4	4	3	3	2	2	2	2	3	2
104	2	4	2	3	7	5	5	2	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	3	3	3	3	3	5	4	4	4	4	3	3
105	1	1	2	6	6	1	1	6	4	4	4	3	5	5	4	4	5	5	5	2	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	3
106	5	1	2	3	5	2	1	6	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3	2	3	3	4	4	4	4	4
107	3	1	2	5	5	1	3	5	4	3	3	1	4	4	3	3	3	4	4	4	2	3	3	3	2	2	3	3	3	2	1
108	1	2	2	4	4	1	4	5	5	5	3	4	4	4	4	4	4	4	5	2	3	3	3	3	2	3	3	4	3	2	2
109	4	1	2	6	7	1	1	6	4	4	4	4	5	4	4	4	4	4	4	3	3	3	3	3	1	2	1	1	1	1	2
110	5	1	2	3	6	1	4	5	4	4	2	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3	3	3	4	4	4	4	3	3
111	3	2	2	5	7	1	4	5	5	5	2	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	3	2	2	2	2	2	3	2	2	3
112	4	1	2	5	1	1	1	7	5	5	3	5	3	4	4	5	5	5	5	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
113	5	2	2	3	5	1	4	4	4	3	4	3	4	4	3	4	4	4	4	4	2	2	3	2	2	2	2	2	1	1	1
114	5	1	2	1	4	1	1	7	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
115	6	1	2	9	5	2	4	5	3	2	5	2	4	4	2	4	3	3	4	4	3	3	2	2	2	2	2	3	2	2	2
116	3	1	2	6	1	1	1	6	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
117	5	2	2	3	4	1	5	4	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
118	5	1	2	9	4	2	3	7	3	3	2	2	3	3	2	3	3	3	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
119	3	2	2	5	4	1	5	8	4	4	3	2	3	5	4	4	4	3	4	4	2	2	2	2	2	2	2	3	2	3	2
120	2	1	2	5	6	1	1	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	3	3	2	2	2	2	2	4	4	2	2
121	1	1	2	1	7	1	4	6	5	4	1	3	4	4	4	5	5	5	5	5	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
122	4	2	2	6	4	1	3	6	5	3	4	3	4	4	4	4	4	4	4	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
123	3	1	2	3	7	1	2	6	3	3	3	5	4	4	3	4	4	4	5	3	1	1	1	1	1	3	3	2	2	3	3
124	5	1	2	9	4	2	4	1	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3	2	2	3	2	1	2	2	2	3	1	2
125	5	1	2	8	5	2	3	6	5	2	2	2	4	4	4	4	4	4	4	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
126	5	1	2	6	2	1	5	4	4	3	2	2	4	4	4	4	4	4	4	4	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
127	4	2	2	6	7	1	1	6	4	3	4	2	4	2	3	4	4	4	4	1	3	3	2	3	2	3	1	2	2	2	3
128	3	1	2	5	7	1	1	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	2	2	2	2	2	2	2	2	3
129	4	2	2	8	6	1	5	8	5	4	3	1	5	5	5	5	5	5	5	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
130	2	1	2	9	5	2	1	6	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
131	4	2	10	3	7	1	1	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	4	3	3	2	2	4	4	4	3	3
132	2	1	2	6	6	1	5	5	5	4	2	4	5	4	5	5	5	5	5	4	4	3	3	3	3	2	2	2	2	2	3
133	3	1	2	5	6	1	4	5	5	5	2	4	5	4	4	4	4	4	4	4	3	4	3	3	3	2	2	3	2	2	2
134	3	1	2	5	4	2	1	6	4	4	4	3	5	4	4	4	4	4	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
135	3	1	2	5	7	5	1	7	5	5	2	2	1	2	4	3	5	5	5	2	3	3	4	3	2	2	2	3	2	2	2
136	2	1	2	5	4	2	4	5	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
137	3	1	2	5	7	2	4	6	4	4	4	4	4	4	3	4	4	4	4	3	2	2	2	3	2	2	2	2	2	2	3
138	3	1	2	6	5	3	3	6	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
139	3	5	1	5	4	2	3	3	4	4	3	4	4	5	4	3	4	4	3	5	5	5	3	3	3	2	4	5	3	1	1
140	2	1	2	5	2	2	1	6	4	4	4	4	3	3	3	3	3	3	4	4	2	2	2	2	2	3	3	2	3	4	4
141	1	4	1	3	4	2	1	6	4	3	2	2	2	1	3	4	2	3	2	1	1	1	3	1	2	3	2	3	3	3	2
142	2	5	1	5	7	2	1	5	4	4	1	2	2	2	2	4	4	5	5	4	4	4	4	4	4	2	4	4	4	4	4
143	2	4	2	5	6	2	4	6	5	3	3	2	4	4	4	3	3	4	4	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
144	1	4	1	5	6	4	3	7	4	2	2	2	2	4	4	3	2	3	4	3	2	3	3	2	4	2	2	2	4	3	3
145	2	4	2	5	5	5	1	2	5	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
146	3	5	1	1	4	6	1	2	5	3	4	1	5	2	3	4	4	4	5	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
147	1	1	2	9	7	3	1	6	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
148	1	1	1	9	7	2	5	5	5	5	4	3	5	5	5	5	5	5	5	5	4	3	2	2	3	2	1	3	4	3	3
149	2	5	1	5	7	5	1	5	5	5	3	5	5	5	4	5	5	5	5	4	3	3	3	3	3	2	2	2	4	4	4
150	1	1	7	5	3	2	1	5	4	4	3	4	3	4	4	4	3	3	4	4	3	4	4	5	5	4	4	3	3	3	4
151	3	1	3	3	5	1	1	1	5	4	3	1	3	3	2	4	3	3	4	3	2	2	2	2	1	3	2	2	2	2	1
152	2	2	1	5	6	2	4	3	5	4	5	3	4	4	4	4	4	5	5	4	4	4	2	1	2	1	2	3	2	2	2
153	3	5	1	1	4	6	3	2	3	4	3	3	4	2	3	3	3	4	4	4	3	3	3	3	3	3	2	2	3	3	3
154	3	4	1	3	6	1	1	3	4	4	3	4	2	4	4	4	4	4	4	1	1	3	2	2	3	2	2	2	2	2	2
155	2	1	5	3	5	2	1	6	4	4	3	3	5	4	5	5	5	5	5	4	3	3	1	2	3	3	2	1	2	2	2
156	2	3	1	5	6	2	1	6	2	3	2	2	2	3	4	3	4	3	3	4	2	2	2	3	2	2	2	2	2	2	3
157	2	3	2	1	3	5	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
158	1	2	2	1	2	3	3	6	4	2	4	2	4	4	4	4	4	4	4	3	3	2	3	4	2	3	2	3	4	4	3
159	4	1	2	3	4	1	5	5	5	5	5	5	5	3	4	4															

Stran 80 od 80